לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום א', י"ח בניסן תשמ"ו, 27 באפריל 1986 / שנה מ"ג מס' 13024 / המחיר 73 אגורות כולל מע"מ

שבועון לובי: כיזבנו בדיווחינו

שבועון לובי הודה אתמול, כי לוב לא הכינה עצמה כראוי לקראת התקפה אמריקנית וכיזבה בדיווחיה על הפלת יותר מ־20 מטוסי־קרב אמריקניים.

השבועון, „אל ג'מהוריה", קורא לשלטונות לפתוח בחקירה לבירור כל הליקויים שנחשפו בעת ההפצצות האמריקניות, ומותח ביקורת על אמצעי התקשורת בלוב, המכזבים בטענתם, כי יותר מ־20 מטוסים אמריקניים הופלו.

„הדיווח שלנו חייב להיות מקצועי יותר בשעה שהעולם כולו מאזין לנו. איננו זקוקים לשידורי־מלחמה, המרווחים על פגיעות במטוסים כאילו היו המטוסים עלים נושרים בסתיו," כותב השבועון.

על הליקויים כותב השבועון: „עלינו לדעת בבירור מי התבלבל, מי טעה, מי ברח ומי נשאר לעמוד על משמרתו". (אי.פי.)

אנשי „שלום עכשיו" צייתו להוראת ברק ולא יסיירו בחברון

שמיר מפגין עם „גוש אמונים"

ישתתף, יחד עם שרים וח"כים נוספים, בסעודה הפגנתית ליד מערת המכפלה ● היום – 18 שנה להתיישבות היהודית בחברון ● שריד, בראון ווירשובסקי, יחד עם מאות אנשי שמאל „יטיילו" בעיר במקביל ל„טיולי" אנשי הגוש ● העוצר בקסבה – לאחר דקירת נער בידו – הוסר אתמול ● פגישה צפויה בין רבין לאנשי „שלום עכשיו"

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" וכתבנו בשטחים

ממלא־מקום ראש־הממשלה, יצחק שמיר, יחד עם שרים וח"כים מכל הסיעות הימניות והדתיות, יהיה אורח הסעודה ההפגנתית שיערוך היום „גוש אמונים" במסעדת המתנחלים שליד מערת המכפלה בחברון, כדי לחגוג 18 שנה להתיישבות היהודית בעיר.

שר־הביטחון, יצחק רבין, החליט בסוף השבוע שעבר לאסור על „שלום עכשיו" לקיים היום טיולים בחברון. בתגובה הודיעו אתמול ח"כי ר"צ, יוסי שריד ומרדכי בראון, וח"כ שינוי מרדכי וירשובסקי, כי יסיירו־יפגינו היום בחברון. הם גם ייפגשו עם ראש העיר המודח של חברון, מוסטפה נאצ'ה. יחד עימם יפגינו בחברון מאות אנשי שמאל מכל רחבי הארץ.

כוחות מוגברים

כוחות הביטחון ירכזו היום כוחות צבא מוגברים בחברון ובדרכים המובילות אליה. בין השאר, גם כדי למנוע, במידת האפשר, את המחדל שהיה כרוך בהבטחת כנס „שלום עכשיו" בעיר לפני כשבועיים. הודגש, כי צה"ל ימנע כל ניסיון של „גוש אמונים", לסטות מתנאי הרישיון שניתן לו, לפי הנחיות השר רבין. בין השאר, ימנע הצבא כל ניסיון להפוך את הסיורים המודרכים להפגנת־כוח.

„אתמול הצהירו ראשי „גוש אמונים", כי ינצלו את ההיתר שניתן להם — לקיום שלושה אירועים חגיגיים נפרדים בחברון — להפגנת־כוח. לדעתם, ישתתפו באירועים אלה עשרות אלפים מתומכיהם ברחבי הארץ וביישובי הגדה. ראשי הגוש גילו בסוף השבוע שביעות־רצון רבה מיכולתם לאכוף את דעתם על השר רבין. במיוחד הובע סיפוק מההחלטה לאסור על „שלום עכשיו" להפגין בחברון.

ראשי ה„גוש" קיבלו בביטול את החלטת רבין לבטל את העצרת החגיגית לציון 18 שנים להתיישבות היהודית המחודשת בחברון. בעצרת זו עמדו לנאום מ"מ רה"מ, יצחק שמיר, ואישי ציבור מן הימין והמפלגות הדתיות. צוין, כי התפילה במערת־המכפלה והסעודה החגיגית, „ישמשו תחליף נאות ביותר לעצרת זו. ראשי המתנחלים אמרו, כי יקבלו בכבוד ובשמחה את ח"כי ר"צ ושינוי.

אי־הסכמה

ליחס דומה יזכו גם אנשי „שלום עכשיו" וכל אישי השמאל שיבואו לסייר בחברון, „בתנאי שלביקור לא יהיו נימות פוליטיות או אנטי־פיות".

באי־הסכמה מוחלטת הסתיימה ביום שישי השיחה האחרונה בין אלוף פיקוד המרכז, אהוד ברק, וראשי „שלום עכשיו". אלה נדהמו לשמוע בפגישה, כי רבין חזר בו מהחלטה קודמת והתיר לאנשי „גוש אמונים" לקיים טיולים מאורגנים בחברון היום.

כידוע, הודיע השר רבין לפני כשבוע, כי היום לא יוכלו אנשי

המשך בעמוד 2

קוהל על ואלדהיים: אני הייתי בוחר בו ● עמוד 3
תוך ימים ספורים יוחלט מי יאייש משרת הנגיד ● עמוד 2
סגל האוניברסיטאות מאיים בהשבתה לאחר החג ● עמוד 20
הממשל בארה"ב נוטה לקבל הגירסה הישראלית ● עמוד 3

„בילד": הינדאווי הודה כי פעל בשליחות חאפז אסד

מערב־ברלין. — נאסר הינדאווי, הפלשתיני שנעצר בלונדון כחשוד בנסיון להעלות מזוודת־נפץ למטוס נוסעים של „אל־על", הודה לפני חוקרי המשטרה הבריטית, כי ההתנקשות תוכננה על־פי פקודת נשיא סוריה, חאפז אל־אסאד — מוסר העיתון המערב־גרמני „בילד אם זונטאג". (ע"צ)

„אוקטובר": קדאפי נמלט ומילט מטוסים לאחר אזהרה סובייטית

קאהיר. — בריה"מ הזהירה את לוב שעה אחת מראש מפני ההתקפה האמריקנית ב־15 באפריל, ובכך איפשרה לקדאפי למלט את רוב מטוסי־הקרב שלו לסודאן, ולהעביר את שאינם חיוניים למקום מבטחים — טוען עורך כתב־העת המצרי „אוקטובר".

העורך, צלאח מונטאסר, טוען במאמר שהתפרסם אתמול, כי ארה"ב דיווחה לבריה"מ בשעת מראש על ההתקפה המתוכננת על לוב, והסובייטים לא איבדו זמן ודיווחו לקדאפי. כך עלה בידי לוב למלט את רוב מטוסיה לסודאן ועל ... רק 4 או 5 מטוסי־קרב לוביים.

מונטאסר אומר, כי ההודעה לבריה"מ על ההתקפה הצפויה היתה „המשגה האמריקני הגדול ביותר" בפרשת ההתקפה על לוב. (אי.פי.)

סוריה ואיראן מצהירות: התקפה עלינו תעלה לארה"ב ביוקר רב

שולץ: תיתכן גם פעולה חשאית נגד לוב ● שווארצנאדזה: נזק ליחסי מזרח־מערב

מאת כתב „על המשמר" לענייני המזה"ת — וסוכנויות הידיעות

סוריה ואיראן הזהירו בסוף השבוע את ארה"ב, כי כל התקפה אמריקנית עליהן תעלה לה ביוקר רב.

רדיו דמשק הכריז: „סוריה אינה נבהלת מאיומי התוקפנות, יבואו מוושינגטון ישירות או דרך שליטיה של תל־אביב. סוריה תגן על עצמה בגבורה, יעילה ובכל האמצעים שבידה. הבוחר בחופש חייב להילחם בשבילו... והבוחר בתוקפנות ייאלץ לשלם מחיר בעד פשעיו... והמחיר יהיה גבוה מאוד."

בשידור האשמו ארה"ב וישראל בניהול „מדיניות של טרור ממלכתי בקנה מידה נרחב."

מיליוני לוחמים

יו"ר הפרלמנט האיראני, האשמי ראפסנג'אני, הזהיר את ארה"ב ביום ו' שאם היא תתקוף את איראן „היא תבין את משמעותו האמיתית של הטירור העולמי."

האשמי, שנאם לפני אלפי מתפללים בטהראן, אמר: „אם אתם תתקפו את איראן ואנו יודעים שאתם מפחדים לעשות זאת — מאות אלפים מלוחמינו ייהפכו למיליונים."

המשך בעמוד 2

„גוש אמונים": מאידיאולוגיה להטרדה

ככל שקרב והולך מועד החילופין בתפקיד ראש־הממשלה, גוברת פעילותו הטרדנית של „גוש אמונים". אנשיו מחפשים בקדחתנות נקודת אחיזה פרובוקטיבית, כדי להישען עליה ולהתעלות שוב לרמה של תנועה התיישבותית, המצויה בקו הראשון של ההגשמה, כפי שהם אהבו לתאר את עצמם (ואת פעולותם) בשנות הזוהר של הגוש. אך שקיעתו של „גוש אמונים" משקפת תהליכים עמוקים יותר מרוטציות ופרובוקציות. היא נובעת מגיבושה האיטי, אך הבלתי־נמנע, של הכרה לאומית־ישראלית חדשה, הרואה בגדה המערבית, כלומר ביהודה ושומרון, איזורים המצויים מעבר לגבול הריבונות הישראלית הטבעית, גם אם החזקתם, בצורה כזו או אחרת, חיונית לבטחונה של המדינה.

על קיומה של תודעה לאומית זאת העיד, באותות ובמופתים, הכישלון הגמור של מבצע ייהוד השומרון. כל חברות הבנייה, גדולות כקטנות, אשר התנפלו ופיתו להקים ערי־שדה (אכן שדה: הערים צריכות היו לקום בלבן של שדות חקלאיים) ושכונות ווילות בזול ולא רחוק מן הקו הירוק, נתקלו בביקוש אפסי להצעותיהן. במקום רבבות המשתכנים העתידיים, שאמורים היו לנהור למקומות המצויים עשר דקות מכפר סבא רק מאות בודדות גילו נכונות מעשית להתגורר שם.

התברר, כי מבחינתה של משפחה ישראלית ממוצעת א־פוליטית, הקו הגבול מ־1967, עדיין קיים ומחצה שני עולמות. התברר, שכל ההטבות הכלכליות שניתנו בשפע למי שהיו מוכנים לבנות את ביתם בקירבת שכם, לא הספיקו לפזר את ההרגשה כי לגור שם פירושו להיות מחוץ לגבולותיה הטבעיים של ישראל, לגלות למדינה אחרת. ברגליהם הצביעו הישראלים על סימון דה־פאקטו של הגדה כולה, ובעד הפרדה, בינה לבין מדינת ישראל, א היא חיום מציאות פוליטית, עובדתית, ששום פרובוקציה מגוש אמונים לא תוכל לשנותה.

מבחינתו של הגוש זו התמוטטות של אידיאולוגיה שלמה. ההתנחלות המקודמת ביהודה ושומרון אמורה היתה להיות רק ראש־חץ לשילוב מלא של אזורים אלו בארץ־ישראל השלמה כיחידה ממלכתית, ובעיקר כיחידה תודעתית־לאומית. אנשי הגוש הלכו לחברון כל „ארץ אבות" לא כדי לגור שם, אלא כדי לשכנע את כולנו כי זו אכן „ארץ אבות", הממתינה בקוצר רוח לבואם של גואליה החוקיים.

אבל עם ישראל לא השתכנע. עם ישראל העדיף להשאר בקריית־שמונה (או אף באשקלון ובתקטוריות) ובבת־ים (על־אף יוקר הדיור) ולא לעקור לסביבות חברון, טול־כרם או יריחו. הרעיון של ארץ־ישראל השלמה לא הכה שורש, לא הלהיב המונים, ולבסוף מסתיים עתה בהתגוששות קטנות.

לפיכך, באמת אין היום חשיבות מכרעת לשאלה: האם, מתי והיכן יכשו „טיולי" הגוש ... „לטיולי" בחברון ובאישור של ... מעשים שאולי ישפיעו על דעת־הקהל ... כל יסוד. העם כבר אמר את דברו נגד „גוש אמונים", תוך שלילת רעיונותיו.

חמש מדינות החליטו לגרש דיפלומטים מלוב

מאת כתבי „על המשמר" וסוכנויות הידיעות

בריטניה, צרפת, ספרד, דנמרק ואיטליה, החליטו בסוף השבוע לגרש מתחומיהן אזרחים לוביים — דיפלומטים ואחרים — במסגרת החלטת הקהילייה האירופית להיאבק בטרור הבינלאומי ולהחמיר את צעדיה.

בריטניה גירשה ביום ו' 22 אזרחים לוביים, והודיעה, כי היא מפסיקה אימוניהם של יותר מ־300 טייסים ומהנדסי תעופה לוביים וגם הם יגורשו מהמדינה.

שר־החוץ הבריטי אמר ביום ו' בהודעה בפרלמנט, כי הלובים היו מעורבים בפעולות מתוכננות.

גם צרפת הודיעה, כי החליטה עקרונית לצמצם את מספר הדיפלומטים הלובים בארצה ולהטיל הגבלות על תנועותיהם של הנשארים.

חמישה מדנמרק

ממשלת דנמרק הודיעה למשרד העם הלובי (כפי שקרויה השגרירות הדיפלומטית הלובית בקופנהאגן) כי על חמישה מן הדיפלומטים לצאת מן המדינה לפני ה־10 במאי ... באמר ...

המשך בעמוד 2

לכל מקרה: תמונת ארכיון מ־1980 של סוללת טילי „רולנד" המוצבת על טנק AMX-30 עם מכ"ם, כמו אלה שהוצבו השבוע באזור הדרום־מזרחי של צרפת כדי לקדם כל התקפה של לוב. (צילום: אי.פי.)

פיגועים נוספים נגד מתקני ואזרחי המערב

מאת כתבנו לענייני המזה"ת וסוכנויות הידיעות

ליון. – מטען חומר־נפץ רב עוצמה התפוצץ אתמול בבוקר בבניין שבו שוכנים משרדי „אמריקן אקספרס" במרכז ליון, פחות מ־24 שעות אחרי שמנהל בריטי של חברה אמריקנית נורה בעיר זו, ליד ביתו.

בעקבות הפיצוץ, התלקחה דליקה (גורמו שלוש הקומות העליונות של המבנה, בן שבע הקומות. ... המצויה ליד המעליות בקומה העליונה. בבניין זה מצויים גם משרדים של חברת המחשבים האמריקנית „דאטה סיסטם". הבניין שייך לבנק צרפתי.

המשטרה מצאה כתובות על הקירות של מרתף הבניין, הקושרות את רצח המנהל הבריטי קנת מרסטון, בן 43, מנהל סניף „בלק אנד דקר" בצרפת, לפיגוע במשרדי „אמריקן אקספרס". בכתובת נאמר: „ארה"ב הכיתה, אמריקן אקספרס, בלק אנד דקר" ...

רצח הבריטי

המנהל הבריטי קנת מרסטון, בן 43, הוא נורה ... בראשו ... במכוניתו ...

המשך בעמוד 8

בחינות הבגרות ישונו כדי להעלות רמתן

תונהג בחינה מחייבת במתמטיקה ● רמת הבחינה באנגלית תועלה ל־4 יחידות ● מספר היחידות יוגבל ל־25 ● תצומצם זכות הבחירה בהיקפי הבחינות

מאת יצחק צור, כתבנו לענייני חינוך

באמצע מאי יודיע שר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, על סדרת שינויים בבחינות הבגרות בכיוון של העלאת הרמה ושל סטנדרטיזציה.

ואלה השינויים העיקריים שעליהם יודיע השר:

● תונהג בחינת בגרות מחייבת במתמטיקה, שעה שהיום הבחינה במתמטיקה היא רשות. היקף הבחינה יהיה ברמה של 3 יחידות לימוד. (יחידת לימוד שווה ל־3 שעות הוראה שבועיות שהן כ־100 שעות לימוד בשנה).

● רמת הבחינה באנגלית תועלה מ־3 ל־4 יחידות לפחות.

● מספר יחידות הבחינה יוגבל ל־25, שעה שכיום אין תקרה למספר יחידות הבחינה וכ־15 אחוז מן הניגשים לבחינות בוחרים ב־26 יחידות, ומעלה, ובכך מעלים את סיכוייהם להתקבל לפקולטות המחמירות באוניברסיטאות.

פיחות ברמת הבחינות

זה שנים אחדות טוען ועד ראשי האוניברסיטאות, כי חל פיחות ברמת בחינות הבגרות. במסמך שהפיץ יו"ר הוועדה הבין־אוניברסיטאית למדיניות קבלה, פרופ' אלעזר כוכבא, למנהלי בתי הספר העל־יסודיים, הוא הודיע, כי המוסדות להשכלה גבוהה יכירו בתעודת בגרות בתנאי שתכלול בחינה במתמטיקה. הוראה זו לא תאמה את הוראת משרד החינוך, שלא חייב את בוגריו לגשת לבגרות במתמטיקה. לפיכך אירעו מקרים, שבהם אוניברסיטה לא הכירה בתעודת בגרות שהוכרה בידי משרד החינוך. חמתם של אנשי המוסדות להשכלה גבוהה בערה בהם נוכח גמישותו של משרד־החינוך ביחס למקצועות לא עיוניים, כמו קוסמטיקה.

בדיונים ממושכים ומעמיקים שנערכו בחודשים האחרונים טענו המדענים, כי די להם בבחינות בשלושה מקצועות בלבד — עברית, אנגלית ומתמטיקה. הצעה זו נדחתה מכל וכל בידי השר נבון וראשי המזכירות הפדגוגית. הם אמרו, כי אין להעלות על הדעת שתלמיד תיכון בישראל לא ילמד תנ"ך, תולדות עם ישראל בדורות האחרונים ואזרחות, במיוחד נוכח הסכנות האורבות לנפש הדמוקרטיה הישראלית.

כיום מינימום יחידות הלימוד עומד על 20, אך אין תקרה להיקף הלימודים. מתוך 20 יחידות המינימום 14־15 הן מחייבות והיתר עומד לבחירת התלמיד, במסגרת יכולתו של בית־הספר. מקצועות החובה כיום הם 7: עברית — 2 יחידות, ספרות — 2, תנ"ך — 2, תולדות עם ישראל 2, אזרחות — 1, אנגלית — 3, מתמטיקה או אחד המדעים המדוייקים — 3 יחידות. מדעים אלה הם ביולוגיה, כימיה ופיסיקה, אך רוב התלמידים בוחרים בביולוגיה ואילו מקצוע הכימיה כמעט שנמחק מהחינוך התיכון היהודי בישראל. בחינוך הערבי מצבה של הוראת הכימיה טוב יותר.

משרד־החינוך ידרוש מן התלמידים לבחור בשניים מתוך שלושה אשכולות מקצועות: מדעי הטבע, הרוח והחברה והטכנולוגיה.

במשרד־החינוך מסתמנת מגמה לצמצם את זכות הבחירה בהיקפי הבחינות. כיום מותר לבחור בהיקף של 1 ו־6 יחידות. בעתיד יונהגו, כנראה, שתי רמות — בינונית וגבוהה. את החלטותיו הסופיות בסוגיות אלה יקבל השר נבון אחרי שישתתף בכנס מנהלי בתי ספר על־יסודיים ב־12.5.

מתאגרפים צעירים, חברי מועדון „כפפות הזהב" נענו לקריאת מגן דוד אדום ובאו לתרום דם, במבצע מיוחד שנערך בערב החג, כדי להבטיח מלאי דם מספיק בבנק הדם. המתאגרפים באו בתלבושת ספורטיבית למפגש „כפפות הזהב" שבקרן הרחובות אבן־גבירול ונביאים בת"א, ותרמו דם יחד עם חברי ארגון תורמי דם מתנדבים שיזמו את המבצע. צילום: י.פ.פ.א בע"מ / ישראל סימיונסקי

הרב סלומון — בראש מצעד רבנים הערב לקולנוע „היכל"

הרב הראשי לפתח־תקווה, ברוך שמעון סלומון, הודיע כי יצעד הערב עם עוד 48 רבנים ואישי ציבור לעבר קולנוע „היכל" בעיר, במחאה על חילול השבת.

מהוועדה לשמירת השבת בפתח־תקווה נמסר לכתבת עתי"ם, כי לפני המצעד תתקיים עצרת־חג גדולה בבית הכנסת המרכזי ברחוב חובבי־ציון בעיר, ואחריה, בסביבות השעה 10, תצא המשלחת לעבר קולנוע „היכל".

כל המשתתפים בעצרת יקבלו הוראה מפורשת שלא להצטרף לחברי המשלחת ולא להגיע לרחבת קולנוע „היכל", ציינו החוגים הדתיים בעיר, מאחר שהמשטרה לא נתנה להם רשיון להפגין. מהמשטרה נמסר להם, כי מצעד של עד 50 איש אינו בגדר עבירה על החוק, ועל כן הוחלט להרכיב משלחת בת 49 איש.

יצויין כי נגד הרב סלומון ונגד הרב חיים וולקין ודוד אייזנברג הוגשו בסוף השבוע כתבי־אישום בבית־משפט השלום בפתח־תקווה, בגין הפגנה לא חוקית והפרת הסדר הציבורי ביום שישי שעבר. (עתי"ם)

עלייה של 11% במכירות רשתות השיווק ברבע הראשון של 86'

מאת כתבנו הכלכלי

ברבע הראשון של 1986 נרשמה עלייה של 11 אחוז ברמת המכירות של המסחר הקמעוני המאורגן (חנויות „שרשרת", חנויות כל בו וסופרמרקטים) של מוצרים לצריכה אישית, זאת, לאחר עליה של 10 אחוזים ברבע האחרון של שנת 1985 וירידה של 4 אחוזים ברבע השלישי של 1985 (כל רבע לעומת קודמו).

על כך מסר בירושלים דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על סמך נתונים מוקדמים מסקר חודשי הנערך בלשכה.

עוד נמסר, כי ברמת המכירות של מוצרי מזון נרשמה עלייה של כ־8 אחוזים בהשוואה לרבע האחרון של 1985. כל הנתונים חושבו במחירים קבועים ולאחר ניכוי התנודות העונתיות וחגים.

הנתונים על המכירות במסגרת המסחר הקמעוני המאורגן מתייחסים למכירת מוצרים לצריכה אישית — מזון, טקסטיל, הלבשה והנעלה, מוצרי בני־קיימא, גז לשימוש ביתי וכו' — לא כולל כלי־רכב ודלק. השינויים בסדרה זאת, אינם משקפים בהכרח את השינויים בכלל המסחר במוצרים אלה. זאת, כאשר קיים מעבר קונים ממסגרת המסחר הרגיל למסגרת המסחר הקמעוני המאורגן, כגון בפתיחת חנויות חדשות ברשתות אלה.

ויוזכר, כי המכירות של מוצרים לצריכה אישית במסגרת המסחר הקמעוני המאורגן מגיעות לכלל 15 עד 20 אחוז מכלל ההוצאה לצריכה פרטית במשק של מוצרים אלה.

מצעד ועצרת ה־1 במאי חיפה — 1986

חברי מפ"ם ואוהדיה וציבור העובדים בעיר, בכפר ובמגזר הערבי, נקראים להשתתף בהמוניהם

במפגן ה־1 במאי

ולהביע סולידריות עם מאבקם של עובדי חיפה וכלל עובדי ישראל בקריאה לעבודה לכל, בטחון כלכלי, רווחה וצמיחה.

הסניפים העירוניים הודיעו עד כה על 48 אוטובוסים של משתתפים שיגיעו למצעד. צפויים עשרות אוטובוסים נוספים מהמגזר העירוני והערבי.

הקיבוצים נקראים להתארגן ולהבטיח השתתפות הקריות במצעד ובעצרת. אנו מצפים לאלפי חברי קיבוצים של הקבה"א והתק"מ.

ישתתפו בעצרת:
ראש עיריית חיפה — אריה גוראל
מזכ"ל מפ"ם — ח"כ אלעזר גרנות
ח"כ חייקה גרוסמן
ח"כ יאיר צבן
ח"כ רן כהן
ח"כ שבח וייס
מחמוד יוניס, משה עמר, מישל אלמליח, גרשון פלד, נציג „וולקן", י. שרוני, יוסף חורי, זאהי ארמלי

בתכנית האמנותית: יהודית רבינין
מנחה: חנן ארז

הבאים לארוע מתבקשים להגיע לחיפה עד לשעה 16.00. בשעה 16.30 תחסום המשטרה את כל דרכי הגישה הנוחות. בקרוב תפורסם מפת מסלולי הגישה לשטח הכינוס. כרטיסים, נא לפנות לחברי או לסניף. סניף מפ"ם חיפה טל' 04-674192-8.

1 במאי: חיפה. נהיה שם.

מפ"ם עם העובדים

שר־הביטחון, יצחק רבין, ביקר ערב החג אצל חיילי צה"ל בגבול ישראל וענה לשאלותיהם בענייני צבא וביטחון. צילום: משרד הביטחון

אלפי תיירים חגגו הפסח בירושלים

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

מזג אוויר אביבי קידם את אלפי התיירים ועולי הרגל שבאו לעשות את הפסח בירושלים. בבתי המלון נערכו סדרים ציבוריים ואווירה של חג שררה בחוצות הבירה.

המשטרה גייסה אלפי שוטרים, אנשי מג"ב, מתנדבי המשמר האזרחי וחיילי הג"א לאבטחת שלום הציבור ובטחונו. בערב החג ובחג עצמו נערכו סיורים בריכוזי קהל הומים, שווקים ואתרי תיירות. במשטרה צופים היקף רחב של תנועת תיירים ואורחים בכל ימות חול המועד של פסח.

משטרת מרחב ירושלים דיווחה במוצאי החג, כי במהלך החג לא הופר השקט והאירועים שנרשמו היו שגרתיים.

בענף התיירות ניכרת ירידת־מה במספר התיירים היהודים שבאו לחגוג את הפסח בירושלים, אך לעומת זאת קיימת תנועה מוגברת של תיירות צליינית. עולי רגל רבים מיוון מציפים את העיר העתיקה וסימטאותיה במסעיהם בעקבות ישו.

עצרת זכרון לציון 71 שנה לטבח הארמנים

מאת יצחק שור, כתב „על המשמר"

הארמנים בישראל קיימו אתמול בחצר מצודת דוד בירושלים עצרת זכרון לציון יום השנה ה־71 לטבח עמם, אשר התבצע בידי התורכים בשנים 1915־1916. באותו טבח נרצחו במישרין 800,000 בני אדם ועוד כ־700,000 מתו ברעב, עוני ומחלות.

בחצר „המצודה" הציבו הארמנים עמודי עץ גבוהים במעגל ובמרכזו הדליקו אבוקת זכרון. על קירות העמודים הודבקו תמונות המתארות הוצאות להורג, גוויות מושלכות, ילדים רעבים ופליטים. תמונות אלה זהות לתמונות המוכרות לנו מתקופת השואה.

ג'ורג'ט אבאקיאן, מחנכת בכפר הגלילי ראמי, אמרה לכתבנו, כי בישראל חיים עתה 1200 ארמנים ועוד 4000 בירושלים המזרחית. מתוך 8 מליון ארמנים החיים עתה ברחבי העולם מרוכזים ברפובליקה הארמנית הסובייטית כ־4 מיליון ויתרם מפוזרים. הארמנים תובעים מן המדינות החברות באו"ם לאלץ את תורכיה להכיר באחריותה לפשע השמדת עם ולא להתכחש למעשה ולהתחמק מאחריותה ההיסטורית. כן תובעים הארמנים להפסיק להרוס את שרידי הארכיטקטורה הארמנית בתורכיה באורח שיטתי, להחזיר לידיהם את שטחי ארמניה שבשליטת תורכיה ולהקים מדינה ארמנית.

בתום טקס הזכרון הקצר צעדו הארמנים לעבר הרובע שלהם בעיר העתיקה והתרכזו לתפילה בשטח הכנסיה הארמנית.

חגיגות נבי שועייב ייפתחו היום בגליל

מאת כתבנו בעמק

חגיגות נבי שועייב המסורתיות ייפתחו היום ליד קבר יתרו שליד כפר חיטים בגליל התחתון. מצפים להשתתפותם של מאות רבות מבני העדה בגליל, בגולן, בכרמל ואף מדרום־לבנון.

עם זאת נודע, כי דרוזים רבים מרמת הגולן מתכוונים לחרים את החגיגות במחאה על יחסם של שלטונות ישראל והמעצרים הנרחבים שנעשו בעת האחרונה בקרב תושבי כפרי הגולן.

צה"ל יאפשר היום באורח יוצא דופן העברה של מאות דרוזים מדרום־לבנון דרך הגדר הטובה בעפולה לארץ כדי להשתתף בחגיגות נבי שועייב. לשם כך ייפתחו היום שערי הגדר הטובה בעפולה ב־6 בבוקר עד 5 אחרי הצהריים למעבר הדרוזים שיגיעו מאיזור הצבייה לרצועת הבטחון.

במסגרת חגיגות נבי שועייב ייערך כינוס שיימשך 4 ימים ובו תועלה לדיון סוגיית השתתפותן של בנות צעירות מהעדה הדרוזית בפעילויות של תנועות הנוער הציוניות, הנחשבות בעיני הדרוזים למתירניות, מן המקובל בעדה. צפוי ויכוח ער בנושא זה בין כוהני הדת הדרוזים לבני העדה הצעירים.

מפלגת הפועלים המאוחדת – המרכז

ביום רביעי, 30.4.86, יתקיים באולם „צוותא" בתל־אביב, רח' אבן־גבירול 30, בשעה 20.30

ערב ה־1 במאי

בתכנית:
★ הרמת כוסית לכבוד החג, ברכת סניף תל־אביב.
★ קריאת מקמות – הקריינית – שפרה שחם
★ שירים לחג – הזמרת דורית ראובני

רב־שיח בנושא: „האם אפשרי סוציאליזם ישראלי וכיצד"

בהשתתפות: ח"כ חייקה גרוסמן ● ח"כ יאיר צבן ● פרופ' מנחם רוזנר ● פרופ' זאב שטרנהל

מנחה: נחום שור. לאחר הדיון יוגש קטע מהצגה

הכניסה חופשית והציבור מוזמן

ברונו או אמוראי? — יחליטו פרס ונסים כבר בימים הקרובים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

ראש־הממשלה, שמעון פרס, ושר־האוצר, משה נסים, יכריעו בימים הקרובים בשאלת מינוי נגיד בנק ישראל החדש.

נסים מבקש להעניק את התפקיד לפרופ' מיכאל ברונו, וגורמים בכירים במערך מציעים למשרה את סגן שר־האוצר, עדי אמוראי. נראה, כי רה"מ עדיין לא גיבש עמדה במי מהשניים לתמוך.

חוגים כלכליים מעריכים, כי הדבר נובע מהבטחה שנתן בעבר לעדי אמוראי שיתמוך במינויו כנגיד, לעומת הכרה במקצועיותו של פרופ' ברונו. ברונו, כזכור, שימש כאחד מאבות התוכנית הכלכלית לייצוב המשק.

ברונו זוכה להכרה מקצועית בעבודתו, בקרב המערך והליכוד גם יחד.

במפלגת העבודה מתלבטים כעת במי מהשניים לתמוך. מצד אחד, טוענים שיש לקיים את ההבטחה שניתנה לעדי אמוראי ולמנותו לתפקיד, אך אין לזלזל בהצעה להעניק את המשרה לפרופ' ברונו. גורמים אחרים הרגישו, כי על המערך להיאבק לכך שמשרה זו תינתן לאחר מנציגיו כדי להגביר את כוחו בצמרת הכלכלית. מנגד לכך טענו אחרים, שחבל לוותר על הישגיו של אמוראי במשרד־האוצר.

גורמים פוליטיים העריכו אתמול, כי יחלפו מספר ימים עד שרה"מ ושר־האוצר יכריעו בעניין. בינתיים מנסים גורמים שונים ממפלגת העבודה להפעיל לחצים על רה"מ, שיפעל למינויו של אמוראי כנגיד.

שר־האוצר, משה נסים, יתריע הבוקר בפגישתו עם ראש־הממשלה על אי־ביצוע החלטות הממשלה בדבר חקיקת חוקי מס שונים, כדוגמת היטל הרכב, אגרת חינוך ומיסוי קיצבאות. חוקים אלה הוגשו לכנסת בקריאה ראשונה אך טרם אושרו בקריאה שנייה ושלישית, בשל התנגדות חברי־הכנסת, בעיקר מהמערך. שר־האוצר יבקש מראש־הממשלה שידאג לאישור חקיקת החוקים הללו.

שמיר מפגין עם „גוש אמונים"

(סוף מעמוד ראשון)

„גוש אמונים", וגם יריביהם מ„שלום עכשיו", לקיים סיורים בחברון.

בפגישה ביום שישי אמר האלוף ברק לראשי „שלום עכשיו", כי לפי החלטת רבין הם יוכלו לקיים סיורים במועד אחר. הם דחו את ההצעה. הם ציינו, כי אין להם שום עניין לטייל בחברון. הבקשה לרישיון להיום נועדה למנוע את הסיורים הפוליטיים של „גוש אמונים". לחילופין, ביקשה התנועה להוכיח כי הישראל יש גם דעה אחרת.

בסיום הפגישה הודיעו אנשי „שלום עכשיו", כי לא יסירו היום בחברון.

פגישה עם רבין

בעקבות הפגישה הכושלת עם ברק, דרשה „שלום עכשיו" פגישה דחופה עם רבין. נראה, כי היא תיערך בזמן הקרוב. ראשי התנועה אמרו, כי יבהירו לרבין, שכניעתו לאיומי המתנחלים תעודד פעולות אלימות בשטחים ותביא להקמת ארגוני טרור נוספים. עמידם גולדבלום, דובר „שלום עכשיו", הדגיש אתמול, כי חבריו והוא ידרשו בפגישה עם רבין, כי כוחות הביטחון יעמידו לדין את כל מי שהיו מעורבים, לפני כשבועיים, באלימות ובהפרעות לכנס התנועה במלון פארק בחברון.

אתמול הוסר העוצר בקסבה של חברון, שמוטל עליה ביום שישי עם דקירת הנער אורי יפרח, בן ה־16, מקריית־ארבע. הנער סייר בקסבה עם שניים מחבריו ונדקר בידו באופן קל בידי ערבי שהצליח להימלט מהמקום. לאחר שנחבש חזר הנער לביתו. כוחות הביטחון עצרו חשודים אחרים לחקירה וטרם לכדו את הדוקר.

„שלום עכשיו" גינתה ביום שישי את הפיגוע בנער היהודי מקריית ארבע, וקראה לכוחות הביטחון לפעול במהירות לתפיסת היד שאחזה בסכין. התנועה האשימה את ראשי המתנחלים שהזמינו אלימות, כאשר קראו בוועידת התחיה, לפני כשבועיים, לגירושם של מאות־אלפי ערבים מבתיהם וכאשר התפרעו מול כנס „שלום עכשיו" בחברון.

לנדאו: רצון להסית

בהודעת התנועה נאמר, כי „עד עתה ניצלו המתנחלים כל פיגוע חבלני בחברון כדי לקדם את ענייניהם וסחטו עד תום כל דם שנשפך. המתנחלים מסוגלים לכל כדי ללחוץ על השלטונות וכבר הגיעו בעבר להקמת ארגון טרור ורצח."

עוזי לנדאו (ליכוד־חרות), יו"ר הלובי למען ההתנחלויות בכנסת, טען אתמול, כי הסיבה היחידה המביאה את אנשי „שלום עכשיו" לחברון היא רצון להסית את ערביי השטחים בשכניהם היהודים. מאחר ואנשי „שלום עכשיו" אינם גרים בשטחים יש למנוע מהם כל פעילות שם, כשם שמונעים מכהנא את הפעילות בכפרים הערביים. לנדאו טען אתמול, כי „סביר מאוד להניח, שהניסיון לרצוח את הנער היהודי בקסבה בחברון, בא משלהוב היצרים ותחושת הביטחון שהעניקה „שלום עכשיו" לאנשי אש"ף בעיר.

יוסי שריד ומרדכי בראון אמרו אתמול, כי בואם לחברון נועד להוכיח לאנשי „גוש אמונים" והמתנחלים, כי „החוליגניות לא חוסמת את כוחות השלום. להיפך, היא רק מדרבנת אותם."

גאולה כהן (התחיה) אמרה אתמול, כי היא מוכנה להדריך את ח"כי השמאל בביקורם בחברון, כדי להסביר להם ואולי גם לשכנעם, כי חברון אינה ניתנת עוד לניתוק ממדינת ישראל.

פיגועים בליון ובצנעא

(סוף מעמוד ראשון)

מסרה, כי הנשק שבו נרצח האורח הבריטי היה רובה ציד קצוץ־קנה.

ארגון חשאי, המתקרא „החזית הערבית המהפכנית", טען בשבת, כי אנשיו ביצעו את ההתפוצצות בבניין בליון בו שוכנים משרדי „אמריקן אקספרס".

מתוך כך נמסר מטעם משטרת ליון, שלא עלה בידה למצוא עד כה קשר בין הפיצוץ לבין רציחתו של הבריטי.

התנקשות בצנעא

עובד השגרירות האמריקנית בצנעא, בירת תימן הצפונית, נפצע ביום ו' ממטח יריות לעברו. בעת שנסע במכונית לביתו מביקור בכנסיה. הוא נפגע בשני כדורים ונפצע קלות בראשו ובכתפו. האיש, ארתור פוליק בן 41, מומחה לקשר, אושפז ונמסר כי מצבו משביע רצון.

בתגובה על התנקשות זו, קראה אתמול ארה"ב לכל אזרחיה לעזוב את צנעא.

כתב על המשמר לענייני

המזה"ת מוסר: אלמונים פוצצו אתמול את בניין „הבנק הבריטי למזה"ת" בביירות. איש לא נפגע, אך לבניין נגרם נזק רב.

עוד מוסר כתבנו, כי ארגון בלתי־מוכר, המכנה עצמו „ההסיכה נמשכת", התקשר ביום ו' לאמצעי התקשורת בביירות ונטל על עצמו את האחריות לפיגועים החבלניים האחרונים נגד יעדים אמריקניים ובריטיים, בתגובה למה שהגדיר „פשעי ארה"ב ובריטניה נגד העם הלובי והעם הפלשתיני".

לוב הודיעה אתמול, כי מנוי וגמור עמה לנקוט בצעדי־גמול על העיצומים שהופעלו כלפיה על־ידי מדינות הקהילייה האירופית.

הטלוויזיה הלובית מסרה, כי הנציגים הדיפלומטיים של מדינות השוק זומנו למשרד החוץ הלובי בטריפולי, ונאמר להם, כי אין בידיה של לוב ברירה אלא לנקוט צעדי גמול. בשידור לא פורטו הצעדים שיש בדעתה של לוב לנקוט.

מגרשים דיפלומטים לובים

(סוף מעמוד ראשון)

מחוץ לתחומי קופנהאגן רבתי. בעקבות הגירוש, ישארו בשגרירות הלובית ארבעה דיפלומטים ושני עובדים טכניים.

שר החוץ הדני, אופה אלמן ינסן, הודיע, כי כל הצעת החלטה במועצת־הביטחון לגנות את ארה"ב על ההפצצה בלוב, שחשש „לוב" לא יוזכר בה, תתקל בהתנגדותה של דנמרק.

נורווגיה — לא

לעומת זאת, אמר ראש ממשלת נורווגיה, קורה וילוך, כי לדעתו, מנסה ארה"ב ללחום בטרור בצורה מוטעית על־ידי תקיפה צבאית, במקום לנקוט בצעדים דיפלומטיים.

ראשי ממשלות שוודיה ונורווגיה הסכימו, בפגישה ביניהם באוסלו, כי הדרך למלחמה בטרור היא שיתוף פעולה בינלאומי.

אסיפת „סולידריות עם לוב", שנקראה בקופנהאגן על־ידי „האגודה לידידות דנמרק עם הערבים והלובים", נחלה כשלון: הופיעו רק כ־120 איש ורק שני מנהיגים מן המפלגות שהוזמנו. שניהם מן המפלגה הקומוניסטית הדנית.

11 מספרד

ספרד הודיעה ביום ו', כי היא תגרש 11 אזרחים לוביים, ביניהם שלושה עובדי השגרירות הלובית. בהודעת משרד החוץ במדריד נאמר, כי פקידי השגרירות הלובית ביצעו פעולות שאינן עולות בקנה אחד עם המעמד שלהן, ואילו יתר שמונת המגורשים היו מעורבים בפעולות הפוגעות בבטחון המדינה.

300 לוביים מרביתם סטודנטים, מתגוררים כיום בספרד.

10 מאיטליה

איטליה הודיעה אתמול, כי היא תגרש 10 דיפלומטים לוביים ותטיל הגבלות על תנועותיהם של יתר הדיפלומטים הלוביים בארצה.

רומניה הבהירה לצירת פרלמנט בלגית, כי כלי להתייחס כלל לפרשת לוב, היא נכונה לשתף פעולה עם מדינות אירופה במלחמה בטרור ברחבי העולם.

לחץ על יוון

מאתונה נמסר, כי ארה"ב מפעילה לחץ על יוון שתצטרף לסאנקציות של יתר מדינות הקהילייה האירופית נגד לוב.

ראשי ממשלות איטליה וצרפת, בטינו קראקסי ואק שיראק, נפגשו אתמול במילאנו ודנו בדרכים שבהן יכולה אירופה ללחום באיומי הטרור. קראקסי אמר בעניין זה, כי מעשי טרור באירופה צצים באחרונה כ„פטריות אחרי הגשם". „כמעט לא חולף יום שבו לא פוקדים את אירופה מעשי־טרור, ניסיון־טרור או טרגדיה הקשורה בטרור" — אמר קראקסי.

סוריה ואיראן מזהירות

(סוף מעמוד ראשון)

כהתייחסו להתקפה האמריקנית על לוב, שאל ראפסנג'אני „האם חיסלתם את הטרור על־ידי פעולה זו? לא. אתם עוררתם את הטירור."

דברי שולץ

שר־החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, אמר אתמול בראיון עם „לוס אנג'לס טיימס", כי אין להוציא מכלל אפשרות שארה"ב תנהל פעילות חשאית נגד לוב, יחד עם עיצומים כלכליים וצעדים קשוחים אחרים.

שולץ אמר, כי הפצצה אווירית, אינה אלא סוג אחד של פעילות צבאית, שהאמריקנים יכולים לנקוט בה, אך „ישנם סוגים רבים אחרים."

עוד אמר שר החוץ האמריקני: „עלינו לפתח חוש של גיוון (השיטות הטקטיות), כדי לעמוד בפני הקשת המגוונת של פעילות המופנית כלפינו. מבחינה טאקטית ישנם סוגים רבים של עיצומים שניתן להשתמש בהם. בתיאוריה ניתן גם לנקוט בפעילות חשאית."

שולץ הדגיש, שאם רוצים שהפעילות החשאית תזכה בהצלחה, הרי יש צורך ביתר־סודיות מזו שהאמריקנים היו רגילים בה עד כה.

שר החוץ הסובייטי, אדוארד שווארצנאדזה, אמר ביום ו' כי ההתקפה האמריקנית על לוב החמירה מאוד את המצב במזרח־התיכון וגרמה נזק ליחסי מזרח־מערב.

בדברו בסעודה חגיגית בקרמלין, לכבוד שר־החוץ הצ'כוסלובקי, בוכר טלאב שנופק, אמר שווארצנאדזה: „העולם כולו עוקב בחרדה אחר ההתפתחויות בים התיכון, שהוחמרו מאד על־ידי הפעולות הנפשעות של האימפריאליזם האמריקני."

צמרת ההסתדרות תדון בקרע במערך בחיפה

מאת כתבנו לענייני עבודה

צמרת ההסתדרות תדון בקרוב בקרע הפנימי בתוך המערך בחיפה, בגלל „מכתב הפיטורין" ששיגרו צעירי מפ"ם למזכיר מועצת פועלי חיפה, משה ורטמן.

את כינוסה של צמרת ההסתדרות יזום יו"ר האגף לארגון ומועצות הפועלים בוועד הפועל, גדעון בן ישראל, במכתב ששיגר בן־ישראל למזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר. הוא מציין, ש„אין זו הפעם הראשונה שמפ"ם אינה שותפה למאמצים של מועצת פועלי חיפה להרגיע את הרוחות במפעלים שבעיר".

לדבריו, גם בעת פרשת „אתא" ו„מספנות ישראל", נהגה מפ"ם בחוסר אחריות ודובריה עסקו בהתקפות על מזכיר מועצת הפועלים, במקום לשתף־פעולה במאבק למען העובדים.

ד"ר סלג, מנציגי מפ"ם בוועדה המרכזת של ההסתדרות, אמר אמש ל„על המשמר", כי „מכתב הפיטורין" לוורטמן הוא מעשה טעות של קומץ צעירים. לדבריו, העילה האמיתית לזעמו של משה ורטמן, היא כוונתה של מפ"ם לקיים הפגנה בחיפה ב־1 במאי.

"המשמר" עתון יומי
على همشمار صحيفة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר, חדרים 102—121, טל' 6–225125. המען למכתבים ת"ד 1216 ירושלים 91008 חיפה: רח' ... 33154 ... 17, טל' 673673, המען למכתבים ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

ד"ר מאיר פעיל, היסטוריון צבאי

לא חשוב שבגין מתרגז — חשוב שנלמד את הקצינים נכון

השבוע יחול יום הזיכרון לכיבוש יפו, ומסתבר, שבגין כועס עליך על שאתה ממעיט בחשיבותה של פעולת האצ"ל לכיבושה של יפו.

— נכון, וזה הסיפור: ב־13 למאי 48' נכבשה יפו. שבועיים לאחר שכותרה על־ידי כוחות ה„הגנה" ב„מבצע חמץ". במבצע השתתפו שלוש חטיבות: חטיבת אלכסנדרוני כבשה את מחנה תל־השומר, את סקייה (אור־יהודה), חירייה (צומת מסובים) וכפר סלמה (כפר־שלם). חטיבת גבעתי כבשה את יאזור, וחטיבת קריתי כבשה את בית־דגון. המהלך הזה הוא שחרץ את גורלה של יפו. לאחר הכיתור החלה בריחתם של ערביי יפו, חלקם דרך הים ללבנון ולעזה, וחלקם דרך היבשה, בשיירות עם ליווי בריטי. וב־13 למאי, כאשר נכנע שאבו לבן, הנכבד היפואי, בפני „ההגנה", נותרו ביפו רק 5000 מתוך שבעים אלף תושביה.

ומה היה חלקו של האצ"ל במבצע?

— היום שיועד ל„מבצע חמץ" היה סמוך מלכתחילה ליציאת הבריטים מהארץ בראשית מאי, אלא שהאצ"ל, שראה שהכף נוטה לטובת היישוב המאורגן — בראשית אפריל ביצעו ה„הגנה" והפלמ"ח שורת מבצעים מוצלחים ככיבוש טבריה, נפילת חיפה מבצעי „נחשון" ו„הראל" בירושלים וניצחון הפלמ"ח במשמר העמק ורמת יוחנן — החליט לעשות מעשה. ב־25 לאפריל כינס האצ"ל ביפו כמה מאות מאנשיו (היו לו בסך הכל 180 רובים וכ־200 מקלעים) ובלי לתאם עם אף אחד תקפו את מנשיה, בניסיון לנתקה מיפו, ובתקווה שבבוקר יפרצו לכיכר השעון ויפו תיפול שדודה לרגליהם.

מה היו תוצאות המבצע?

— הם נכשלו. כבשו שני בתים, שהערבים גירשו אותם מהם, והיו להם 40 הרוגים. בלילה השני הם ניסו שוב — ושוב נכשלו. אז פנה בגין לפיקוד העליון של ה„הגנה" וביקש שיעזרו להם. ההנהגה הפוליטית הורתה להקדים את „מבצע חמץ" ובליל ה־28 לאפריל פתחה ה„הגנה" ב„מבצע חמץ" כפי שתארתי קודם. רק אז הצליחו אנשי האצ"ל לכבוש רצועה של 100 מטר ולנתק את מנשיה מיפו. אגב, למחרת הוחלפו אנשי האצ"ל על־ידי אנשי החי"ם — משמר הקשישים של תל־אביב.

כיצד תגדיר, אם כן, את תרומתו של האצ"ל לכיבוש יפו?

— כמזערית מאוד מאוד. כשניתחנו את המבצע הזה בצה"ל — אנחנו הרי רוצים ללמד קצינים — הגענו למסקנה שכיתור יפו הוא שגרם לכיבושה, ולא המבצע השולי של האצ"ל. אז לא חשוב שבגין מתרגז, חשוב הלקח הצבאי־היסטורי ושנלמד את הקצינים נכון. ובאשר לאצ"ל, מסתבר שהכלל שהנחה אותם כבר אז היה טרור בנוסח עידן התקשורת: לעשות מעט ולדבר הרבה.

אתי רונאל

הפיסגה הערבית כנראה בשבת הבאה

מאת כתב „על המשמר" לענייני המזה"ת

רוב שליטי ערב הביעו הסכמה עקרונית לקיומה של פיסגת החירום הערבית, בתנאי שייערך לפני־כן כינוס הכנה של כל שרי־החוץ, כדי „למשש את הדופק", בכל הקשור לנושאים שיוזו על סדר־היום.

מרוקו, שקיימה בימים האחרונים מגעים רצופים עם כל שליטי ערב, הודיעה אתמול, כי קרוב לוודאי שכינוס שרי־החוץ יתקיים השבוע בעיר פאס. כינוס זה הוא שיקבע את המועד המתאים לפיסגה, כנראה בשבת הקרובה.

שליטי המחנה המתון בעולם הערבי תובעים להעלות על סדר־יומה של הפיסגה את מלחמת עיראק־איראן, האיומים של איראן על ארצות המפרץ, הבעיה הפלשתינית ובעיית לבנון, ולהשאיר את בעיית לוב־ארה"ב כנושא משני. אולם קדאפי וראשי „מחנה הסירוב", שתבעו את כינוסה של הפסגה כדי לדון בהטלת סנקציות על ארה"ב, עומדים על דעתם להתמקד בנושא אחד בלבד: העויינות האמריקנית לערבים.

חסן השני מלך מרוקו הציע כפשרה שני נושאים לסדר־היום: בעיית האומה הערבית בתקופה קשה זו ודרכים לאיחודו של העולם הערבי.

• ליאוניד זאמיאטין, דובר הקרמלין, נתמנה ביום ו' לשגריר בלונדון — מסרה סוכנות „טאס".

פרס: לא נסבול אפילו אחוז אחד של אבטלה

[illegible]

הקאנצלר קוהל יוצא להגנתו של ואלדהיים ומגנה „מאשימיו השחצנים"

„אני מכיר את ואלדהיים – הוא פטריוט גדול... בני הדור הצעיר סובלים משחצנות שקשה לסובלה..." ■ הקנצלר גם רמז כיצד היה מצביע לו היה אזרח אוסטריה

וינה. – קאנצלר גרמניה המערבית, הלמוט קוהל, הגן אתמול בתוקף על קורט ואלדהיים, וטען, כי התוקפים אותו על עברו בתקופת מלחמת העולם השניה לוקים בשחצנות.

בשידור ברדיו וינה, אמר קוהל, כי וועת מן ההאשמות נגד ואלדהיים, שאותו הגדיר כ„ידיד אישי וותיק". עם זאת הדגיש קוהל, כי הוא משמיע את דבריו באורח אישי, וטעים, כי אין בכוונתו להתערב בענייניה הפנימיים של אוסטריה.

למען העולם כולו

הוא השמיע את הערותיו שעה שהשתתף בזלצבורג בפגישה עם ואלדהיים ועם מנהיגי „מפלגת העם" האוסטרית, התומכת במועמדותו של ואלדהיים לנשיאות אוסטריה. מפלגתו של קוהל, המפלגה הנוצרית־דמוקרטית המערב־גרמנית, מקיימת קשרים הדוקים עם „מפלגת העם" האוסטרית.

בין היתר, אמר קוהל: „אני מכיר את קורט ואלדהיים זה שנים רבות. ראיתי את פועלו למען אוסטריה. למען אירופה, וכן את התפקיד החשוב שמילא בניו־יורק. ואם ירשה לי לומר – למען העולם התרבותי כולו. ואלדהיים הוא פטריוט גדול."

בהמשך דבריו אמר קוהל: „רבים מבין אלה המאשימים אותו כיום הם בני לדור צעיר יותר. שעליהם עברה המלחמה בעודם ילדים... אני חש בבני הדור הזה שחצנות שקשה לסובלה."

כשהדגיש, כי הוא אינו יכול, כמובן, להצביע בבחירות לנשיאות אוסטריה, ב־4 במאי, אמר קוהל: „אבל לומר בגלוי, שהייתי יודע כיצד להצביע. אילו היה עלי להצביע כאוסטריה."

משקל רב

משקיפים פוליטיים בווינה העירו בהקשר זה, כי לדעתו של קאנצלר גרמניה המערבית נודע משקל רב בקרב אוסטרים רבים.

מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת מוסר:

„הודעת התמיכה הנלהבת של קנצלר גרמניה המערבית, הלמוט קוהל, בקורט ואלדהיים, בעל העבר הנאצי, מעוררת מחשבות נוגות מאוד אצל כל היהודים בארץ ובעולם," אמר אתמול סגן שר החוץ, רוני מילוא.

לדעת מילוא, „קנצלר גרמניה היה צריך להיות האחרון שיתערב בפרשה החמורה של ואלדהיים, כאשר קיימות הוכחות לכאורה כי היה שותף פעיל לפשעי הנאצים.

מזכ"ל „מפלגת העם" האוסטרית, מיכאל גראץ, תקף בחריפות את הקונגרס היהודי העולמי וכינה את מנהיגיו „ברנשים חסרי כבוד", שהפרו את ההסכם ביניהם לבין נשיא אוסטריה, רודולף קירכשלגר. „בתחילה הם ביקשו ממנו למלא תפקיד של שופט־פוסק, ואילו עתה הם ממשיכים במערכת (ההשמצות) שלהם," אמר.

הסתייגות בפולין

שני עתונים בפולין הסתייגו אתמול מוואלדהיים. שבועון המפלגה הקומוניסטית הפולנית, „פוליטיקה", כותב, כי „שאלות שמספרן הולך ורב נשארות ללא מענה" בעניין עברו של ואלדהיים. „ההאשמות הן מהותיות והתשובות הן עדיין חמקמקות," כותב השבועון.

העתון „חיי וארשה" כתב אתמול, כי „אומנם לא נוח להיזכר בעבר המחריד, אך מזיקה לא פחות אמנזיה מדומה או אמיתית."

המימשל מקבל טענת ישראל שאינה מעורבת בעיסקות הנשק

לחברי רשת ספקי הנשק צפוי עונש מקסימלי של 5 שנות מאסר

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. – המימשל האמריקני נוטה בשעה זו לקבל את טענתה הרישמית של ישראל, כי היא לא הסמיכה איש לספק נשק כלשהו מישראל לאיראן.

מקורות אמריקניים מוסמכים אמרו אתמול, כי טענת ישראל נראית להם סבירה בכל הנוגע לרשת שנחשפה בשבוע שעבר, ואשר חבריה הואשמו בקשירת קשר למכור לאיראן נשק בשווי של יותר מ־2 מיליארד דולר. המקורות אמרו, כי נראה להם שתת־אלוף (במיל.) אברהם ברעם, החשוד שהיה חבר ברשת הזאת, אכן פעל על דעת עצמו ולא על דעתה של ישראל.

פרס הבטיח

לדברי המקורות, הבטיח ראש הממשלה, שמעון פרס, לארה"ב כאשר הרכיב את ממשלתו לפני כשנתיים, כי ישראל אינה עוסקת במכירת נשק לאיראן. „אנחנו מאמינים לו," אמר פקיד רשות אמריקני.

תת־אלוף ברעם עדיין מוחזק בבית־כלא בברמודה, יחד עם שני הישראלים האחרים החשודים בפרשה, ישראל אייזנברג וגנו גוריאל, ויחד עם שני אמריקנים, סמיואל אוואנס, פרקליט המתגורר בלונדון ואשר כלפיו טוענים, כי הוא אשר יזם ותכנן את הקשר, וויליאם נורתרופ המתגורר בתל־אביב והמשתייך, כפי שמוסרים בוושינגטון, למשפחת יצרני המטוסים נורתרופ.

5 שנות מאסר

סבורים, שכל החמישה יוסגרו לארה"ב ויועמדו בה למשפט. גזר הדין המקסימלי הצפוי להם הוא חמש שנות מאסר וקנס של 250 אלף דולר.

בשבוע שעבר הגיש התובע הכללי של ניו־יורק כתב־אישום נגד 17 אנשים החשודים שהם חברי הרשת, בכללם שלושת הישראלים המוחזקים בברמודה וכן אמריקנים, מערב־גרמנים ויוונים. עד כמה שידוע, לא הספיקו חברי הרשת לשלוח נשק כלשהו לאיראן מישראל.

בכתב־האישום נגד חברי הרשת נאמר, שהם חשודים כי קשרו קשר למכור לאיראן מאות מטוסי פאנטום אפ.4, סקייהוק אפ.5, מטוסי תובלה „הרקולס", טילי אוויר־אוויר „סיידווינדר", טילי נ.ט. מדגם „טאו", פצצות מיצרר וכלי־נשק מתוחכמים אחרים.

כתב האישום

נציגים ישראליים בארה"ב אמרו אתמול, כי הישראלים החשודים בפרשה לא היו מצליחים לעולם לשלוח כלי־נשק כאלה מישראל. פקידי־רשות אמריקנים נוטים להאמין לטיעון זה.

שוטרים ספרדיים מנסים לסלק צלמי־עתונות מאחת הכרכרות במרכז מאדריד. שבה התפוצץ ביום ו' מטען חומר־נפץ בכלי־רכב של המשמר האזרחי הפרלמנטרי של ספרד. חמישה מאנשי המשמר נהרגו בהתפוצצות. (צילום: אי־פי)

חומר נפץ זהה שימש המחבלים בדיסקוטק בברלין ובמטוס „אל־על"

מוסר ה„בילד" המערב־גרמני, ומסתמך על מקורות ביון ישראליים וגרמניים

בון. – חומר־נפץ זהה שימש את הטרוריסטים שפגעו בדיסקוטק במערב־ברלין, ב־5 באפריל, ואת אלה שניסו לפוצץ את מטוס „אל־על" בלונדון – למסקנה זו הגיע העתון המערב־גרמני „בילד אם זונטאג", בגליונו מהיום.

בהסתמכו על מקורות ביון מערב־גרמניים וישראליים, מוסר העתון כי מומחים מצאו קשר בין שני הפיגועים, על רקע עקבות של חומר־נפץ שנתגלה לאחר הפיצוץ בברלין.

משרד המשפטים במערב־ברלין סירב להגיב על ידיעה זו. כזכור, הודיעה משטרת מערב־ברלין, כי היא מחזיקה בפלשתיני אחמד נוואף מאנסור האזי, כחשוד בקשר לפיצוץ בדיסקוטק „לה־בל". משטרת ברלין זיהתה את האזי כאחיו של הירדני נאסר הינדאווי, המואשם שניסה לפוצץ את מטוס „אל־על" בלונדון, ב־17 באפריל.

„בילד אם זונטאג" מוסר, כי שני האחים השתייכו לארגון הבריח הפלשתיני הקיצוני שבראשו עומד אבו־ניראל, וכי שניהם עברו שני חודשי אימונים בלוחמת־גרילה במחנה אימונים בראכיה, מזרחית לדמשק.

עוד מוסר העתון, כי האזי הבריח את חומר הנפץ כנראה בטיסה מחודש אוקטובר אשתקד מטריפולי למזרח ברלין, משם נאסף חלק מחומר הנפץ על־ידי אחיו, שביקר אצלו במזרח ברלין. (ערן)

מפ"ם תגיש שוב הצעת־חוק לפיקוח על סחר בנשק

מאת מוטי בסוק, כתב על המשמר בכנסת

מפ"ם תחדש את יוזמתה ותגיש שוב לאישור הכנסת את הצעת החוק הגורסת פיקוח פרלמנטרי על מסחר בנשק, אמרה אתמול ח"כ חייקה גרוסמן, יו"ר סיעת מפ"ם בכנסת.

מטרת החוק לקבוע כללים ברורים למכירת נשק, על־ידי ישראלים, כולל לגורמים בחו"ל. החוק, שהוכשל בעבר על־ידי הרוב הקואליציוני, נועד גם להגן על המדינה מפני סיבוכה בפרשיות נשק על־ידי אזרחים פרטיים.

שתי תקריות על רקע לאומני בבירה

מאת כתב על המשמר בירושלים

שתי תקריות על רקע לאומני אירעו בסוף השבוע בירושלים. ביום ו' חלפה מונית ובה מספר נוסעים יהודים בכביש ליד הכפר ענתה שבו ילדים יידו לעברה אבנים. נוסעת אחת נפצעה קל בגופה ולאחר טיפול שבה לביתה. בשבת אחרי הצהריים נזרקו שני בקבוקי תבערה לעבר מחסן של חברת „קוקה קולה" אף הוא בענתה. אחד הבקבוקים התלקח ופרצה דליקה קטנה שכובתה כמהרה מבלי שנגרם נזק. המשטרה פתחה בחקירה לגילוי העבריינים.

תיקון טעות

תביעת הנזיקין שהוגשה לבית־משפט השלום בהרצליה נגד בנק לאומי, בעקבות דו"ח ועדת בייסקי, הייתה על סך 40 אלף ש"ח ולא 40 מיליון, כפי שנמסר בטעות בידיעה, שפורסמה ביום ו'.

השתחרר ממילואים ונעלם בדרך לביתו

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

„אנחנו ההורים, שבעת האחים, בני המשפחה וכל החברים מבקשים ממך עמיאל שתיצור קשר מיד עם ההורים המודאגים. לא יודעים מה קרה לך, ומקווים שהכל יסתיים בכי טוב."

אמר אתמול ציון גל בן דודו של עמיאל ג'רופי שהיה אמור לחזור ביום שלישי לביתו משרות מילואים ועדיין לא הגיע.

בבית הוריו שברחוב הנוטרים בראשל"צ, ממתינים לו כל בני המשפחה המודאגים וחברים המנסים להתחקות על עקבותיו.

עמיאל ג'רופי, רווק בן 36, המתגורר בבית הוריו עבד לאחרונה כמשגיח בבית חרושת למצות בראשל"צ. ביום ראשון יצא לשני ימי מילואים ביחידת הרבנות הצבאית, שעשתה „מבצע פסח", והכשירה כלים ביחידות צה"ל בצפון.

ביום שני בלילה השתחררו חיילי היחידה וחזרו לבתיהם אך עמיאל עדיין לא שב. עמיאל נראה בפעם האחרונה ביום שלישי לפנות בוקר בשרותי התחנה המרכזית בת"א, כשהוא לבוש חולצה לבנה, מכנסיים שחורים ונועל נעליים צבאיות שחורות גבוהות. הוא חבש כיפה לראשו וכירו אתו תיק תפילין.

בני המשפחה סוברים שעמיאל נחטף כאיש מילואים בפעילות חבלנית עויינת. לדבריהם הוא לא ביקש להתרחק מביתו ואף לא סבל מתופעות של דיכאון.

ועדת החוקה תדון בנסיונות לשכת עורכי הדין לדלות מידע מעיתונאים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת תדון, לבקשת מרדכי וירשובסקי (שינוי), בניסיונות של לשכת עורכי הדין לפגוע בחופש העתונות בארץ.

כידוע מנצלת הלשכה לאחרונה, את הסמכויות שהחוק מעניק לה, ללחוץ על עיתונאים כדי שיגלו פרטים לבית הדין של הלשכה, על מידע שהגיע מידיהם בתוקף עבודתם העיתונאית. שני כתבים בן ציון ציטרין ויפעת נבו, הודיעו כי לא ימסרו לבית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין, כיצד ומידי הגיע לידיהם חומר שפרסמו בעיתונם. גם אם כתוצאה מכך יצטרכו לשבת בכלא.

מרדכי וירשובסקי אמר אתמול, כי זהו מצב בלתי נסבל. לדעתו צריכה הכנסת לשנות את החוק ברוח המציאות הקיימת בכל ארצות הדמוקרטיה, כך שכל עיתונאי בארץ לא יחשוש עוד למלא את תפקידו.

7 שוטרים נפצעו בהתפרעות חרדים במאה שערים

3 שוטרים נפצעו קל אתמול בערב כאשר חרדים יידו אבנים לעבר סיורי משמר הגבול במאה שערים. בין הנפצעים קצין משטרה שפיקד על כוח שוטרים שניסה לפזר את המתפרעים.

השוטרים קיבלו טיפול ושוחררו.

ההתפרעות במאה שערים החלה סמוך לשעה 9 בערב כאשר חרדים השליכו אבנים לעבר אוטובוסי „אגד" שעברו בשכונה. כוח משטרה ניסה לפזר את החרדים המתפרעים. במהלך נסיונות הפיזור החלו החרדים להשליך אבנים לעבר כוחות משמר הגבול והמשטרה. רק סמוך לשעה 10 בערב הצליחה המשטרה להרגיע את הרוחות. נעצרו 7 חרדים. המשטרה הורתה ל„אגד" להפסיק שירות האוטובוסים למאה שערים. (עתים)

הפגנות ב„פרופיל נמוך" בהיכל בפתח תקווה

מארגני הפגנות השבת בקרב החוגים הדתיים ברחבת קולנוע „היכל" בפתח תקווה „הורידו פרופיל" השבוע בעקבות התנגדות המשטרה לאשר את ההפגנה.

גם כתבי האישום שהוגשו בסוף השבוע נגד הרב ברוך סלומון ושני מפגינים אחרים שהפגינו בניגוד לחוק ביום שישי האחרון, הרתיעו את החוגים הדתיים. „הוועדה לשמירת השבת" בעיר החליטה לפיכך לשגר משלחת בת 50 רבנים בלבד בליל־שבת זה.

המשלחת יצאה בשעה 11 בערב לרחבת קולנוע „היכל". בראשות הרב סלומון ורבנים נוספים. הם הגו בניגונים ושרו „עוצו עצה ותופר", „על שעמד עלינו לכלותנו" ו„דיינו".

שוטרי משמר הגבול נעו עם אלות בין הדתיים והחילוניים ושמרו על הסדר, והפעם [illegible]. (עתים)

כך נעשה למלך שעמו חפץ ביקרו: צעירות רוקדות לעיני המלך הצעיר של סוואזילאנד, מוסוטי השלישי, בטקס הכתרתו במעון המלכותי ליד מבאבאנה הבירה, ביום ו'. (צילום: אי־פי)

השייח' אמין טריף מאיים לפעול לגירוש הקיצונים בגולן לסוריה

אנשי השייח' הזהירו משפחות הקיצונים מרמת הגולן, במסגרת כינוס שנערך בחגיגות נבי שועייב כי ידרשו משלטונות ישראל לגרשם, אם לא יחדלו מפעילות אנטי ישראלית

מאת כתבנו בעמק
וכתב „על המשמר" בנצרת

כינוס של כוהני דת וראשי העדה הדרוזית בארץ בראשות השייח' אמין טריף שנערך בסוף השבוע בנבי־שועיב, במסגרת החגיגות השנתיות, החליט לארגן משלחת פיוס המורכבת ממוסלמים, נוצרים ודרוזים תושבי הארץ, שתסע ללבנון כדי לנסות להשפיע על ראשי העדות בארץ זו להגיע להבנה ולחדול מהקרבות ומלחמת האזרחים.

המשלחת תאורגן בתקופה הקרובה ותצא ללבנון לאחר קבלת האישורים המתאימים משלטונות ישראל ולבנון.

חגיגות נבי שועייב שהחלו שלשום מוקדשות בעיקרן לדיונים וכנסים בענייני דת. כאשר כוהני הדת הוותיקים דרשו לפעול להחזרת צעירי העדה אל הדת. עוד הוחלט בסוף השבוע על סדרת איסורים וחרמות דתיים שיחולו על בני העדה הדרוזית מעתה. נודע, כי מאחורי הקלעים של חגיגות נבי שועייב, פעלו ראשי הדרוזים בארץ אצל הקיצונים הדרוזים ממגדל שאמס שבגולן, בהם בני משפחות קאנג, ספדי ואבו ג'בל, והזהירו אותם לבל ימשיכו את המדיניות הקיצונית והאנטי־ישראלית שלהם בגולן. הדרוזים הקיצונים בגולן, נדרשו להפסיק את ההפגנות והאיומים נגד ישראל שאם לא יעשו כן, יפנו השייח אמין טריף ואנשיו לשלטונות ישראל, וידרשו נקיטת צעדים חריפים נגדם. עד כדי גירושם לסוריה.

כ־150 דרוזים מלבנון

כ־150 דרוזים מאזור העיירה חצבייה שמדרום לבנון, הגיעו ביום שישי לקבר יתרו שליד כפר חיטים, להשתתף בחגיגות הנביא שועייב. נוסף לעולי הרגל מלבנון הגיעו למקום הקדוש ביותר לדרוזים, אלפים מהגליל והכרמל ומעטים מרמת הגולן.

החוגגים, רובם המכריע אנשי דת שמידי שנה מתכנסים ומחליפים דעות בעניינים דתיים, ודנים במצב העדה הדרוזית ברחבי העולם.

הלבנונים הגיעו באוטובוסים בליווי חיילים דרוזים חמושים. הם סרבו לדבר. ואחד מהם אמר „באנו לנהל טקסים דתיים ולא נדון בעניינים פוליטיים". החגיגות באתר נבי שועייב החלו למעשה לפני מאות שנים. „זוהי הזדמנות היחידה שבני העדה מכל הארצות יפגשו" אמר אחד הדרוזים מהגליל.

בשנים האחרונות מחרימים הדרוזים מרמת הגולן את החגיגות והם משגרים משלחת מצומצמת ביותר של אנשי דת. המשבר בין בני העדה בגליל ובגולן נובע בעיקר מחילוקי דעות פוליטיים. והדרוזים מרמת הגולן הביעו בעבר מורת רוחם מעצם העובדה שאנשי ציבור ישראליים משתתפים בחגיגות. הם דרשו בעבר שדגל המדינה יוסר מעל המקום הקדוש לדרוזים אך דרישתם נענתה בשלילה ומאז הם מחרימים את החגיגות.

פעם ראשונה

אנשי כמורה נוצרים מרחבי הארץ הגיעו למקום, השתתפו בחגיגות, וברכו את בני העדה הדרוזית. זאת היתה הפעם הראשונה בהיסטוריה שאנשי כמורה משתתפים בחגיגות של העדה הדרוזית.

השנה בלט מספרם הרב של צעירים דרוזים חוזרים בתשובה שהחליפו את התלבושת המודרנית בלבוש מסורתי וגילחו את ראשיהם כסימן לחזרה בתשובה.

אחד הצעירים אמר, כי הצעירים הדרוזים חוזרים בתשובה כדי להתחמק משירות צבאי. גם חברי וועד היוזמה הדרוזית שחבריו מתנגדים לשרות הצבאי, הגיעו למקום וחילקו חוברת ובה קריאה לביטול חוק גיוס חובה על בני העדה.

החגיגות יימשכו שלושה ימים שבמהלכם ידונו אנשי הדת בעניינים רוחניים בלבד ולא צפויות החלטות פוליטיות.

„המתקדמת" עתרה לבג"ץ נגד העלאה מופרזת בארנונה בנצרת

הארנונה הועלתה בשיעורים של 290־450 אחוז למגורים ועסקים

מאת קאסם זייד,
כתב „על המשמר"

התנועה המתקדמת בנצרת עתרה לבג"ץ בתביעה לאסור על עיריית נצרת להעלות „מיסי הארנונה" בשיעור העולה על 170 אחוזים.

בעתירה שהגיש עו"ד כאמל דאהר בשם „התנועה המקדמת", נתבע ראש העירייה ח"כ תאופיק זיאד לנמק את הסיבות להעלאת מיסי הארנונה בשיעורים גבוהים מאלה שעליהם המליץ משרד הפנים. לדעת עו"ד דאהר הדבר עומד בניגוד מוחלט לחוק.

לכתבנו נודע, כי השופט גבריאל בך החליט לזמן את ראש העירייה ואת חברי המועצה, להשמעת השגותיהם בבג"ץ בהרכב של שלושה שופטים.

לדברי ב"כ של המתקדמת העלתה עיריית נצרת את מיסי הארנונה על בתי המגורים בשיעור של 290 אחוזים, ועל בתי העסק והמסחר בשיעור של 450 אחוזים, בעוד שהכנסת החליטה שבהתאם לחוק ההסדרים הכלכליים לשעת חירום, שאין להעלות את מיסי הארנונה ביותר מ־170 אחוזים.

כתבנו מבהיר שבמקרים מיוחדים ניתן להעלות את מיסי הארנונה בשיעורים העולים על 170 אחוזים באישורם של שרי הפנים והאוצר. מ"מ ראש עיריית נצרת ראמז גראייסי אמר שהעירייה הגישה בקשה מיוחדת לשרי הפנים והאוצר כדי לאפשר לה להעלות את המיסים בשיעור העולה על 170 אחוזים.

לשכת המסחר בנצרת יצאה נגד החלטת העירייה להעלות את המיסים בשיעורים גבוהים. הלשכה קראה לחבריה לשלם את המיסים עם העלאה של 170 אחוזים בלבד.

לשכת המסחר בעיר פנתה לשרי הפנים והאוצר שלא לאשר את ההעלאות עליהם החליטה מועצת העירייה. עוד החליטה לשכת המסחר לשקול אפשרות של השבתת המסחר בעיר אם לא תחזור בה העירייה מהחלטתה.

במכון לבון לחקר תנועת העבודה, נפתחה היום תערוכה מיוחדת של כרזות וכרוזים בנושא חג ה־1 במאי. בתערוכה פלקטים, צילומים ומסמכים מקוריים מ־75 השנים האחרונות בנושא זה. (תצלום: ישראל סאן)

באום־אל־פאחם תובעים „לפזר העירייה שנכשלה בהגשת שירותים"

מאת קאסם זייד,
כתב „על המשמר"

תושבים מאום־אל־פאחם מכל הזרמים והמפלגות תובעים לפזר את העירייה שלדעתם נכשלה במילוי תפקידה.

ביום ו' התכנסו מאות תושבים, ביניהם חברי העירייה, אנשי חינוך ואחרים, לדיון בדרכים לפיזור העירייה.

הדוברים האשימו את העירייה בכשלון ובאי־הגשת שירותים מינימליים לתושבים. הדוברים שמו דגש על בעיות החינוך והבריאות. לדבריהם, אנרכיה מאפיינת את עבודת העירייה.

כן האשימו הדוברים את העירייה בעיסוק במלחמת כרוזים ובחיסול חשבונות עם יריבים פוליטיים, וכל זאת, לדעתם, כדי לאחז את עיני התושבים ולהסוות כשלונותיה.

העירייה הואשמה באי־השמעת קול זעקה נגד האפליה בתקציבים. עורך הדין חוסיין מחמיד, ששימש כיועץ המשפטי לעירייה והתפטר מתפקידו במחאה על ליקויים ואי־סדרים בעבודת העירייה, כינה את המצב בעיריית אום־אל־פאחם — „מצב מביש ומכאיב".

ליקויים חמורים

עו"ד מחמיד אמר כי העירייה אינה ממלאת את תפקידה כראוי ואינה מיישמת את חוקי העזר כפי שהדבר מתחייב בחוק.

לדברי מחמיד, המצב הכספי בעירייה המור ביותר, וכי אין לפטור את העירייה מהאחריות למצוקה זו.

עו"ד מחמיד הצביע על ליקויים חמורים בניהול העניינים הכספיים של העירייה. עו"ד מחמיד הציע למתכנסים לפנות לשר־הפנים, להעמידו על חומרת המצב ולדרוש פיזור המועצה. עוד הבהיר עו"ד מחמיד שאם שר הפנים לא ייענה לדרישה לפזר את העירייה, אפשר יהיה לפנות לבג"ץ.

בכינוס להדיון בדרכים למאבק על פיזור העירייה, נבחרה ועדת מעקב שבין חבריה מוחמד מוסטפה מחמיד שכיהן למעלה מ־8 שנים כראש המועצה מטעם חד"ש.

שוב הוארך מעצרו של דאמניוק ב־15 יום

מעצרו של „איוואן האיום" הוארך ביום שני האחרון, ב־15 יום נוספים, על ידי נשיא בית משפט השלום בירושלים השופט אהרון שיחה. הדיון התקיים בבית הכלא איילון ברמלה.

לבקשת התביעה צורפה הסכמת ובקשת היועץ המשפטי לממשלה להארכת המעצר כנדרש בחוק. עד להארכת המעצר האחרונה, היה דמאניוק כלוא מאז הסגרתו לארץ, במשך 60 יום. הארכת מעצרו האחרונה מתחילה את החודש השלישי בו נדרשת עוד בקשת ואישור היועץ המשפטי לממשלה להארכת המעצר. עם סיום 90 הימים, יהיה על התביעה לפנות לנשיא בית המשפט העליון בבקשה להארכת מעצרו.

בתחילת הדיון על הארכת המעצר הגיש נציג התביעה סגן ניצב אלכס איש־שלום, מסמך כוד הכתוב בכתב ידו, המבסס את טענות התביעה. פרקליטו של דמאניוק, מארק אוקונור, גבה בפעם הראשונה כב"כ של דאמניוק במשפט לאחר שקיבל לשם כך את אישור שר המשפטים הקודם, ניסים.

אוק'נור קיבל הסבר על מהלך הדיון אך לא ביקש לפנות בדברים לשופט. לאחר עיון בחומר אמר השופט שמחה, כי המסמך שהוגש בפניו מאשר עדויות קודמות בדבר זיהויו של דאמניוק כ„איוואן האיום", והוא מורה על הארכת מעצרו ב־15 יום נוספים כמבוקש.

מכונית האאודי קוואטרו־טורבו שהובאה במיוחד ארצה למירוץ המכוניות שיתקיים מחר באשקלון.

הכרה בינלאומית לליגת מרוצי המכוניות

בשיחת טלפון מפתיעה הודיע נשיא ההתאחדות הבינלאומית למרוצי מכוניות, לנהג המרוצים הישראלי מרדי פרייהוף ביום חמישי, כי ליגת המרוצים הישראלית ומרוצי אשקלון, הוכרו ע"י ההתאחדות הבינלאומית באופן רשמי. הדבר נמסר מדוברת חברת „אניטל" המארגנת את המרוצים בארץ.

כן נמסר כי נשיא ההתאחדות הבינלאומית למרוצי מכוניות הביע צער רב שלא יוכל ליטול חלק במרוץ הראשון — 1986, שיתקיים מחר באשקלון אך הבטיח, כי יגיע לארץ עוד בעונת מרוצים זאת.

הבוקר אמורה להגיע לארץ קבוצת מרוצי הראלי קרוס מפריס שתיטול חלק במרוצים, כשתתחרה בסיומם במרוץ מיוחד במכונית האודי קווטרו 400 כ"ס, שהובאה ארצה ע"י חב' המחשבים אי.פי.אי. ובה ינהג ג'אן פירנה.

מהנהלת המרוץ נמסר אמש, כי עד כה נרשמו למרוץ 72 נהגים, וכי סיורות מרוצי חצי הגמר והגמר יחלו בשעה 13.30 בצהריים. בהפסקה שבין המרוצים תתקיים על הבימה המרכזית תצוגת אופנה. מארגני המרוץ מצפים לכ־50 אלף צופים.

יואב אבינ

הפגינו בפרלמנט נגד פרסום תצלומי עירום

לונדון. — ארבע נשים פיזרו בפרלמנט הבריטי, מן היציע, כרוזות מחאה נגד צילומי נשים חשופות חזה בעיתונות הבריטית.

הנשים זרקו את הכרוזות ביום ו' אל ספסלי המפלגה השמרנית השלטת, לאחר שאיש הליכוד לא הצליח להכניס להצעת־חוק נגד פירסום מעשי־תועבה סעיף האוסר פירסום צילומי נשים חשופות חזה.

המפגינות סולקו מן היציע על־ידי סדרני פרלמנט. (עד)

אחיינו של פאהד הורשע באחזקת קוקאין

לונדון. — אחיינו של פאהד מלך סעודיה, שהודה כי ביזבז אלפי דולרים בשנה על סמים, נערות וחיי מותרות, הורשע בבית־משפט בלונדון בהחזקת קוקאין ובכוונה למכור אותו.

הנסיך משהור בן סעוד עויז, בן 32, הודה באשמה. גזר־דינו יינתן בשבוע הבא. הוא זוכה משני סעיפים של ייבוא סמים מסוכנים והספקתם.

התביעה טענה, כי הוא היה הממן של כנופיית מבריחי סמים, שיבאה קוקאין מאמסטרדאם לבריטניה. הנסיך סיפר לבית־המשפט, כי הוא הוציא 250 אלף לי"ש בשנה על קוקאין, נשים וחיי מותרות במלונות הפאר של לונדון. הוא הודה, כי על סיפוק צרכיו בקוקאין בלבד הוציא 18 אלף לי"ש בשנה. (עד)

מקלפלין שמח לחזור — האגן מחפשת ויברציות

השבוע הזה, עמוס הופעות־ייבוא: ג'ון מקלפלין עם ג'ונאס הלבורג, נינה האגן, בליין ריינינג'ר. מקלפלין והאגן כבר בארץ וביום שישי קיימו שתי מסיבות עיתונאים.

ג'ון מקלפלין במלון הילטון, שווף, מכובד למראה, רך דיבור, ג'נטלמן. הוא שמח לחזור לישראל ומקווה לחנות הפעם, כמו לפני שנה. מקלפלין, אמור היה להופיע בארץ כבר בחודש שעבר, יחד עם התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוח זובין מהטה, בקונצ'רטו לגיטרה ותזמורת שכתב הגיטריסט. אבל, בגלל חילוקי־דעות על מספר החזרות הדרוש לפני ביצוע היצירה, לא יצאה התוכנית אל הפועל. אף כי הוא מקווה לעשות זאת בעתיד.

ומהילטון לקרלטון, כמה מטרים משם, מסיבת העיתונאים עם נינה האגן. רעמה בלונדית על שיער שחור, כמעט מגולח בצדדים. סרט ורוד, איפור שחור, חזק ונוצצים מעל העיניים. שפתיים מורגשות בארום ולכה שחורה על ציפורניה, מתחת לאיפור הזה, אשה יפה, בניגוד להופעותיה והמוסיקה שלה. עמוסת האנרגיה. היא מדברת בשקט, לאט, נינוחה מאוד. „יכולתי לעמוד על הבמה כמו פסל החירות," צוחקת האגן, „אבל זה משעמם. אני מוכרחה לרקוד, לנוע על הבמה ואינני מאבדת שליטה על עצמי. להיפך, אני משיגה שליטה."

„אני שגרירה של רצון טוב, שלום והבנה," היא אומרת. האגן, כמובן, שמחה להיות בישראל. נרגשת במיוחד לקראת הביקור בירושלים ומקווה שזה יעשה לה משהו מרגש. „ויברציות טובות," אגב, את בתה בת החמש, השאירה באנגליה, עם האומנת. הפאנקיסטית ממזרח־גרמניה, הסכה לבורגנית טובה...

עופר גור

אב הסכים לנתק בתו ממערכת החייאה ולנדב את לבה

לוס־אנג'לס. — אב הסכים לנתק את בתו התינוקת ממערכת החייאה בבית־חולים בלוס־אנג'לס, לאחר שאפסו הסיכויים שתחזור להכרה וכדי שיהיה אפשר להשתיל את הלב שלה בחזה תינוק חולה בבית־חולים אחר.

רופאים במרכז הרפואי בלוס־אנג'לס ביקשו מבית־המשפט להרשות להם לנתק את מערכת ההחייאה של התינוקת ולשתול את לבה בחזהו של תינוק חולה בבית־חולים סמוך. האב, אלטון בן 48, ששמו לא נמסר, נענה לבקשה.

התינוקת, בת 15 חודשים, סבלה מחסימת כלי הדם על־ידי קריש, ובעקבות זאת נחסמה אספקת הדם והחמצן למוח. (ע"ר)

אסד מסוכן יותר, אבל קדאפי חצוף

מאת זאב בליצר, וושינגטון

ממשל רייגן אחוז בעליל אובססיה של לוב ושל מנהיגה, הקולונל מועמר קדאפי, אשר כונה הן בפיו של הנשיא רייגן והן בפי סגן־הנשיא ג'ורג' בוש „הכלב השוטה של המזרח התיכון".

אובססיה זו בלטה אפילו בסעודה המסורתית של אגודת כתבי הבית הלבן, שנערכה לפני כשבוע במלון הילטון בוושינגטון. גארי שוסטר, הנשיא היוצא של האגודה, אמר על דרך ההלצה, בהציגו את רייגן בפני אלפיים האורחים: „הנשיא כינה, כידוע לכם את קדאפי „כלב שוטה" וכנראה התכוון לכך. הוא שקל להזמין את קדאפי לחוות הבקר בסאנטה ברברה, כדי שיארח לחברה ללוקי (כלבו של הנשיא)". רייגן נחפז להשיב: „לא, אני מעריך את לוקי יותר מדיי מכדי לעשות זאת"...

ההתרשמות הציבורית שיוצר הבית הלבן היא, שקדאפי הוא מקור כל הרע הטרוריסטי בעולם. אך הפקידים האמריקנים מוכנים להודות כאי־רצון, כי ישנן עוד מדינות המטפחות את הטרור, בפרט סוריה. ואולם המוקד העיקרי של תשומת־לב המערב — לדבריהם — חייב להיות מנהיג לוב.

בשיחות פרטיות מודים מומחים אמריקנים למלחמה נגד הטרור, כי לקדאפי אין „רקורד" כמו זה של נשיא סוריה, חאפז אל־אסד, ושל שליט איראן, האייטולה חומייני. אחרים אף מרחיקים לכת ואומרים, כי אסד אפילו גרוע ממנו. השבועון „ניו ריפאבליק" כתב, במאמר מערכת, כי אסד הינו „ללא ספק אחראי למותם של יותר אמריקנים וחפים־מפשע אחרים מאשר קדאפי".

אולם קדאפי משמש, כמעט לבדו, כמטרה להתקפת־הנגד הכלכלית, הצבאית והפוליטית של ממשל רייגן. כפי שמסבירים הפקידים האמריקנים, הרי קיימות סיבות לקוני כטיפול שניתן ללוב ולסוריה.

סוריה — אוייב מסוכן יותר

ראשית, קדאפי הוא הרבה יותר חצוף. פזיז בניהול מלחמת הטרור שלו נגד המערב. סוכניו של קדאפי נחשבים כחפוזים. הם מותירים את „טביעת האצבעות" שלהם בכל מקום.

הדבר בלט במיוחד במקרה של הפיגוע במועדון הלילה בברלין, ב־5 באפריל. שדרים בין טריפולי ובין „לשכת העם" הלובית במזרח ברלין לפני ההתקפה ואחריה, שנקלטו על־ידי המודיעין האמריקני, היו „ההוכחה החותכת" שנדרשה לממשל רייגן כדי להפציץ את לוב.

אסד, לעומת זאת, מתואר כזהיר הרבה יותר במבצעים דומים. הסורים כמעט תמיד מגינים על עצמם, על־ידי הכללת בני ארצות אחרות במבצעיהם — בדרך כלל פלשתינים או שיעים לבנוניים. כך נשאר אסד במרחק מן הפעולות עצמן ויכול ביתר יעילות להכחיש את מעורבותו. „המודיעין הסורי מבצע מעשים באורח מקצועי יותר מזה של לוב", אמר מומחה אמריקני.

שנית, לוב היא ללא ספק מטרה קלה יותר מסוריה, והיא עוברת חיים. בריה"מ מקיימת ברית הרבה יותר הדוקה עם סוריה מאשר עם לוב. סוריה הינה הנכס האסטרטגי הראשי שלה במזרח התיכון. הסובייטים השקיעו הרבה בסוריה, ואכן קיימת ברית־ידידות רשמית בין מוסקבה ובין דמשק. לפיכך היתה התקפה על סוריה טומנת כתוכה סיכון רב יותר בקרע היחסים בין מעצמות־העל.

שלישית, הסורים הם מבחינה צבאית אוייב מסוכן יותר. לוב לא גילתה יעילות רבה במערכות. טילי נ"מ וכמטוסי הקרב שסופקו על־ידי בריה"מ, נגד פלישת המטוסים האמריקניים. ואלו לסוריה יש יותר נסיון בתחום זה. בנשק שלה היא תקפה את ישראל — לאו דווקא בהצלחה, אך הנסיון הקרבי שלה קיים. לפיכך ארה"ב נרתעת עד־מאוד מלהסתכן בסכנת מטוסים וטייסים אמריקניים בהתקפות על סוריה. עדיין זכורה ההפצצה האמריקנית הלא־מוצלחת על מטרות סוריות בבקעת הלבנון בסוף 1983. שני מטוסי איי־6 הופלו אז על־ידי הסורים.

אסד — מנהיג רציני יותר

רביעית, הממשל סבור כי בעקבות הענשת לוב יגלו מדינות אחרות, היוזמות טרור, כגון סוריה ואיראן, יתר ריסון עצמי בפעולותיהן. לפי התגובה הזאת יורתעו המדינות על־ידי התקיפות האמריקנית כלפי לוב מביצוע מעשי טרור. „מן הדין שהדבר יעורר כהן מחשבות", אמר אחד מפקידי הממשל.

לבסוף, סוריה היא חזקה יותר מבחינה פוליטית ויש לה הרבה יותר ידידים בעולם הערבי מאשר ללוב. פקידים אמריקנים חזרו וטענו בימים האחרונים, כי המדינות הערביות המתונות יותר בצינעה קיבלו בברכה את ההפצצות האמריקניות נגד קדאפי, אף־כי בפומבי מתחו ביקורת על וושינגטון.

„מה שהם אומרים באורח פרטי שונה במידה רבה", אמר שר־החוץ ג'ורג' שולץ. „אני חושב כי רווחת ביניהם תחושה כי קדאפי מהווה איום גם עליהם. אינני סבור כי העולם הערבי שוגה באשליות בנוגע לקדאפי".

הבית הלבן יוצר רושם, שקדאפי הוא מקור כל הרע הטרוריסטי בעולם ■ פקידים אמריקנים מודים שיש עוד מדינות המטפחות טרור, במיוחד סוריה, אבל המוקד לתשומת־הלב של המערב חייב להיות שליט לוב

אסד, מצד שני, זוכה בעליל ליתר יחס כבוד בעולם הערבי ופוחדים שם מפניו יותר מאשר מפני קדאפי. המנהיג הסורי הוא גם רציני יותר. הוא מסוגל לקיים הסדרים מדיניים, כשהוא זקוק להם. השקט לאורך קווי הפרדת הכוחות בין ישראל וסוריה ברמת־הגולן נשמר זה 12 שנים, ועובדה זו מעידה על גישתו הפראגמאטית של אסד.

אפילו בעולם הערבי נחשב קדאפי כ„משוגע" — כפי שכינה אותו רייגן בפומבי.

אם יהיו „הוכחות חותכות"

מה תעשה ארה"ב אם יגיעו לידיה הוכחות ישירות, חותכות, כי סוריה היתה מעורבת באחד ממעשי הטרור האחרונים, כגון רצח בן־הערובה האמריקני פיטר קילברן בביירות, הפיגוע במטוס טוו"א בין רומא ואתונה, או נסיון הפיגוע במטוס אל־על, בטיסה מלונדון ללוד? קשה לענות על שאלה זו — אמרו פקידים אמריקנים. בפומבי הם מסרבים להביע ספקולאציות בשאלות „היפותטיות" מסוג זה.

אך בצינעה הם מודים, כי במקרה של סוריה קיימות מגבלות חמורות יותר לפעולה אמריקנית. יחד עם זאת מטעימים הם, כי הנשיא ינקוט צעדים מתואמים ונחרצים. אין הם רוצים לדבר על התסריטים האפשריים השונים.

ברור כי בוושינגטון אין רוחשים אהבה לאסד ולמשטרו. השר שולץ, למשל, רואה בסורים את אלה שקילקלו את הסכם הבטחון שלו בין ישראל ובין לבנון משנת 1983. הפקידים האמריקנים יודעים כי הסורים מאמנים מחבלים פלשתינים ושיעים, בפרט בבקעת הלבנון.

כן בטוחים האמריקנים למדי, כי הסורים יכולים היו להשיג את שיחרור בני הערובה האמריקנים הנותרים בלבנון, אילו באמת רצו בכך. בארה"ב שוררת מרירות נוכח העובדה שהסורים יושבים בחיבוק ידיים בנושא הזה. הרגיז כליכך — אם לא גרוע מזה.

כתוצאה מכך שמחים האמריקנים לקבל מידע מודיעיני — כפי שקיבלוהו בימים האחרונים — על הבעיות הכלכליות החמורות שבפניהן ניצב משטרו של אסד. ערב הסעודית ויתר המדינות הערביות העשירות בנפט צימצמו במידה דראסטית את הסיוע הכלכלי שלהן לסוריה. מתקבלים דיווחים על תרעומת גוברת בחלקים שונים של סוריה. איש בוושינגטון איננו מוכן לחזות איום מיידי כלשהו למשטרו של אסד. אך אם המגמה הנוכחית תימשך, אין להוציא מכלל אפשרות שביום מן הימים יהיה איום כזה.

בינתיים מוסיפה תשומת הלב להתמקד כמעט אך ורק בלוב ובשליטה ההפכפך. נמשכת המערכה האמריקנית להיפטר מקדאפי, בדרך זו או אחרת.

„אפילו בלוב, שהיא מדינה אך לאו דווקא אומה, עשוי לצוץ קולונל אחר. או אפילו פוליטיקאי יריב, המסוגל לשכנע את העם כי מדינה קטנה, תהיה שיכורה כאשר תהיה מעושרה האחרון מנפט ומהזיות גדולה ונקם, אינה יכולה לנהל מלחמה של ממש נגד ארה"ב של אמריקה", כתב „ניו ריפאבליק" בשקפו את הגישה הזאת; „וחוץ מזה ייתכן, כי האססטוף לא ישמור אמונים אפילו לקדאפי".

גינוי מתוך הרגל

מאת מאיר בלייך, לונדון

ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, הופתעה: גברת הברזל, שבהחלטת יחיד אישרה לארה"ב לעשות שימוש בבסיסים בריטיים להתקפה על לוב, לא שיערה את עוצמת ההתנגדות בקרב הציבור הרחב לצעד זה.

ידידתו האירופית הנאמנה ביותר של הנשיא רייגן ודאי זועמת על כך, שבעוד שהיא סופגת התקפות בביתה, נהנה עמיתה מעבר לאוקיינוס מגלי אהדה. יתכן שדעת הקהל בארצה הורגלה לכך, שמבצעי תגמול אוויריים נגד טרור (כגון אלה הישראלים) יש לגנות, כך לפחות עשתה ממשלתם. עתה מוצאת עצמה בריטניה נוקטת עמדה שונה מכל ידידותיה האירופיות ונתונה לאיומי טרור.

שרי החוץ האירופיים התכנסו כמה פעמים כדי לדון בתגובה לטרור הלובי. בבריטניה היכו על חטא על שלא נענו לקריאות קודמות של האמריקנים להטיל סנקציות כלכליות על פטרוני הטרור, עתה לוחצים הבריטים לנקוט אמצעים קשוחים יותר.

האמריקנים „הזכירו" לה

קשה היה למרגרט תאצ'ר לסרב לבקשתו של הנשיא רייגן. האמריקנים תמכו בה בצורה מלאה במלחמת פוקלנד, שעלו להם בנקודות זכות רבות באמריקה הלאטינית. יתכן שגם היא חשבה שאין תבונה רבה במתקפה אווירית כדי להלום בטרור. עובדה: ב־1984 כאשר השוטרת איבון פלצר נרצחה ביריות שמקורן היה בבניין השגרירות הלובית, היא סירבה להצעות לנקוט בצעד דומה. אולם האמריקנים גם הזכירו לה בוודאי, שסרג'נט קנט פורד נהרג בדיסקוטק בברלין, כיוון שהוא היה אחד מ־300,000 אמריקנים „המגינים על אירופה". הם ציפו ממנה שכבעלת־ברית תסייע להם.

לאופוזיציה היה נוח יותר. קל היה לניל קינוק, מנהיג הלייבור, לטעון שההתקפה

ידידתו הנאמנה של רייגן, באירופה, מרגרט תאצ'ר, ודאי זועמת על ההתקפות מבית, בעוד עמיתה מעבר לאוקיינוס נהנה מגלי אהדה ■ הפעם קלעה האופוזיציה לליבו של הציבור הבריטי

על טריפולי ובנגזי רק תחזק את קדאפי ותחשוף את בריטניה למעשי גמול. לא היה לו קשה לשכנע את הבריטים בצדקת טיעוניו. הוא גם אינו חב דבר לוושינגטון. למעשה זרמים נרחבים באופוזיציה מתנגדים לנוכחות האמריקנים בארצם.

„יאנקים התנצלו"

אלפי מפגינים, חברי אירגוני שלום ושמאל שונים, יצאו להפגין, חלקם עשו זאת מול משרד ראש הממשלה או מול בניין שגרירות ארה"ב, אחרים ניצבו מול הבסיסים בקוראם „יאנקים התנצלו", כ־10,000 איש בסך הכל נטלו חלק באירועים אלה. כמו במקרים אחרים היו שם חברי אירגונים טרוצקיסטים וטרוא־קיים, אנשי המערכה למען פירוק גרעיני ושאר רסיסים מן השמאל. אלא שבפעם זו, בניגוד למקרים אחרים, הביעו המפגינים את התחושה הרווחת בקרב הקהל. שיבעים אחוז מן הבריטים — אמרו המשאלים — מתנגדים להתקפה ולהחלטת תאצ'ר.

דוברי האופוזיציה מצאו סוס טוב לרכב עליו במאבקם בממשלה השמרנית. כשל

כך היתה התקפה כה סוערת וקולנית, רצח שני האורחים הבריטיים בלבנון רק תרם לעוצמתה. יו"ר המפלגה השמרנית, נורמן טאביט, טען רוזקא שכמשרו של רבר יתמוך הציבור בממשלה זו בלכתו לקלפי. הוא האשים את הטלוויזיה שהתרכזה בתצלומי הילדים שנפגעו בטריפולי. מרגרט תאצ'ר לא שיערה שאלו יהיו תוצאות ההתקפה מן האוויר. והיא קיוותה כנראה לגל של תמיכה בעקבות מכת המחץ שהונחתה על „הכלב המטורף". אירועי פוקלנד הראו שהאנגלים אוהבים קטעים כאלה.

לונדון בקו החזית

הממשלה מצאה עצמה במיצר. כבר בנאומה בפרלמנט, יום לאחר ההתקפה, הודיעה תאצ'ר שאם האמריקנים יבקשו פעם נוספת לעשות שימוש בבסיסים הרי היא תדון בכך לגופו של עניין — רמז שמהדורה חוזרת של התקפה אינה רצויה. כאורח מקביל פתחו חבריה במתקפה הסברתית. לפתע התברר שמתנהלים חיפושים נרחבים אחר איש המחתרת האירית המשמש כמקשר בין המחתרת האירית ללוב. מאז 1982 — ידעו העיתונים לספר — הועברו שני מיליון לי"ש בידי שליחי קדאפי, במזומן ובמטילי זהב, לטרוריסטים האירים. בנוסף לכך, כך התפרסם, סיפקה טריפולי נשק ותחמושת לגוף, שמרבית הבריטים מסכימים לכנותו טרוריסטי. אספקה זו תחילתה עוד ב־1973.

הממשלה החליטה גם לבחון את קשריה הנוכחיים עם לוב, המצומצמים בלאו הכי, מאז ניתוק היחסים. לונדון מבקשת שידידיה בקהילייה האירופית יאמצו את הצעדים שעשתה: סגירת השגרירות הלובית, הצרת מעברם של בעלי דרכון לובי והגבלות כלכליות. ביום שני (21 באפריל) הסכימה הקהילייה להגביל רק את מספר הנציגים הלובים.

כוחות הבטחון כותבים שוב את אמצעי הבטחון בעקבות נסיון החבלה במטוס אל־על. על מוסדות בריטים בחו"ל הוגברה השמירה וגם בבית. עתה מצויה לונדון בקו החזית, חשופה לשלוחי הטרור מן המזרח התיכון. שלא מרצונה מצויה עתה בריטניה בקבוצה המצומצמת של המדינות — ישראל בינינן — שתמכו בהתקפה האמריקנית. בטוף ודאי לא אמורה גברת תאצ'ר לבוא לישראל ואין כל כוונה לשנות את התכניות.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עריכה אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

„העלייה השנייה של שנות ה־90'

מאת אורי גורדון

דברי ימי העלייה כדברי ימיה של הגלות. ביום שבו נעקר העם מארצותו, החלו הכיסופים לשוב לארצו. אין בקורות האנושות כאומה היהודית ששמרה וטיפחה בקנאות אדירה, בכמיהה אין סופית וברגשות עזים את געגועיה למולדתה החרבה. שלוש פעמים ביום במשך אלפיים שנה התפללה: „ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים". בכל שמחה שמה אפר על ראשה ונשבעה: „אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני". חכמיה פסקו כי „ישיבת ארץ ישראל שקולה כנגד כל המצוות שבתורה", ומשורריה קוננו: „ציון — הלא תשאלי לשלום אסירייך".

רגשות וכיסופים עמוקים היו איפוא למכביר. עליה בפועל השתרכה תמיד הרחק מאחוריהם. עובדה עגומה היא, כי מכל יהודי העולם רק כשליש חיים כיום בישראל, ומכל יהודי צפון־אמריקה החופשית והנאורה — כששה מליון נפש — רק 50.000 מתגוררים בתוכנו.

שלושה סוגי עלייה מצאנו:

● עלייה דתית: אנשיה מאמינים באמונה שלמה כי עצם עלייתם היא מצווה, וכי רק במדינת יהודים „שבה השכינה שורה וכה פורחת שפת התורה" יוכלו לחיות חיים יהודיים מלאים ולעבוד בשלמות את בוראם. אלה נבדלים מן הקהילות החרדיות הממתינות עדיין בברוקלין, בלונדון ובאנטוורפן למלך המשיח, שיוליכם קוממיות לארץ הבחירה.

● עלייה ציונית אידיאית: אלה באו לידי הכרה כי בהיותם יהודים ראוי להם לגור במדינת העם היהודי. פה, כך הם משוכנעים, יוכלו גם להקים חברה טהורה, נאורה, מתוקנת. אור לגויים בלא מרכאות. אך זו היא עלייה וקוץ בה. ראשית: שעור האידי־אליסטים בכל חברה זעום ביותר. אחד למאה במקרה הטוב. שנית: הם מטפחים מערכת ציפיות, חלומות, לפעמים אפילו הזיות, שאינם דומים — ועם כל הרצון הטוב גם אינם יכולים להידמות — למציאות ולחיי יום־יום.

כגודל הציפיות כן, לעתים, גודל האכזבה. מי לנו אידיאליסטים כאנשי העלייה השנייה, מניחי היסודות לתנועת הפועלים העברית ולהתיישבות העובדת. והנה, 90 אחוזים מהם ירדו מאוכזבים ושבורי־לב מן הארץ. וכמותם — בשנות השמונים למאה העשרים — צעירים אמריקנים משכילים, מתוחכמים, רגישים, נלהבים, עולים כדי להגשים חלומות ציוניים וחברתיים מופלאים ונתקלים בישראל במציאות נוקשה, בתחושת ניכור, בביורוקרטיה מתישה ובנימוסים ובהליכות פגומים משהו. מרי־נפש הם סבים על עקבותיהם. בלשונו של אחד מהם: „אמריקה קטנה סוג ב' אין לי צורך לחפש בישראל. יש לי אמריקה גדולה, מקורית, סוג א', בבית משפחתי בבוסטון.

● עליית מצוקה: לעולים אלה לא הייתה ברירה — ארץ מגוריהם התנכלה להם, מררה את חייהם. או בפשטות גרשה אותם מתוכה. המדינה היחידה שרצתה בהם היתה ישראל. במלים מפורשות: אלה לא עלו מתוך הכרה בצידקת טיעוניה של הציונות, או בגלל רצונם לחיות חיים יהודיים מלאים במדינת היהודים, אלא משום שישראל היתה בעבורם מקום מפלט. ורוק: גם בעליות מצוקה ישראל היא מקום הבחירה האחרון. יהדות דרום־אפריקה, דרך משל, הרואה את הכתובת על הקיר ומבקשת לעקור ממנה, בוררת תחילה אפשרות הגירה לקנדה, ארה"ב, אוסטרליה ובריטניה. רק אם דלתות מדינות אלה יישארו חתומות בפניהם, יעלו לישראל באנחה כבדה, כמי שכפאם שד.

יש האומרים, שמוטב שיישבו יהודים בגולה — אמידים בעיקר — ויסייעו לנו בכסף ובהשפעה פוליטית. במהלך הדברים הנוכחי של התבוללות וטמיעה לא יהיו בעוד דור — לא כסף, לא השפעה ולא יהודים... ■ עשירית הסנט ושלוש שניות מוקדשים לעידוד כל יהודי לעלייה — בממוצע כמובן

● ● ●

עלייה היא צורך חיוני קיומי גם למדינת ישראל. גם לעם היהודי. ככל שיהיו הדברים נרים, צריך לומר אותם בפירוש: בשלושה וחצי מיליון נפש אין קיומנו כאן מובטח לאורך ימים. יש לקוות כי הזכרון הלאומי אינו עד כדי כך קצר כדי שיימחקו ממנו אירועי הימים הנוראים של מלחמת יום הכיפורים. אז נוכחנו במלוא החריפות מהי עוצמתה של כמות. כמעט נשמטה או מידינו החרב. נתחוור לנו כי כמות אדירים הופכת לאיכות, וכי קיימת נקודה שבה עלולה איכות להתבטל בפני כמות. לבעיית יסוד זו של קיומנו כאן — מעטים מאוד מול רבים מאוד — יש פתרון יחיד: עלייה.

אך לא רק מבחינת מגן וחרב — גם מבחינה כלכלית, חברתית ותרבותית עלייה המונית היא בפירוש עירוי־דם למערכות המקבילות שלנו, שנתרופפו משהו. עלייה של ממש מארצות המערב היא תרומה שאין ערוך לחשיבותה לאזרחות טובה, לאחריות קהילתית, למוסר עבודה, לסובלנות, ליחס הוגן כלפי זרים וכלפי מיעוטים ולחיים על־פי ערכים דמוקרטיים נאורים.

גם מבחינת העם היהודי בגולה עלייה היא עניין קיומי. העם הזה — בארצות המערב — חש כי הכל פתוח לפניו. זכרונות, פוגרומים ואנטישמיות גסה הם לגביו זכרונות היסטוריים מצערים, שמקומם בארכיונים. בהדרגה נעשית היהדות עניין שולי חסר חשיבות — יותר נוסטלגיה מעורפלת מאשר מנישות. העם היהודי בגולה נתון בתהליך מואץ עד כדי הדרדרות של התבוללות. נישואי תערובת וטמיעה. התחזיות הדמוגרפיות לראשית שנות ה־2000 מזעזעות ממש ומורות כי העם נאבד עצמו אט אט לדעת.

למדינת ישראל אחריות היסטורית לעצור את התהליך הנורא הזה, של שואה עצמית מרצון. לנו זכות מוסרית לפנות ליהודי הגולה בקריאה, כי חובתם לעלות לא רק לטובת האינטרס הצר שלנו, אלא לטובת האינטרס הלאומי, היהודי וההיסטורי.

מכמה וכמה סיבות נתמעטה והלכה העלייה עד להיותה זרזיף דק. לעומתה נעשתה הירידה גשם קולח. אם ברצוננו לעשות צדק, נשקיף על העלייה מנקודת מבטו של העולה בכוח. צריך כוחות־נפש אדירים לעקור ממדינה מערבית אמידה, רגועה ומתוקנת, ממשפחה ומחברים, ולהתחיל מבראשית בישראל, שלעתים אין בה לעולה מכר, קרוב או מודע, שאת שפתה אינו יודע, שאת מנהגיה והליכותיה אינו מכיר — וכשהוא מכיר, לעתים הוא נחרד. לגבי העולה, ישראל היא מדינה שחרב המלחמה תלויה תמיד בשערה דקה מעל ראשה וריח אבק שריפה נישא תמיד באוויר. ובנוסף: מצבה הכלכלי קשה — אינפלציה מרקיעת שחקים, תחזיות קודרות למיתון ולאבטלה, שמשמעותן לגבי העולה היא ירידה דרסטית ברמת חייו.

וכמו לא היה די באלה, נתקל העולה בנסיונותיו למצוא לעצמו בית, מקום עבודה, בית־ספר לילדיו ושירותים בסיסיים למש־פחתו במנגנונים ציבוריים ופרטיים מסורבלים ונוקשים. משכנתה, טלפון וטכנאי לתיקון מכונת כביסה — רק שלושה פריטים לדוגמה — שבארץ מוצאו המערבית מוסדרים במהירות, ביעילות ובנעימות, עלולים לגרום לעולה בישראל יציאת נשמה ממש.

גם כללי ההתנהגות במשרד, בחנות, בחוצות, בכבישים גורמים לו חלחלה. אילו לפחות היתה החברה הישראלית פותחת לפניו את זרועותיה ונותנת לו הרגשת השתייכות, חמימות ותחושת „ברוך הבא" — גם זה לא. יש עולים רבים הגרים בתוכנו שנה, שנתיים ושלוש ולא עשו לעצמם חבר ישראלי אחד. לא זה אף זה: החברה הישראלית רוטנת מאחורי גבו של העולה בקנאה בלתי מוסתרת: למה זכה למכונית ולנידי־כלים פטורים ממכס. כנראה נעלם ממנה שבארץ מוצאו יכול היה לקנות שלוש מכוניות ומחלקה שלמה של כלי־חשמל פטורים ממכס. ולא בגללם נקרע ממקומו ועלה לארץ.

גם האווירה נשתנתה לרעה. לפני שנות דור היה ישראלי „אומר לעתה ... האמריקני: „מדוע אינך עולה ...? ... שואל בזלזול: „מה רע היה לך ...

העולה בכוח המהגרר ... לישראל חש כנאשם על־ידי ... אותו מכוח רגשות אנושיים ... בקירבתה ואינה מבינה מה ... מושבו הכבוד והמשגשג ... היא כמעט ארץ גזירה. לא ... מישראל היושבים בקהילתו ... בזלזול כאל שוטה גמור. ... שואל עצמו: למי בעצם אני ... שווה כטורח?

● ● ●

עלייה היא אחד הנושאים ... קיים בישראל קונסנסוס לאומי ... אך חטאת חוסר העלייה ... של מנהיגי ישראל מקיר אל קיר ... באיסוף כספים ובטיפוח שדולה ... חוות הכל. ועליהם השתיחו את ... והגולה. את העלייה היו ... ממעיט בחשיבות תרומות ובניית ... נהפוך הוא: בלעדיהם אנה אנו ...

(המשך בעמוד 8)

בין לאומיות ללאומנות

על המשמעות הרלוואנטית של תורת בורוכוב

מאת דניאל בן־נחום

ג'וני גולדברג צודק בקביעתו, בפתח רשימתו „בורוכוב והבעיה הפלשתינית" („על המשמר", 29.12.85) כי „לאידיאולוגים הגדולים מן העבר אין ערך רב, אם דבריהם אינם מסייעים לנו להבין את העולם בו אנו חיים על תופעותיו השונות". ודאי, מותר וצריך להשתמש בתורתו של בורוכוב על השאלה הלאומית להבנת הבעיה הפלשתינית ודרך פתרונה. אך לדאבון־הלב טועה ג'וני גולדברג בתפיסת נקודה מרכזית בתורה זו, שחשיבותה רבה לגבי הבעיה הנידונה, והוא ההבדל בין לאומיות ללאומנות. ההבדלה בין שני המושגים הללו רלוואנטית ביותר בשבילנו, אנשי השמאל הציוני־סוציאליסטי, בשעה שנציגי „המחנה הלאומי" („הליכוד" וגרורותיו) מאשימים אותנו בהתנכרות או אפילו ב„בגידה" בלאומיות היהודית. היא חשובה כמו כן לכל ערבי ישראלי או פלשתיני, הרואה את עצמו כלאומי, ובכל זאת אינו רוצה לומר אמן לגילוייה החמורים של הלאומנות הערבית.

בורוכוב, כידוע, מתח קו מבדיל ברור בין „הלאומיות הריאלית, שאינה מעלה את עצמה ברעיון על האחדות המדומה של האומה", לבין הלאומנות, האופיינית לשכבות מסויימות של העם המדוכא — „השכבות של הבורגנות הבינונית, אך בעיקר ,כלי הקודש' (הכמורה), האחוזאים ובעלי־הקרקעות הגדולים)"... („מלחמת המעמדות והשאלה הלאומית", כתבי בורוכוב, כ"א ע' 179־180). „הלאומיות הריאלית — הטיפוס שאינו מטשטש את החבורה המעמדית... מצוי רק בקרב היסודות המתקדמים של האומות הנדכאות", דהיינו, בקרב „הפרולטריון המהפכני המאורגן" ובחלקים של האינטליגנציה „שנשתחררו מן המסגרת הצרה של חוג־הראייה המסורתי" (שם). הלאומנות מטשטשת את הניגודים המעמדיים בתוך האומה — ומסייעת לניצול המעמדי, לקיפוח דלת־העם — כלפי פנים; היא תוקפנית כלפי חוץ ומלבה את השנאה לעמים אחרים. לפי בורוכוב, האחוזאים הפיאודאליים, מעמדות הביניים, הבורגנות הבינונית והזעירה, לרבות ההמונים הנתונים בפרולטריזציה הם בדרך כלל לאומניים לעומת זאת „זר האופי התוקפני ללאומיות הפרולטארית לגמרי". „אולם השאלה הלאומית קיימת בכל זאת לגבי הפרולטריון לא פחות מאשר לגבי שאר המעמדות באומה". („הפלאטפורמה שלנו", שם, עמ' 217־218). „הסכנה לאבד את העבודה ולהיות מושלך החוצה אורבת כל היום לפועל ומאלצת אותו לעתים לא רחוקות לצאת שוב למלחמה באחיו, להיכנס שוב לתחרות עימם. שוב ניצב לפנינו הפועל כמועמד בכוח לחילי המילואים, שוב צפים ועולים האינטרסים שלו הכרוכים בתפיסת „כר־העבודה" או בשמירתו" (שם, עמ' 216). ניתוח סוציולוגי זה של בורוכוב מסביר את הצלחתה של תעמולה לאומנית־גזענית בשכונות הפועלים באנגליה, ובצרפת — גם בימינו, כשעוקצה מכוון נגד ה„צבעוניים": הערבים הצפון־אפריקנים — והיהודים. למרבה הצער, אנו עדים לתופעות דומות גם בישראל.

לאומנות יש גם בעמים מדוכאים. ג'. גולדברג טועה בטיעונו, כי בורוכוב מייחס את הלאומנות רק לתופעות מסויימות בקרב „אומות שאינן מדוכאות ואינן מדכאות עמים אחרים", כגון האומות הסקאנדינאביות, שגם להן „יש המנסים לנצל את הלאומיות לאינטרסים הפוליטיים והכלכליים הספציפיים שלהם". באומות כאלו הלאומנות אינה אלא תופעה שולית, שאינה ראויה לתשומת־לב כה רבה. בורוכוב „מגלה" את הלאומנות גם בקרב עמים מדוכאים ואף מאתר את נושאיה העיקריים בשכבות חברתיות מסויימות, לא חסרו. לכך דוגמאות בזמננו ובסביבתנו. באימפריה הצארית, בקרב הפולנים, בהיותם אומה מדוכאה, קמו מפלגות אנטישמיות מובהקות, שנושאיהן היו בייחוד הבורגנות והמעמד הבינוני. אך גם חלק ניכר מן האצולה והכמורה. האוקראינים, עם משועבד מדורי־דורות, הצטיינו בפרעות אכזריות נגד היהודים. ממש כך נהגו הגרוזינים לשכניהם הארמנים. השלטון הצארי, שדיכא את כל העמים האלה, לא טמן את ידו בצלחת, עודד ועודד את גילויי הלאומנות הגזענית, אך ודאי לא היה הגורם היחיד להם. בורוכוב לא נמנע מלהוקיע גילויי לאומנות צרת־אופק וריאקציונית גם בעם היהודי הנרדף והמשולל זכויות־אזרח ברוסיה.

בורוכוב — מה היה אומר היום על הפלשתינים?

ג' גולדברג שם בפי בורוכוב את הקביעה, „שכאשר ישנם תנאים להיווצרותה של לאומיות בקרב כל שכבות הציבור, רגש זה יגבר על כל שאר השאיפות של השכבות השונות. במלים אחרות, האינטרס הלאומי יאפיל על פני האינטרסים החברתיים, המעמדיים והייחודיים של כל קבוצה וקבוצה בחברה". זוהי כמובן, גישה לאומנית טיפוסית. אך באף אחד ממאמריו על השאלה הלאומית לא נמצא את הדברים שגולדברג מייחס לו, אלא את ההיפך מזה: כל שכבה חברתית מבטאה בתנועה הלאומית את האינטרסים המיוחדים שלה. טשטוש החזית המעמדית „האינטרסים החיוניים של הפועלים והשכבות המקופחות בעם הופך את תנועת השיחרור הלאומית לתנועה לאומנית־ריאקציונית, המשרתת את הניצול המעמדי ואת הדיכוי הלאומי. כיוון שהנושא האמיתי של השיחרור הלאומי הן השכבות העמלות, בברית עם האינטליגנציה המתקדמת, „השכבות המתקדמות בעם" — אין הלאומנות הבורגנית עשויה למלא תפקיד משחרר. „הסולידאריות הכלל־לאומית ההכרחית בתנועות־שיחרור מסויימות", אומר בורוכוב — כשהיא „לאינטרנציונליות ... וכמוייה" על־ידי הנסיבות ההיסטוריות ואסור שתטשטש את ייחודה ועצמאותה של תנועת הפועלים מבחינה רעיונית וארגונית, ואת מאבקה העצמי והמעמדי ... לאומיות ריאלית ...

לא כל הדברים, שנכתבו לפני שמונים שנה על־ידי בורוכוב כוחם יפה היום. ... דברים במשנתו, שהוא עצמו הכריז אחר כך ברבים, כי טעה בהם והם טעונים תיקון. בראשית מאתנו לא היתה עדיין כל תנועה לאומית בקרב הערבים הפלשתינים, ואף בארצות אחרות היתה הלאומיות הערבית בחיתוליה. לא ייפלא אם בורוכוב היה סבור אז, כי „האוכלוסיה המקומית של ארץ־ישראל תתבולל בקרב העם היהודי מבחינה כלכלית ותרבותית, ביחוד ... (שם, ע' 283). במאמרים מאוחרים יותר ... חזר על פרוגנוזה זו וטען כי בתחום ... ארץ־ישראל יש מקום לשני העמים תוך ... קיום בשלום.

ודאי שאין אנו יכולים לשער בנכונות מה היתה דעתו של בורוכוב על השאלה הפלשתינית אילו היה חי עכשיו. כשם שאיננו יכולים לומר מה היתה עשויה להיות דעתו של מארקס על המשטר הסובייטי. אך בתחומיו הכלליות של השאלה הלאומית בכללה יש ... חשובים ביותר, ואקטואליים ... „כי ... השיחרור של אומה מדוכאה ... לאומני, אלא לאומי" — „לא ... הניגודים המעמדיים ... תוקפנות כלפי עמים אחרים ... הלאומיות הריאלית, שאינה ... קיום המסורת, אינה מעלה ... ישות עצמאית ... על האחדות המדומה של האומה ... עשויות וחייבות לשמש ... בימינו.

עבדים היינו

חברה חדשה

מאת גדי יציב

בני־חורין צריכים ללמוד על העבדים

בצדק אנו נוהגים לומר, כי המורשת היהודית עשויה להיות מקור השראה רב־עוצמה לבניית חברה מתוקנת יותר ונאורה יותר בישראל — אם אמנם נרצה לבנות חברה כזאת. אחד ממוקדי ההשראה עשוי להיות סיפור היותנו לעם. שהוא גם סיפור ההגדה של פסח.

עם ישראל איננו היחיד, כמובן, אשר נוצר, כביכול, על־ידי אירוע טראומטי. יש והנחה די ידועה בין „חברה פרימיטיבית" ל„חברה היסטורית" שמתייחסת לעניין זה בדיוק: החברה הפרימיטיבית שואבת כביכול את זהותה מן המיתוס המיוחד לה. לחברות מן הסוג השני, לעומת זה, יש גם ויכוח הסטורי שבמרכזו אירוע גדול מאד, המעניק להן את זהותן, וכל אדם צריך לחוש כאילו הוא נטל חלק באירוע הזה. האירוע המרכזי שלנו, של היותנו לעם, הוא כמובן היציאה מ„בית עבדים". חוויית הלידה הקולקטיבית שלנו היא חוויה של החרות, של פריקת עול, של עצמאות אישית שכל אחד זכה בה. מן הסיבה הזאת, ורק אגב, זכה עם ישראל במשך השנים לכל מיני הזדהויות משונות ותחושות קהפות־גורל שלא היה להן שום קשר לאוגים שוטפים או לתהליכים אוביקטיביים, כך, למשל, הזדהו הרבה דתות וקבוצות של שחורים באמריקה עם „הישראלים היוצאים ממצרים". ומשה רבנו היה גיבורם של מדוכאים ולוחמי־חופש בחלקי עולם שונים ובתקופות שונות.

למתח האמוציונלי, הערכי וההגיוני שבין „מצב העבדים" לבין מצבם של „בני החורין" יש פוטנציאל יצירתי עצום. בכל התחומים. והוא נתפס ללא קושי ומובן מייד. ניתן על כן לטפח אותו כחלק חשוב מן התהליך החינוכי הרצוף של „בניית־העל" של חברה ישראלית חדשה. לגבינו, כיהודים בלתי־דתיים, תהיה בכך גם תוספת משמעות לחג הפסח ולליל הסדר.

ככר נעשו נסיונות שונים בכיוון זה בארץ, אבל הם שכיחים יותר דווקא בקרב חוגים יהודיים סוציאליסטים בחוץ לארץ. אצלנו הדגישו יותר את המשמעות המלכ־כת של חג האביב. הדבר מובן בעיקר על רקע העובדה שהתחדשות חגי ישראל נעשתה בעיקר בהתיישבות העובדת, במי־יוחד בקיבוצים. בהחלט אפשר לשלב שני יסודות אלה. הניצנים נראו בארץ ועת חירות האדם הגיעה.

לפני כמה שנים הייתי בימי חול המועד פסח בכנס האגודה הסוציולוגית הבריטית בעיר קנטנברי. יחד עם ישראלי נוסף חבר קיבוץ צרעה. בערב השני של הכנס, ניגשה אלינו חבורה צעירה של מרצים וסטודנטים יהודיים, והזמינה אותנו למה שהם כינו Freedom Seder. באותו ערב ראיתי לראשונה נסיון אחר, לא דומה לנסיון הישראלי. לערכו ולחרוש את ההגדה של פסח. בעיקר הוקדש הערב לסיפורים, שירים והגיגים על תנועות שיחרור שונות בעולם. בנוסף לכך דובר שם הרבה על תופעת העבדות: זוהי באמת תופעה מעניינת מאד, והלקחים, ההיגרשים והסיפורים על העבדות עשויים להערכתי להוות נושא לימודי מרתק וחשוב במוסדות החינוך וההשכלה שבהם ניתן לנו לעצב את תוכניות הלימודים. כדי לשמור על החרות, צריך להיזקק בלימוד השיעבוד. וכל המרבה הרי זה משובח.

עבדים היו תמיד

לילדי השנים האחרונות יהיה אולי מוזר מאד לשמוע כי עוד במאה העשרים, רק לפני פחות משישים שנה, עדיין נזקק העולם הנאור לאמנה בינלאומית כדי להבטיח שהעבדות לא תתקיים ותחשב כבלתי חוקית. ב־1929 אכן נחתמה האמנה של חבר הלאומים לאיסור העבדות. עולם־בלי־עבדות, או כמעט בלי עבדות, הוא איפוא תופעה מאוחרת מאד יחסית, וקצרת־ימים.

בעיקרו של דבר מיום שהחלו בני־אדם לצבור רכוש, ולפתח כלי נשק המעניקים לבעליהם יתרון שמעבר ליתרון המספרי — היו גם עבדים. אף על פי. בתקופות מסויימות ובחברות מסויימות היתה העבדות נפוצה במיוחד וחשובה יותר מבחינה כלכלית. למשל, משקיהן של יון ורומא, בתקופתן הקלאסית, היו מבוססים על עבודת עבדים. העבדות שם היתה כמו תופעת טבע, ולא ידועה שום תביעה מן התקופה ההיא להעביר אותה מן הארץ. ביוון היו העבדים מרוכזים במיוחד בערים המפותחות, העשירות, המתקדמות והדמוקרטיות. העבדות היתה נפוצה פחות בערים הנחשלות, העניות, המסגורות והאריסטוקרטיות. במאה הי"ז, שהיא תקופת השיגשוג של הדמוקרטיה האתונאית, היו העבדים למעלה משליש מתושבי העיר. על פי החוק היו לעבדים זכויות־פרט מוגדרות, למזון, ללבוש, להגנה מפני אלימות וגם הם היו זכאים לבקש מקלט במקדשים שנועדו לכך. בכל זאת, מבחינה חוקית הוגדרו העבדים כ„קנין בעל נפש".

העבדות חזרה והיתה לתופעה נפוצה בעולם עם חדירת האירופאים לאפריקה. המטעים הגדולים והמכרות באמריקה היו צד הביקוש בסחר העבדים המתחדש. ואפריקה היתה צד ההיצע. ראשי השבטים האפריקאים היו מספקים את העבדים תמורת סחורה אירופאית, שהיתה ניתנת להם על ידי סוחרים ספרדים, פורטוגזים, הולנדים ובריטים, ובני עמים אירופאים אחרים.

בסוף המאה הי"8 התעורר בדעת הקהל באירופה גל גואה והולך נגד העבדות, ובמיוחד נגד הסחר בעבדים. בשנת 1787 הקים הפרלמנט הבריטי, בעידודו של ראש הממשלה פיט הצעיר, את הוועדה נגד העבדות. מאז אותה שנה היה הפרלמנט הבריטי לזירת המאבק העיקרית לביטול העבדות, ובראש המאבק הזה ניצב ויליאם וילברפורס. רק ב־1807 זכה הלובי נגד העבדות לניצחון בעל משמעות כשהפרלמנט קיבל חוק לביטול סחר העבדים, ורק במאי 1808 קיבל חוק זה תוקף. חמש שנים קודם לכן כבר התקבל חוק דומה בדנמרק, ושנה לאחר־מכן אסרה גם ארצות־הברית כל אזרחיה להשתתף בסחר זה. הצרפתים הטילו איסור דומה ב־1815, הספרדים והפורטוגזים ב־1820.

העבדות המשיכה להתקיים גם לאחר האיסור על הסחר, והמאבק לביטולה נמשך בכל ארצות אירופה. רק באוגוסט 1833 בוטלה העבדות בכל רחבי האימפריה הבריטית, כשבעלי העבדים זכו בפיצוי של 20 מיליון שטרלינג. באותה תקופה כבר היתה ארצות הברית נתונה בעיצומו של הוויכוח המר בין הצפון לדרום על גבולות העבדות ועל חוקיותה. הנשיא אברהם לינקולן הכריז על ביטול העבדות ב־1 בינואר 1861, והקונגרס אישר את ההכרזה בתיקון הי"3 לחוקה רצמבר 1865. עד סוף המאה בוטלה העבדות גם במרבית מדינות דרום ומרכז אמריקה, ובאופן מעשי גם במרבית מדינות אפריקה. ב־1822 נוסדה ליבריה שבאפריקה כקהילה אפריקאית עבור עבדים משוחררים שחזרו מאמריקה. מין ציונות לאפריקאים. ב־1847 הוכרזה ליבריה לרפובליקה עצמאית.

עבדים ויהודים

לא רק עבדים היינו, אלא גם בעלי עבדים היו עבדים, כמעט כמו כולם. גורלם של העברים העבדים שפר עליהם מזה של הנכרים בגלל שתי סיבות: סיבה ראשונה — הערבות שבין בני ישראל. בגלל ערבות זו מצווה היא לגאול איש עברי הנמכר לגר או לתושב. זה לא סוף העברי. לאחר שנפדה חייב הפדוי לעבוד את פודה עד שיחזיר לו את מלוא סכום הפידיון. סיבה שניה — החקיקה ה„אנטי־עבדותית" העתיקה שלנו, דהיינו החוקים על העבד הזה שהיובל והשמיטה הם הביטוי הגלוי להם. עבד עברי, כמו כל רכוש אחר, היה לצבור רק לתקופה של שש שנים. בשנה השביעית זכאי היה להשתחרר. סרב להשתחרר — נרצע אל מזוזת הדלת ונשאר ... „עבד נרצע". בעולם שבו נחקקו החוקים אלה, הם היו מתקדמים מאד.

בכל זאת, גם הלכות העבדים זכו לפירושים שונים מתקופת בית שני ואילך. בכלל, בתלמוד הבבלי אנו מוצאים: „אין עבד עברי נוהג, אלא בזמן שהיובל נוהג. שנאמר „עד שנת היובל יעבוד עמך". בתקופת בית שני לא היו מקיימים את שנת היובל ולכן היו פוסקים מאוחרים שהסיקו מכך כי לא קיימו אז את הלכות העבד העברי. אחרים אמרו, לא היו אז כלל עבדים עבריים. „העבד הכנעני" היה רכוש בעליו לעד. וגם בניו שייכים היו לאדון. רק בהיתר הבעלים יכול היה עבד זה „לקנות עצמו בכסף או בשטר".

כמו לגבי השאלה „מיהו יהודי" היו בעיות לגבי השאלה „מיהו עבד". העקרון היה דומה: שיפחה שילדה ליהודי חפשי (בלי נישואין כמובן) — נחשבים הילדים לעבדים. והאם יהודיה והאב עבד משוחרר — הכל בסדר, ואם נולדו בנות אפילו מותר להן להנשא לכוהנים. עד כדי כך, האב עבד משוחרר והאם יהודיה — יש חילוקי דיעות אם הילד ממזר או כשר. עכשיו אפשר לחשב כמה משברים קואליציוניים נמנעו בגלל ביטול העבדות.

במאה הי"ז התירו גאוני בבל ליהודים למכור עבדים לנוכרים, ובכך העניקו גושפנקא חוקית למציאות שכבר היתה קיימת הרבה מאד שנים. כבר כמאתיים שנה לפני כן תפסו היהודים מקום נכבד מאד בסחר העבדים, והם החזיקו מקום זה על אף התנכלויות שונות עד המאה הי"6. בתקופות מסויימות מכרו היהודים עבדים מוסלמים לנוצרים ועבדים נוצרים למוסלמים תוך ניצול הקשרים הטובים שהיו קיימים בין הקהילות היהודיות בחלקי העולם השונים. אין צריך לאמר שגם מוסלמים ונוצרים מכרו אלה לאלה יהודים, וכן אלה את אלה. יתר על כן: בארצות האיסלאם אסור היה ליהודים להיות בעליו של עבד מוסלמי.

העבד המפורסם ביותר

שני עבדים מפורסמים הסעירו את הרוחות בארצות־הברית לפני מלחמת האזרחים. האחד ... השני — חי ונושם וריאלי מאד. ... הוא תום מ„אהל הדוד תום", מאת הרייט ... שפורסם לראשונה בשנת 1825 ... איש שחור שנלקח ממדינת ... ל„ארמה חופשית". במדינות אילינוי ... ובאותה תקופה היתה קיימת ... בארצות־הברית על חלוקת ... לשניים: חופשיות ומדינות עבדים. ... נקראה „פשרת מיסורי", והיא ... למיסורי בשנת 1820).

... שהיה במדינות החופשיות ארבע ... (ב־1834), ובשנת החמישית חזר ... הנחה: „הוא כבר אדם חופשי. ... הוא נתבע לדין כעבד בורח, ובמשך ... שנה החל לגלגל התיק שלו בבתי־... שונים עד שהגיע לבית־המשפט ... של פסק־הדין היתה ... של ספוט נקבע על־ידי ... כאשר התעוררה ... כמסורי, שהיא מדינת ... לפסק דין זה נוספה הערה עקרונית שביטלה מכל וכל את „הפשרה של מיסורי". דהיינו נקבע בה שעצם ההנחה שיש מדינות „חופשיות" היא חסרת ביסוס, שחרור עבדים הוברח בבלתי חוקי משום שיש בו „הפקעה" של רכוש מבעל הרכוש החוקי". היתה זו הכרזה בוטה כי העבד הוא רכוש ככל הרכוש אחר, וחלים עליו כל דיני הקניין הרגילים. דעת הקהל בצפון נסערה מאד בעקבות פסק דין זה, והמחלוקת הציבורית שהתעוררה עקב כך לא נפתרה אלא לאחר נצחון מדינות הצפון במלחמת האזרחים.

העבדות, המרקסיזם והקפיטליזם

קיום העבדות אפשרי כמובן רק בחברה שקיים בה רכוש פרטי ובעלות פרטית על אמצעי הייצור. על אף העובדה הנחרצת הזאת, אמרו סוציולוגים שונים ובראשם מקס ובר, כי העבדות איננה עולה בקנה אחד עם המשטר הקפיטליסטי — וזו גם הסיבה לכך שמבחינה הסטורית הולכת ונעלמת העבדות ככל שצומח ומתחזק הקפיטליזם. כמשטר זה צריך כוח עבודה מגוון, שניתן לתמרץ אותו באורח דיפרנציאלי (מה שקוראים היום „הפרשיות בשכר") והעבדים אינם כאלה. טעות, אמרו סוציולוגים אחרים. העבדות מתאימה בהחלט לסדר הקפיטליסטי — אבל כיוון שהקפיטליזם האירופי צמח וגדל עם התפתחות הדמוקרטיה המודרנית הוא לא יכול. אף על פי שמאד היה רוצה, להעסיק עבדים. עובדה היא שבעולם העתיק היה „תימרוץ דיפרנציאלי" של עבדים, והיו מהם שזכו לעמדות בכירות מאד בצבא, במינהל ובמשק.

הדיונים המרקסיסטים בתופעת העבדות אינם מרובים. העבדות מוגדרת כ„אופן ייצור". והעבד בא לפני הצמית שבא לפני הפרולטר — ובעיקר זה האחרון היה נושא לכל דברי ההגות מפני שהיה נושא המאבקים. גם המעבר מכלכלת העבדים לכלכלת הצמיתים ובחברה הפיאודלית לא זכה לאותה מידה של דיון שיטתי שזכה לה המעבר השני לקפיטליזם, והשלישי, זה שיבוא, לסוציאליזם וקומוניזם. היו שהסבירו, למשל, את התמוטטות האימפריה הרומית על־ידי עליית ערכו ומחירו של העבד, בשל נדירותו היחסית הנגרמה עם בינגן „השלום הרומאי" — אבל גם על כך יש חילוקי דיעות בקרב החוקרים המרקסיסטים עצמם.

שאלה נוספת שהתחבטו בה חוקרים אלה התיחסה, למשל, לצמיחתה המחודשת של העבדות באמריקה. אם העבדות היא „אופן ייצור" שתם לגווע בגלל צמיחת מעמד הצמיתים — כיצד חזרה לפרוח בתקופה מאוחרת כל כך כאן, בארצות־הברית? לא מדובר ב„אופן ייצור" — היתה אחת התשובות — כאן מדובר ב„קפיטליזם אגרארי" שיש לו אצולה כפרית ועבודת עבדים. לעומת הקפיטליזם התעשייתי שיש לו בורגנות עירונית ועבודת פועלים שכירים.

מעבר לכל הדיונים ההסטוריים הללו, שעל ערכם ניתן להתווכח, חשובה תופעת העבדות משום שהיא מציגה את המודל הטהור, הקיצוני, של שיעבוד האדם לפירות עבודתו. עבד שאיננו ניתן לניצול, דהיינו שאיננו מפיק תוצר כלשהו, אינו זוכה לטיפול או לדאגה, והוא חשוב כמת להלכה ולמעשה. כל זכות קיומו של העבד, וכל הדרגות השונות של הנאה שהוא יכול להפיק מקיומו, תלויים באורח מוחלט בערכי התפוקה השונים שהוא מפיק עבור בעליו. וזו שיאה של תופעת הדה־הומניזציה של הפיכת האדם לכלכליות ולרכוש. כאן גם ניתן לזהות את ההגדרה היעילה והמדוייקת ביותר של ניגודו הגמור של העבד, של „בן החורין" — אם העבדות אכן מאופיינת על־ידי זיקה הדוקה, חד־ערכית, בין ערך התוצר לערך החיים — החירות צריכה להיות מוגדרת על־ידי ניתוק הזיקה הזאת. על־ידי שחרור העבודה מערך מצרכיות ועל־ידי הסיכוי להתגמל בבני עצמו שאנשים עוסקים בה להנאתם ולהעלאת ערך חייהם. לא ניתן לנסח טענה יותר מרקסיסטית ויותר אנטי־קפיטליסטית מהטענה שלעיל — וזוהי אכן את המסקנות המרקסיסטיות השתעות מניתוח תופעת העבדות.

מוסר עבדים

באירוניה אופיינית מספר הכלכלן ג'ון קנת גאלבריית בסידרה הטלוויזיונית „עידן אי הוודאות" על הקשר בין העמדה המוסרית כלפי העבדות לבין התפתחויות כלכליות וטכנולוגיות. כאשר הומצא בשנת 1794 המיתקן הראשון להפרדת סיבי הכותנה מהזרעים המצויים בהם — כבר היתה עבודת העבדים באמריקה בירידה. דעת הקהל החלה לגלות רתיעה מוסרית גוברת והולכת כלפי תופעת העבדות. המצאת המיתקן, יחד עם שכלול מכונות הטוויה והאריגה, נתנו תנופה ענק להרחבת שטחי הכותנה. לביקוש גובר והולך לעבדים, ולניסוח סוגים שונים ומשונים של צידוקים והצדקות לקיומה של העבדות. ... למשהו נעלה למדי. הצורך להגן על העבד או השפחה השחורים מפני אי־יכולתם להאבק על זכותם בעולם הזה, ולהבטיח את נשמותיהם בעולם הבא. מעולם לפני כן, אומר גאלבריית, לא ניכרה השפעה כה ישירה ועמוקה של ... על ההידרות המוסרי.

התל הוכר כעתיק, הקבלנים הרסו

רצוני להבא את תשומת־לב הציבור לפרשה הקשורה בהגנת עתיקות תל־אביב. פרשה העלולה להוות תקדים מסוכן ואות לקבלנים ולגורמים אחרים, כי הגנת אתרים ארכיאולוגיים פרוצה וכי חוק הגנת העתיקות אינו תופס.

איני מתייחס למקרים דוגמת הפגיעות בתל קסילה ע"י חציבת כורכאר כמעט בתוך תחומי מוזיאון הארץ, או לפגיעה החמורה בשטח החפירות החשוב יותר בתל של יפו. כוונתי לאתר של תל חשש ברחוב הרתוג ו'בבלי'.

תל חשש נרשם כאתר עתיקות כבר ב־1964 וגם ב־1967. בשנת 1983 החליטה העירייה להפוך שטח זה לגן ציבורי. בינתים, כבר בשנת 1980, חפרה בתל זה חיה ריטר קפלן, שגילתה שם מחנה ביזאנטי מבוצר, מוקף חומה וחפיר ומוגן במגדלים (תגלית נדירה ביותר). כן גילתה מתחם הלניסטי מתחת לשרידים הביזאנטיים.

העוסקים בהכנת הגן הוזהרו כי לפניהם אתר עתיקות וכי דרוש רשיון מאגף העתיקות כדי לבצע את העבודה. ארכיאולוג המחוז סקר את השטח וקבע מה נחוץ על מנת לבדוק את השרידים שבתל. התברר, שכארבעה ימים לפני כן כבר הוחל בהריסת התל ע"י הקבלנים. הוזמנה המשטרה והעבודה נעצרה, אך כבר נהרסו שרידים רבים. חשוב להדגיש, שהאחראים על פעולת חיסול התל ידעו שלפניהם אתר ארכיאולוגי. כן יש לציין, כי מאז 1950, כשהחל ד"ר י. קפלן עם הגב' קפלן בעבודתו הארכיאולוגית בתל־אביב, עמד בקשר הדוק עם מוסדות העיריה ופקידיה כיבדו תמיד את דרישות חוק העתיקות.

בהתערבות ארכיאולוג המחוז נערך הסכם בין אגף העתיקות לקבלנים כי תימשכנה החפירות תקופה מוגדרת ויסופקו חמישה פועלים. סעיף זה לא כובד ורק שלושה פועלים סופקו; על כן, בתום התקופה המוסכמת החל שוב חיסול התל. תוך כדי הריסה זו נתגלה בניין בנוי אבני גזית, יוצא דופן באופיו, קרוב לוודאי בית־כנסת מהמאה הראשונה לספה"נ. הארכיאולוגים דרשו להפסיק את עבודת הדחפורים, ולא נענו. בינתים הגיע ארכיאולוג המחוז, שהגיש למשטרה תלונה על הרס עתיקות, והורה על הפסקת הריסת השרידים הנותרים. אך הקבלנים חזרו והרסו את השרידים עד סלע הכורכר. נותרו רק שני חלקים קטנים מהקיר הצפוני של בית הכנסת. לדעתי, האחריות לאפס המעשה לכוף את החוק מוטלת על עיריית ת"א ומנהל אגף העתיקות.

פרופ' שמעון אפלבאום

ה„קולניות" חשובה

קראתי בעיון רב את מאמרו של אהרון מגר ב„חותם" מה־21.3.86, ואת תגובת מארק גפן ב„על המשמר" מה־28.3.86. לצערי הרב, דבריו של מארק גפן אינם משקפים את המציאות. בנושא יחס השמאל הישראלי למאבק למען יהודי בריה"מ, הוא כותב, כי מאבקנו הוא רק הפגנות והכרזות, וזה בהחלט לא נכון. יש דרכים רבות אחרות במאבק זה. למרות שמארק גפן טוען ש„לא שמענו" על דרכי מאבק אחרים. הוא ממשיך וכותב, כי „תנועות נוער חלוציות מארגנות הפגנות" — אני ראיתי את ההפגנות האלה והן היו בדרך כלל במראה עלוב ומצחיק. בהפגנות שמארגנים ארגונים דתיים מספר המשתתפים גדול פי מאה, אם לא פי אלף. הוא מדבר על אימוץ פעילי עלייה ואסירי־ציון ע"י קיבוצים. אני רוצה לתת דוגמה למה אימוץ זה הופך במציאות.

באמצע ינואר האחרון עלה ארצה פעיל העלייה הרב אליהו אסס. בנחיתה בלוד, הוא התקבל ע"י אלפי אנשים שרקדו ושרו — אלה היו מאמציו הדתיים. כעבור שבועיים נחת בלוד פעיל עלייה נוסף, יעקב גורודצקי. מבחינת הפעילות בבריה"מ שניהם עמדו על אותו מישור. אבל גורודצקי היה מאומץ ע"י שני קיבוצי „הקיבוץ הארצי", כפר מנחם ומסאסא, ולא ע"י „גוש אמונים". או כמה אנשים קיבלו את פניו? ... שלושה בלבד. אני, שמכיר את גורודצקי עוד מלנינגרד, ועוד שלושה מכפר־מנחם. מארק גפן טוען, שהיה יש עושה את המאבק ב„קולניות". הוא אינו יודע כנראה ש„קולניות" זו חשובה מאד ליהודי בריה"מ, אשר רק כך הם שומעים ויודעים שאינם בודדים במאבקם.

גריגורי קניבקין, מסאסא

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה בשינויים ובקיצורים, בשל מגבלות המקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

בעריכת עלינא תורי

פסטיבל ישראל 86

אמרגנות ציבורית ואמרגנות מסחרית

מאת גיורא מנור

בעוד פחות מחודש עומד לפרוץ, אם ירצה השם, פסטיבל ישראל-ירושלים תשמ"ו. אחרי חילופי מנהלים אמנותיים, קשיים תקציביים מצטברים, שמועות על ביטול ועל שינויים הכרחיים בתכנית ועקב הזמן הקצר שנותר, קיומו במועד ובהיקף מלא הוא במעט בגדר נס. אבל מה אצלנו אינו בגדר נס?

את הפסטיבאל מלוות מימיו הראשונים (בהנהלתו של י. פרופס) כמה בעיות בסיסיות. האם עליו להתפרס על פני המדינה כולה או להיות מרוכז בעיר אחת, לשם יצירת אווירה פסטיבאלית? מה חלקה של היצירה המקורית הישראלית בו?

הפסטיבאל הוא מסגרת ממלכתית, עם תקציב ציבורי מצומצם ביותר, אבל בכל זאת מקופת הכלל. ועל כן גם מעמדו בקרב האמרגנים ייחודי. שעה שאימפרסריו פרטי חייב לדאוג להכנסות ולרווחים, נועד הפסטיבאל, מעצם טבעו, לעבור במסגרת גרעונית, בהתאם לתקציבו. למעשה בכל פסטיבאל חלק מהמופעים מיובאים על-ידי אמרגנים מסחריים. איך מסתדר העניין, שעה שיש עירוב תחומים כזה בין מימון ציבורי לבין עסקים פרטיים?

באופן מעשי צורת שיתוף הפעולה בין הסקטור הציבורי ובין הסקטור הפרטי בתחום זה לובשת צורות שונות. יש מופעים, שנקנים על ידי הפסטיבאל מהאמרגן הפרטי; לעיתים היוזמה היתה של האמרגן, בעל הקשרים עם האמן או עם להקה, אבל הסיור כולו מועבר לידי הפסטיבאל, תמורת תשלום מסויים, עבור הרעיון או השרות בקשירת הקשרים עם הגופים המבצעים.

לכאורה יש כאן סתירה. לשם מה למוסד ציבורי לשלם לאיש פרטי, כשהוא עצמו יכול לצבור את הרווחים? בכיכול המסגרת הממשלתית-ציבורית יכולה לעשות את עבודת האמרגן בתעריף מוזל.

חלוקת הסיכון

למעשה מעוניינים שני הצדדים בשיתוף הפעולה. הפסטיבאל זקוק ל"ציידי כשרונות", המסתובבים להם בעולם, ו"מגלים" מופעים. האמרגן הפרטי מעדיף פעמים רבות לחלק את הסיכון, ושיתוף הפעולה לכסות מפני המסרים.

במסגרת פסטיבאל, שמתקיים בצורה מרוכזת במשך שלושה שבועות, אין אפשרות לנצל את הבאתם של להקת מחול, של תיאטרון, של תזמורת או של מקהלה, בייחוד אם מרובר בעשרות משתתפים ובמנגנון טכני מורכב ויקר...) כי סיור שכזה משתלם רק אם מתקיימים מספר מופעים העולה על שנים שלושה, הכלולים בתכנית הפסטיבאל. אז יש הגיון רב בחלוקת האמרגנות בין הגורם הפרטי ובין הגורם הציבורי, שהאמפרסריו מטפל במופעים שמחוץ לפסטיבאל.

על פי רוב המופעים הגדולים, המוזמנים מחו"ל, יכולים לצאת אל הפועל רק בתמיכה מאסיבית של גורמי-חוץ, משמע הממשלות משגרות את להקות הייצוג שלהן. לגופים ממשלתיים או ציבוריים כאלה נוח יותר לעבוד עם מוסד ציבורי ישראלי, מאשר עם גורם מסחרי.

שמואל צמח, איש "איגוד המפיקים" (האחראי להבאת להקת המחול הפולנית "מזובשה") רואה בחיוב את העירוב הזה בין אמרגנות פרטית ובין אמרגנות ממלכתית. "מאז ימי פרופס, ראו אנשי הפסטיבאל ואנשי משרד החינוך והתרבות בעין יפה את שיתוף הפעולה איתנו. למעשה רק בשנתיים שחלפו, בימי אביטל מוסינזון, נפגמה שותפות זו".

וזאת משום שמוסינזון היה מעוניין בבלעדיות של הפסטיבאל וריכוזו המוחלט כמעט בירושלים.

בשנים אלה לא הוזכר כלל בתכניות הפסטיבאל שהמופע ימשיך לרוץ בארץ אחרי גמר השתתפותו במופעים שבמסגרת הפסטיבאל, וזה גרם לדיס — אינפורמציה אצל הקהל. השנה, תחת שרביטו של עודד קוטלר, מציינת התוכניה איזה מופעים אפשר יהיה לראות בקיסריה, בתל-אביב ובמקומות אחרים. "אנחנו זקוקים לשיתוף הפעולה, אפילו מהטעם הפשוט, שאי אפשר לסגור את המשרדים שלנו למשך חודשים בכל שנה." טוען צמח.

מדי פעם מתעורר איגוד אמני הבימה (א.מ.י) ומתריע על התחרות הבלתי — הוגנת, לדעתו, שבהבאתן ארצה של להקות מחו"ל, כאילו גוזלים האמנים האורחים את פרנסת היוצרים הישראליים.

אם נבדוק את המצב לאשורו, קשה למצוא מגיעה בתיאטרון הישראלי, שכמעט ואינו יודע אבטלה מהי. לעומת ארצות כמו ארה"ב, בה רוב השחקנים מובטלים באופן כרוני, מצב התעסוקה של אמנים בישראל יותר משפיר, לדעתי. דווקא העניין שמעורר הפסטיבאל על ידי הבאתם של מופעים מעולים ומעוררי תיאבון מביא בעקיפין ברכה לאמנות המקומית.

התחרות האמיתית הרצינית לתיאטרון ולבידור הישראלי אינה להקות אורחות, אלא הקומדיה העצובה, שמציגים לנו מדי שבוע חברי הכנסת ושרי הממשלה בהופעותיהם ערב ערב ב"מבט" ובכך ודי לא יוכל איגוד האמנים להלחם...

חלון ראווה

שאלה אחרת היא, מה צריך להיות חלקם של מופעים מקוריים בתכנית בפסטיבאל.

עד כה היה הפסטיבאל משתף את המוסדות הישראליים רק באופן נומינאלי. גם כאשר נערכו בכורות ישראליות במסגרתו ורק בכורות יכולות להכלל בתכנית הפסטיבאל- למעשה לא נתן הפסטיבאל תמיכה מיוחדת וממשית להפקות אלה. רוב ההפקות היו יוצאות אל הפועל ממילא, ורק העיתוי נקבע בתיאום עם עונת הפסטיבאל.

מה שנחוץ למעשה הוא משהו דוגמת המופע "שבעת החטאים" של ברכט וויל, שהביאה לפסטיבאל בשנה שעברה הסימפונייטה של באר-שבע. מופע, שלא היה מופק ללא המסגרת הפסטיבאלית. אבל בסופו של דבר, הפסטיבאל הוא בראש וראשונה בבחינת חלון ראווה, אמצעי לספק לצופה הישראלי תמונה על הנעשה בעולם, מבלי שיצטרך לעלות על מטוס.

למרות מאמצים שנמשכים כבר שנים אחרות, עדיין אין לנו "חוק אמרגנות". הטיוטא מונחת כבר זמן רב במשרד המשפטים, שיש לו כלי ספק עניינים דחופים יותר לעסוק בהם. באיגוד המפיקים, המקיף את רוב האמרגנים, ובו כ-50 חברים, יש רצון לעגן את הפעילות במסגרת חוקית, לשם הגנה על המפיקים והמבצעים, ובייחוד אלה המגיעים מחו"ל.

"כדי למכור פלאפל נחוץ רשיון, לשם הבאת אמנות לא," אומר שמואל צמח. והיו לא מעט מקרים של אי-אמת בפרסום ביחס ללהקות אורחות, הגובלים בהונאה ממש. כגון מופע שהופיע תחת הכותרת "תיאטרון הבאלט האמריקני" וכשמו המפורש של באריש-ניקוב, שעה שזו היתה, למעשה, להקה המורכבת מכמה רקדנים מהשורה השלישית, שלא היה להם כל קשר ממשי למוסד המכובד, שהם ייצגו כביכול; או ונמעשה המשעשע ב"כוכבי הבאלט המלכותי הצרפתי", 200 שנה אחרי ביטול המלוכה שם...

במציאות המורכבת שלנו, שיתוף הפעולה בין הפסטיבאל ובין האמרגנים הפרטיים הוא בלתי נמנע, והוא עשוי להעשיר את הנוף האמנותי בו אנו חיים. ובכך יש ברכה.

קולנוע

הרפתקות בקצב הדיסקו

"בעקבות אוצר הנילוס" בקולנוע "דקל"

מאת יעל ישראל

הרפתקה היא הרפתקה היא הרפתקה בסרט "בעקבות אוצר הנילוס", שהוא המשך ישיר לסרט מהשנה שעברה, "בעקבות האוצר הרומאנטי". שובן של ההרפתקות אל הבר הוא העניין הלוהט ביותר בקולנוע של השנים האחרונות באמריקה. החייו אותן "הילד הנצחי" סטיבן שפילברג והבמאים הצעירים שעובדים במחיצתו.

תחילה היו אלה הרפתקות מדע בדיוני, אך אט-אט, עם סרטים כמו "שודדי התיבה האבודה" "אינדיאנה ג'ונס והמקדש האבוד", "הגונים", "פירמידת הפחד" ואחרים, חוזרים באמריקה אל ההרפתקות הלא-מציאותיות נטו.

בסגנון ספרי "הרוזן ממונטה כריסטו" ו"שלושת המוסקטרים". הרפתקות המתרחשות באתרים מסגוניים ואקסוטיים עם שודדי ים, ארמונות ודו-קרב חרבות. אלא שסרטים אלו אינם מיועדים לילדים בלבד, גם מבוגרים יכולים ליהנות מהם ולהיזכר באותם סרטים מוגזמים עם תפאורות קרטון שהקולנוע של שנות ה-30-40 מאוד אהב.

החידוש בסרטי ההרפתקאות בימינו לעומת אותם סרטים הוא בגישה: הרבה יותר ציניות, הרבה אירוניה. סגנון מוגזם במכוון ובעקבותיו הרבה הומור. מלבד סטיבן שפילברג ותלמידיו יקפצו על הגל הזה גם אחרים, ביניהם מייקל דאגלס, שהוא מפיק ובנו של קירק דאגלס. בסרט הקודם שהפיק "בעקבות האוצר הרומאנטי". והוא כיכב לצד קטלין טרנר הנהדרת ("הכבוד של פריצי"). היא היתה שם סופרת אמריקנית בשם ג'ואן ויילדר, שכותבת סיפורי הרפתקות רומאנטיים ומעורבת את עלילותיהם. אך נקלעת לתוך [illegible] מסמרות-שיער לא פחות בעקבות [illegible] ההרפתקן ג'ק (מייקל דאגלאס).

טרנר ודאגלאס המשיכו ל"בעקבות אוצר הנילוס" בדיוק במקום בו נפסק הסרט הקודם. טרנר ודאגלאס גרים יחד כבר [illegible] יאכטה המשייטת ברחבי הים התיכון. [illegible] וזה דבר אחר ורומאנטיקה של סרטים [illegible] אחד: הם מרבים לריב ואינם שבעים [illegible] למרות כל התפאורה הרומאנטית [illegible] אותם. אבל הרי אנחנו נמצאים בסרט הרפתקאות ולא בסרט של ברגמן, והזוג הזה שלנו נסחף בטבעיות רבה; כאילו זה קורה לכל אחד כל יום, להרפתקה בנילוס, כשהוא ערבי חוטף את ג'ואן ורוצה שהיא תכתוב את האוטוביוגרפיה שלו, לשם כך הוא כולא אותה בארמון מפואר שנראה כאילו יצא מתוך מסיפורי אלף לילה ולילה. אך [illegible] בעקבותיה וכמו שמצפים מגיבור [illegible] טוב, הוא גם מציל אותה ויחדיו הם יוצאים לחפש את אוצר הנילוס ולהוציא את [illegible] של המנהיג לאור.

העלילה מושפעת עד-מאוד מסיפורי אלף לילה ולילה אך עם נופך מודרני: עוזר המנהיג, שהוא מין טיפוס חומייניסטי [illegible], בסגנון מועמר קדאפי, מקיים עצרת עם ראוותנית עם סממנים נאציים בולטים. ופעלולים של עשן צבעוני בסגנון הופעות זמרי הרוק.

טרנר ודאגלאס משחקים במכוון עם תנועות [illegible] מוגזמות ותיאטרליות. [illegible] של הסרט האילם, ובתוך התפאורה האמיתית, חצי קולנוע-קרטון הם [illegible]. ולא נוכל לומר הרבה על הדיאלוג. [illegible] שהם אומרים כמה וכמה דברים על [illegible] הקולנוע איתה הם נסחפים עד הסוף ובהנאה.

"בעקבות אוצר הנילוס" - סיפורי אלף לילה ולילה בתמונה; קטלין טרנר ומייקל דאגלאס.

קונצרט ראשון

זמרת האבוב

מאת אביבה שלח

רסיטל "משפחת האבובים" עם עודד פינטוס (אבוב דאמורה, קרן אנגלית) ומילכה לקס (פסנתר), בהשתתפות: שאול ביטרן (כינור), אהרון ירון (ויולה) וישראל ברקוביץ (צ'לו). התוכנית: באך — סונאטה בסול-מינור לאבוב ופסנתר מס' 1020; הינדמית — סונאטה לקרן ופסנתר (1941); שומאן — 3 פנטאסיות מס' 73 בעיבוד לאבוב דאמורה ופסנתר; אברהם אמזלג — מוואל; מוצארט — רביעיה לאבוב וכלי קשת. בית אריאלה, 9.4.86.

ראשיתה של המוסיקה הכלית העצמאית בתחילת המאה השש-עשרה, כאותה עת החלו גם להופיע בדפוס ראשוני ספרי הלימוד של כלי הנגינה והשימוש בהם. בהעידם על ההתעניינות הגוברת במוסיקה זו, לצד המוסיקה הקולית. מאלה ניתן ללמוד כי כל כלי הנגינה נבנו בסדרות או "משפחות" בעלות גוון צלילי אחיד, כאידיאל הרנסנס ומנעדן השתרע בגבהים שונים, מן הבאס לסופראן, כדוגמת "משפחת" הקול האנושי.

ביטוי מסויים לרעיון עתיק זה ניתן ברסיטל "משפחת האבובים", שהגישו עודד פינטוס ומילכה לקס עם נגנים-אורחים. כדוגמת הסופראן, האלט והטנור האנושיים, השתתפו הפעם האבוב, האבוב דאמורה והקרן האנגלית. כולם בני אותו גוון צלילי אך בעלי מנעד הולך ויורד, בנגינה, יצירות מוקשות שונות, שהותאמו לנושא.

תחילה הסונאטה בסול-מינור מאת באך שנכתבה במקור לכינור — הגבוה במשפחת כלי המיתר, את מקום הקשת תפס האבוב שהצטרף לפסנתר, שהמיר את הצ'מבלו המקורי. האבוב דאמורה, הנמוך יותר והולך את הקלרנית בפנטאסיות של שומאן [illegible]. הסונאטה של הינדמית הולחנה מלכתחילה לקרן אנגלית — הנמוכה מכולם. נוגנו בצורה יפה ומשכנעת.

היבט אחר של זמרת האבוב הוצג עם פינטוס ב"מוואל" של אמזלג, שאמר השרשי ההוספית-אילתורית ב"שירת הבקשות" של יהודי מרוקו, והשלימו את תמונת "משפחת האבובים". הרביעיה לאבוב וכלי-קשת של מוצארט, שחזרה והציבה את האבוב בטבעו במוסיקה הקאמרית הקלאסית.

מיצג

בסוף מערב

מאת אילן שיינפלד

שלוש דמויות במסיכות, הרוקדות מיני ריקוד שונים, בתנועות גוף חדות, לקולה של נעימה מזרחית, פתחו ביום שלישי שעבר את מיצגת של נטע פלוצקי בגלריה "הכיכר" ביפו העתיקה.

המיצג, שחלקו הראשון התקיים מחוץ לגאלריה, בא כמחווה לנעילת תערוכת המסיכות, פרי יצירתם של אמני יפו והסביבה. בהמשך הופיעה נטע פלוצקי, לבושה שמלת קטיפה ועדויה הינומה על פניה ועל כובעה, עשויה רשת דיג, בעוד חלקי גופה החשופים צבועים לבן. בלא קול התרפקה על ספל אשה חושני, צבעוני מאוד, שבכניסה לגאלריה.

עם סיום חלק הפתיחה הוזמן הקהל הרב, שמילא את הרחבה לפני הגאלריה, פנימה. נטע החלה לאבק את המסיכות התלויות על הקיר במטאטא נוצות שבידה, בתנועות שבירות, אך קפדניות, שהפכו תכופות וכפייתיות יותר ויותר, וכללו אף את ניקיון כפות רגליה, גווה ושובל שמלתה, כשהן חושפות, במופרזותן, את פולחן הניקיון והטוהר האובססיבי, כאחד הפולחנים הריקים והמצמיתים, המציינים את חברת המערב.

כך, גם בהעפילה על סולם, כדי לנקות את פינותיה האפלות של גומחה כלשהי בקיר. אלא שכאן נתחלפו זעקות האימה משום ציבורי האבק לגניחות תשוקה, ופתע נחלצה מן הגומחה בדמות אשה יפאנית, שמסיכה בעלת הבעה אירוטית מאד על פניה, וידיה ממשמשות במוט שמשיתה. חושניות טהורה, מלאה, כנה, פרצה מעקרת הבית המערבית, דווקא כאשר ויתרה על פולחני הנקיון הריקים ובחרה במסיכה היפאנית.

הירידה מן הסולם היא השיבה לעולם המערב על פולחניו השיקריים. הפעם קיימת ההכרה בשקר הכפייתיות, לפיכך נשכבת עקרת הבית על ערשה, וממררת בבכי למול המסיכה היפאנית. לבסוף היא עוצרת בכייה, בעודה מחבקת המסיכה ומנענעת אותה בחיקה כמו היתה ילד, שיש לטפחו ולשמור עליו.

מיצגה של נטע פלוצקי עימת, אם כן, את המסיכה הריקה של ערכי המערב עם המסיכה היפאנית, הנותנת לחושיה חירות ונגיעה עמוקה יותר בעצמם. בסיום אמרה, כי במיצג זה, שהוא פרי עבודתה עם תלמידותיה אירן, שרי ומיכל, ביקשה לבדוק את החלל שבין המסיכה לבין ההוויה, ובינה — לבין המילים. "המסיכות דורשות מהקיום שלי על הבמה משהו, שהוא מעבר למילים שלמדתי בבית-הספר למשחק", סיכמה. "קיים זרם של איכויות מעבר להן". ואנו יכולנו רק להסכים עימה, ולהצטער על חד-פעמיותו של המיצג.

שלוש דמויות במסכות — במיצג של נטע פלוצקי

סרט קצר

מאכזב

"סולו לטובה" הוצא ממסגרת תחרות האוסקר לסרטי סטודנטים

מאת יעל ישראל

ההזדמנות לזכות בפסלון אוסקר על סרט ישראלי נראית באפשרות רחוקה, רחוקה מדי, ויתכן שהחלום היה מתגשם באמצעות סרטו הקצר של אריק קפלון, "סולו לטובה", שנשלח לתחרות פרס האוסקר לסרטי סטודנטים.

עכשיו אי-אפשר כבר לחלום. בשבוע שעבר הוצא הסרט ממסגרת התחרות. על-פי תקנון התחרות, האוניברסיטאות שמציגות את הסרטים חייבות להיות רשומות בארגון העולמי CILECT. אוניברסיטת ת"א אינה רשומה שם, וכבר לא חשוב אם היתה פאשלה או לא, רק קצת מאכזב שסרט ישראלי שהגיע לחמישיית הגמר נאלץ לפרוש על הסף, ועוד מסיבות טכניות כה שוליות כסידורי הרשמה לקויים, או בעצם, חוסר סידורי הרשמה. ואני לתומי חשבתי, שסמל מארצנו סידורי תאפילאס ומנהגי הפארטאץ'. כנראה שלכך עוד חזון למועד, ובינתיים אולי פספסנו פסלון אוסקר מוזהב.

בעריכת צביה בן-שלום

של מי אתה, ילד?

האם נפטרה. הבן גדל והתחנך מגיל צעיר בבית סבו וסבתו ששמשו לו אפוטרופסים. שנה לאחר מות האם, דורש האב את בנו. לטובת מי יפסוק בית-המשפט?

תאורה, וכצדק, מה שיהא טוב ביותר לילד.

"טובתו של הילד, היא עיקרון חשוב בעניני החזקה ומשמורת של ילדים", אומר השופט חיים פורת, ביום עיון לעורכי-דין. "אך אינו העיקרון היחיד, ולעיתים אף אינו העיקרי בדינים אלו". פורת מסתמך על פסקי-דין אחרונים שטרם פורסמו, שבהם ניתנה עדיפות בענייני החזקת ילדים לאלמנטים נוספים, לפני שיבררו את טובת הילד. מסתבר שעקרון זה אינו עוד "פרה קדושה".

במקרה אחד האם נפטרה והסבתא והסבא שימשו לילד אפוטרופסים מינקותו. לאחר מות האם האב דורש את בנו. חלפו שנים עד שהעניין הגיע להכרעה בבית-המשפט והפסק-דין קבע שהילד יועבר לאביו.

במקרה אחר התגוררה ילדה בת 11 שאמה נפטרה זמן קצר אצל סבה וסבתה, ולכשנדרש בית-המשפט לקבוע אצל מי תגדל, פסק את הקביעה לרשות אביה בתוך שלושה שבועות.

[illegible] אלו וממאמריו של הפרופסור [illegible] מסיק השופט פורת, כי ייתכנו מצבים שבהם עקרון טובת הילד אינו בעל [illegible] ראשונה בקביעת בית-המשפט לטובת [illegible] או אפוטרופוס אחר. בענייני משמורת ילדים, דוגמאות למצבים מסוג זה אינן [illegible] מקובל שההורים הם בעלי עדיפות להחזיק בילדים: הקשר עם ההורים [illegible] הנפשי הנחוץ להתפתחותו של [illegible] ליצור חברתי שיכול לקשור קשר עם [illegible] האוכלת אותו. החוק מניח כאן, כי הוא [illegible] להבטחת טובתו הבסיסית של הילד. אך [illegible] מקרים בם הורה אינו קרוב לילדו — [illegible] גדל והתחנך בבית אפוטרופוס אחר [illegible] או שנבצר מאותו הורה לגדל [illegible] הדרושים לכך. ואזי תיתכן [illegible] חוקית-משפטית - להוצאת הילד [illegible] אך זה יצטרך לסבול רבות, כדי [illegible] התערבות משפטית במשמורתו. לפי [illegible] או לפי חוק האימוץ.

[illegible] נוספת לשיקולים אחרים על פני [illegible] טובת הילד היא העדפתה של [illegible] המורחבת כתחליף להורה שנפטר או [illegible]. הפסיקה בעניין זה שנתנה עדיפות מסויימת לבני המשפחה בהחזקת ילדים על פני זרים, אין בה בכדי להבטיח את טובתו של הילד. מפני שלעיתים האפוטרופסים החדשים, בני משפחתו של הילד, אינם מתאימים להחזקתו, ועדיף היה דווקא גדול בקרב זרים יוכלו להעניק לו יותר ולתרום להתפתחותו.

החוק המחייב את שהות הילדים עד גיל שש אצל אמם, מהווה דוגמה נוספת: לא משנה אם האם מתאימה או לא מתאימה לגידול הילדים, החוק מניח שהאם הגרועה ביותר טובה לילדה, עד גיל שש, יותר מכל גורם אחר.

אשר לרצונם של הילדים: היכן היו מעדיפים להיות — הרי שהפסיקה חייבה להחשיב את רצונו של הילד מגיל 16 ואילך, כשיש להתחשב בדעתו מגיל 10-12. עם זאת מזהיר השופט חיים פורת מפני התחשבות ברצונם של ילדים קטנים (מתחת לגיל 10. "פעמים רבות השיפוט של ילדים בגילים אלו לקוי", הוא אומר. "הם יחפצו להיות אצל האחרון שנתן להם את הסוכריה. כבר היו מקרים כאלה בעבר, שהאב הגיש תביעה ארוכה, בטענה שהילד רוצה להיות אצלו. כשעד סוף הדיון שינה הבן את דעתו. כך שיש לבדוק את רצון הילד", אומר פורת. "אך לראות זאת, בגילים אלו לפחות, כהעדפה".

בסיום דבריו מספר פורת על מקרים רבים של נתק בקשר שבין הורים וילדיהם, מצב המקשה על אפוטרופסות של אותו הורה על ילדו. ההנחה, כל הורה טוב יותר לגידול ילדו מכל אחד אחר היא לעיתים בעוכריהם של ילדים אלו. המצב הנוכחי אינו האידיאלי, משום שהוא מחייב המתנה של שנים עד שבית-המשפט ישוכנע שהיתה כאן, בעצם, הרעה במצבו של הילד.

נרקיס טל-ויינברג

הוכתבו זכויותיהן של יולדות בביטוח הלאומי

בתיקון לחוק ביטוח אימהות, שנכנס לתוקפו באחד באפריל 1986, הורחבו זכויותיהן של יולדות, ובייחוד זכויותיהן של אמהות עובדות ושל נשים שילדו שני ילדים ויותר בלידה אחת.

מעתה תהיה זכאית לדמי לידה בעד ששה שבועות גם יולדת שעבדה ששה חודשים מתוך ארבעה-עשר החודשים שקדמו ליום הפסקת עבודתה עקב ההריון. תיקון זה נועד בעיקרו לאפשר לעובדות, המועסקות בעבודה עונתית, לצבור תקופת ביטוח המזכה בדמי לידה. עד היום היו זכאיות לדמי לידה בתנאים אלה עולות חדשות.

על-פי תיקון החוק תהיה זכאית לדמי לידה גם אשה שחדלה לעבוד בתחילת הריונה, אם צברה עד יום הפסקת עבודתה תקופת ביטוח המזכה בדמי לידה. בעניין חודשי העבודה המזכים בדמי לידה יובאו מעתה גם חודשים שבהם קיבלה העובדת דמי אבטלה או דמי תאונה מן המוסד לביטוח לאומי ותקופות שלא נחשבו כתקופות עבודה המזכות בדמי לידה עד כה.

עוד הרחיב החוק את זכויותיה של אשה עובדת, שילדה לפחות שני ילדים בלידה אחת, ומעתה היא תוכל להאריך את חופשת הלידה שלה בשבועיים. אם היא זכאית לדמי לידה בעד שנים-עשר שבועות, תקבל דמי לידה גם בעד השבועיים הנוספים האלה.

בתיקון החוק הונהגה קיצבה חודשית חדשה, הקרויה "קיצבת לידה"; את הקיצבה הזאת תקבל במשך ששה חודשים אשה שילדה שלושה ילדים ויותר בלידה אחת. אם לשלישייה תקבל קיצבה בשיעור של 50% מן השכר הממוצע (באפריל — 456 ש"ח) אם לרביעייה תקבל קיצבה בשיעור של 75% מן השכר הממוצע (באפריל — 684 ש"ח) ואם לחמישייה (או יותר) תקבל קיצבה בשיעור של 100% מן השכר הממוצע (באפריל — 912 ש"ח).

אלקטרוני לגבר

מה נותנים מתנה לגבר שיש לו הכל? חברת מוטורולה מציעה צעצוע חדש. מקלט אלקטרוני זעיר, שבאמצעותו ניתן להתקשר עם הנושא אותו בכל עת. משווקים שני דגמים — האחד עט (שמו סנסור) ומשהו בגודל קופסת גפרורים (בשם אנבוי) שניתן לשאתו בכיס או בארנק. המקלט — שהוא מהקטנים בעולם — מאפשר קליטת אותות קריאת (בציפצוף) בטווח או בהיבהוב (לפי הבחירה) [illegible] מוקדים החשובים ביותר לנושא אותו. הקשר המתקבל הוא ישיר ומאפשר מעקב דיסקרטי אחרי [illegible] המקלט במשך 24 שעות ביממה. [illegible] במכשיר הם 11.5 שקל לחודש ואפשר גם לשכור אותו תמורת (דמי שכירות) 30 שקל. זה לא [illegible] לכם את 1984!

מה שרצית לדעת על סויה

[illegible] היא, כדומה לאפונה ולשעועית המוכרות לנו. כל כך, שייכת למשפחת הקטניות. [illegible] בתרבויות שונות בצורות רבות: [illegible] סויה, נבטי סויה, שמן סויה ועוד. [illegible] כבר לפני אלפי שנה בסוריה [illegible] גם כצמח מרפא. היום מוכר [illegible] במטבח הסיני בצורת [illegible].

כדי לבדוק מהו הערך התזונתי של סויה [illegible] רבים. במעבדות שונות בעולם [illegible] נמצא שחלבון הסויה, לאחר [illegible] הוא בעל ערך ביולוגי גבוה [illegible] תינוקות, ילדים ומבוגרים. [illegible] שימשה תקווה. במקור [illegible] ניתנו להזנת חיות ולדישון. [illegible] שנים עד שחלבון סויה הגיע [illegible].

[illegible] מכילים פולי הסויה סידן [illegible] העולה על אלו של קטניות [illegible] סויה טובה יותר מאשר [illegible] כמו עשירה גם בסיבים, [illegible] להופיע במזון שאנו [illegible].

[illegible] בסויה גולמית מותר [illegible] עברו טיפול מתאים בחום. [illegible] שונים הנמצאים בסויה [illegible] לתופעות מזיקות. [illegible] הוא השריה במים במשך 12-18 שעות ובישול במשך 20-30 דקות בסיר לחץ.

אחת התכונות השליליות של סויה היא גרימת גזים, תכונה זו פוחתת בצורה ניכרת לאחר השריה במים וטיפול בחום. אין להשתמש במי ההשריה לבישול סויה, כי זה יכול לגרום לאיבוד חלבון. פולי סויה, כפי שאמרנו, עשירים בחלבון יותר מקטניות אחרות. תכולת החלבון בהם מגיעה ל-40-48 אחוז והרכב החלבון דומה לזה של בשר. היתרון של חלבון הסויה, שנחקר במעבדות רבות בעולם בשנים האחרונות — יכולתו להוריד את רמות הכולסטרול בדם.

בשנים האחרונות גברה ההכרה בחשיבות סיבים של סויה במזון. נמצא כי סיבי סויה מורידים רמות סוכר בחיות סכרתיות ובבני אדם חולי סכרת.

בעקבות כל התכונות החיוביות של הסויה פיתחה תעשיית המזון תכשירי סויה שונים. אפשר למצוא בחנויות פתיתי סויה, אותם משרים במים ומוסיפים לקציצות בשר או דגים, אבל אפשר גם למצוא בחנויות מוצרי סויה מוכנים: האמבורגרים, נקניקיות, שניצלים ועוד. ביקרתי במפעל המייצר מזון מסויה בקיבוץ לוחמי-הגיטאות וראיתי את תהליך הייצור. יפה, נקי, כמעט ללא מגע יד אדם. חשוב לציין, שלדברי טכנולוג המזון במפעל לא מוסיפים למוצרי הסויה צבע מאכל מלאכותי. טעמתי גם את המוצרים וטעמם מצא חן בעיני. הרכב של מוצרי סויה עונה בהחלט על דרישות התזונה ומי שאינו אוכל בשר יכול להחליפו במוצרי סויה. אבל לא רק צמחונים יכולים להשתמש במוצרי סויה. בהחלט אפשר להמליץ גם לאוכלי בשר על שימוש בהם — לגיוון.

אמנם אין היום דעה מגובשת האם סויה באמת מורידה את הכולסטרול (והאם סיבי סויה באמת מורידים את הסוכר), אבל מאחר שיש [illegible] לכך — רצוי וכדאי להכניס מוצרים אלה לתפריטנו.

אולגה רז, דיאטנית קלינית

זה מה שיש

פעוטון חדש לאקי"ם

בבית-שמש נחנך פעוטון חדש של אקי"ם (אגודה לקימום נפגרים), ובו לומדים 16 פעוטות. בפעוטון המודרני, המותאם לצורכי הילדים, הושקעו כ-250 אלף דולאר. מהם 150 אלף דולאר נתרמו על ידי הנדבן ז'אק לוי. שאקי"ם הוא הפרוייקט השלישי המוקם בכספי תרומתו.

לביבות של טעם וריח

כיוון שהמוצרים החדשים של חברת טעם וריח יצאו לשוק בחג הפסח — הם, כמובן, כשרים לפסח, אבל הכוונה היא לספק לצרכן העסוק, המעריך כראוי את זמנו, מוצרים כמעט מוכנים. לא שאין כאלה בשוק — אבל הפעם, טוען היצרן, יש בהם יותר טעם ויותר ריח.

חברת תבליני טעם וריח, שנוסדה על-ידי מרציאל פרונט, ממשפחת פרונט המפורסמת בסחר התבלינים, חנכה קו ייצור חדש לאבקות מרק ולתערובות תפוחי אדמה. המרקים אינם נמסים ואינסטנט-בן רגע, צריך לבשל אותם כ-10-15 דקות, מה שמבטיח, לדברי היצרן טעם ביתי ואילו לתערובת התפודים אין צורך להוסיף ביצה, אלא רק מים. מערבבים ומקבלים לביבות, אך קרוקטים או ניחית (פירה) והתערובות טובות לכל מיני מאכלים. בקרוב תצא לאור חוברת מתכונים בעריכת השף מיכה נוי. מנכ"ל החברה, אליקום קמינגר, מבטיח שאין במוצרים אלה שום חומר משמר או צבעי מאכל והם מתאימים גם לטבעונים. חיי מדף — שנה ועל האריזה מודפס תאריך הייצור. המרקים באריזות חסכוניות, (400 גרם כל שקית), מחירם 3.5-4 שקל, תערובות התפודים (150 גרם) — 1.66 שקל.

קטלוגים עלינו

בחודש מאי יצאו לאור חמישה קטלוגים לצרכן: אופנה, לטיול ולנופש, לריהוט, לכלי בית ומטבח ולדיור. את הקטלוגים מפיק הגרפיקאי דוד פסח וזה כשלעצמו מבטיח רמה אלף-אלף. כל קטלוג מודפס בצבעים, על נייר כרומו והוא יופץ בכ-100 אלף עותקים בדוכני העתונים וללא תשלום. משהו להחזיק בבית ולדפדף בו לפני שיוצאים לקניות. כוונת המפיקים היא לחזור על המבצע לקראת הסתיו.

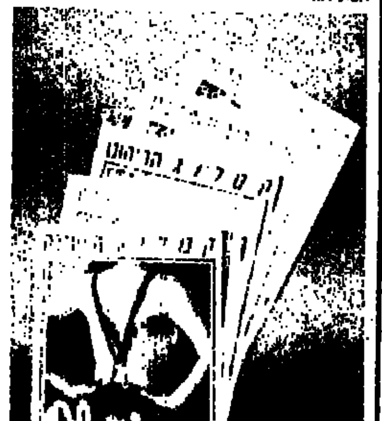

לימודים ותעשיה

במסגרת התוכנית המשותפת של משרד החינוך והתרבות, משרד העבודה, התאחדות התעשיינים והסתדרות הנוער העובד, נפגשים את תלמידי בתי-הספר המקצועיים. "כפתור" על שם ברגמן ו"אורט-הכוון" בכפר-סבא לעבודה מתמשכת, יומיים בשבוע, במפעלי תעשייה, במסגרות ובמשרדים, ומחנכי הכיתות משמשים אנשי קשר עם מקום העבודה.

מטרת השילוב בין התלמידים לבין המפעלים היא להבטיח קליטה טובה יותר של בוגרי החינוך הטכנולוגי בתעשייה. [illegible] העסקת התלמידים נעשית על פי "חוק עבודת הנוער" וחוק שירות התעסוקה.

בתצלום: תלמידות "אורט-הכוון" בשעורה במלאכת-בית. (הכתבה [illegible]: חנה נרגל).

אני מחזירה לך את הבושם שקניתי בשבוע שעבר...

אפודה כמו תמונה

במשך חמשת חודשי החורף קיימה חברת "ריס לנה פנדה" מבאר-יעקב (המשווק צמר וחוטי סריגה) תחרות סריגה בין לקוחותיה ולבסוף, נערכה תצוגת הגמר, בגן אורנים.

שלוש גברות, שסרגו להן חולצות משהו משהו, בשלל צבעים וכדוגמאות מעניינות ביותר, זכו בפרסים ראשונים. הגברת מירי פורטרפלין (בתמונה מימין) זכתה בפרס ראשון — נסיעה לארה"ב. הגברות עדנה טופר ושושי טופולסקי, שזכו במקום שני ושלישי — יסעו לאירופה. יצירותיהן מוצגות בתצלום על ידי הדוגמניות ענת ורינה.

תיק-תחתונית

בשנה האחרונה היתה מיתקפה כה נמרצת של אביזר של אביר הגיינה, המכונה תחתונית, שאין צורך להציגו. על כל פנים תחתוניות תוצרת הארץ, התגלו כטובות והן דוחקות את רגליהן של המיובאות, היקרות הרבה יותר. החידוש האחרון של חברת "ליטן" היא תחתונית באריזה נפרדת. זה פטנט מצויין, כי עד כה היו כל התחתוניות ארוזות בקופסה, ומי שרצתה לקחת איתה בארנק שתיים-שלוש מהן נאלצה לעטוף אותן בניילון או במפית. הפטנט החדש הוא משונו קיפול כל פריט לריבוע קטן, עטוף בנייר דקיק ואריזה ואקום

— מבטיח היצרן) וזה בהחלט הרבה יותר נוח והיגייני. כמו התחתונית הרגילה — גם "התיק" מיוצרת עם ריח או בלי ריח, ומחיר האריזה (26 יחידות) הוא 3.5 שקל.

מדפית למפונקים

זה משהו מצחיק תחמד לכל המפונקים, האוהבים לבלות באמבטיה: מדפית בפלסטיק, שמשעינים על דפנות האמבטיה, כדי להניח עליה תכשירי רחצה, מאפרה, מגזינים, טרנזיסטור ואולי גם כוס מיץ. אם מחליטים לבלות באמבטיה את שעות החום... המדפית מיוצרת במספר גדלים — אומר היצרן, כתר-פלסטיק, ובמיגוון צבעים. היא שייכת לסדרת אביזרי אמבטיה של המרכבה. דברים עליזים ומעוצבים יפה, אם משהו מוכן להסתפק בפלסטיק ובפירזול מצופה זהב...

המתח בלאומית בשיאו: מכבי חיפה – 48; מכבי ת"א – 48; הפועל ת"א – 47; בית"ר ירושלים – 47

רק האלופה לא ניצחה – 0:0 בפ"ת

★ קבוצות הצמרת האחרונות ניצחו: מכבי ת"א – שמשון 0:1; הפועל ת"א – שעריים 2:3; בית"ר י-ם – הפועל חיפה 2:6
★ יבנה ניצלה – 0:1 נגד נתניה ★ יפו – כפר-סבא 0:1 ★ הפועל י-ם – באר-שבע 0:1 ★ בני-יהודה – מכבי פ"ת 1:4

שוער הפועל פ"ת, רוני ג'רבי, עוצר את כדור ה-11 מרגלי ציון מרילי ממכבי חיפה (0:0) (צילם: רוני קנפר)

טבלה לאומית

.1	מכבי חיפה	26	13	9	1	16—39	48
.2	מכבי תל-אביב	26	13	9	4	21—38	48
.3	הפועל תל-אביב	26	13	8	5	24—42	47
.4	בית"ר ירושלים	26	14	5	7	26—42	47
.5	בני-יהודה תל-אביב	26	11	9	6	12—21	42
.6	הפועל באר-שבע	26	9	8	9	20—20	35
.7	שמשון תל-אביב	26	8	11	7	32—29	35
.8	מכבי נתניה	26	9	6	11	27—30	33
.9	מכבי יבנה	26	8	9	9	24—19	33
.10	הפועל פתח-תקוה	26	8	8	10	32—31	32
.11	הפועל כפר-סבא	26	8	8	10	32—30	32
.12	מכבי פתח-תקוה	26	9	5	12	39—30	32
.13	מכבי יפו	26	7	9	10	30—21	30
.14	הפועל ירושלים	26	8	8	11	39—28	24
.15	מכבי שעריים	26	4	10	12	31—18	22
.16	הפועל חיפה	26	5	6	15	51—20	21

בלאומית

איזה מתח בליגה הלאומית! דבר כזה עדיין לא היה בכדורגל הישראלי. ארבעה מחזורים לסיום צמודות ארבע קבוצות זו לזו: מכבי חיפה – 48 נקודות; מכבי ת"א — 48; הפועל ת"א — 47 ובית"ר ירושלים — 47. רק האלופה, מכבי חיפה, לא ניצחה אתמול במחזור ה-26. תיקו 0:0 עם הפועל פתח-תקוה. החיפנים לא ניצלו את ההזדמנות הגדולה שניתנה להם: בדקה ה-65 החטיא ציון מרילי כדור-11.

מכבי חיפה נותרה אמנם בפסגה אבל רק הודות להפרש שערים עדיף. הפועל פ"ת עלתה מהמקום ה-11 ל-10.

מכבי ת"א, נצחון שישי ברציפות. השתוותה במספר הנקודות למכבי חיפה לאחר שגברה באיצטדיון ברמת-גן על שמשון ת"א — 0:1. מכבי ת"א שיפרה את מקומה ה-2. שמשון ת"א נשארה במקום ה-7. אגב, שמונה הראשונות לא שינו דירוג.

הפועל ת"א נותרה במקום ה-3 הודות לצמד מרהיב של כוכבה החדש אליאור ברנס, שהצעידה בבלומפילד לנצחון 2:3 על מכבי שעריים מהתחתית, שלחמה על נפשה וירדה מהמקום ה-14 ל-15. להפועל ת"א היה זה נצחון ראשון לאחר שלושה הפסדים רצופים.

הרביעית, בית"ר ירושלים, שיפרה את מאזן שעריה כשהביסה באיצטדיון בקרית-אליעזר את סוגרת הטבלה, הפועל חיפה — 2:6.

כדורגלני הפועל ירושלים, שמצבם בתחתית נואש, התייצבו ללחום על כבודם. אתמול גברו בימק"א על הפועל באר-שבע — 0:1, ועלו מהמקום ה-16 ל-14. דבר שאינו מעניק להם מאומה מאחר ששתי הקבוצות מעליה זכו בנצחונות. באר-שבע נותרה במקום ה-6.

מכבי יפו המשיכה במירוץ ההישרדות בליגה הלאומית כשניצחה באיצטדיונה את הפועל כפר-סבא — 0:1. יפו עדיין במקום ה-13 וכפר-סבא ירדה מהמקום ה-9 ל-11.

מכבי יבנה הגיעה לחוף-מבטחים כשקפצה מהמקום ה-12 ל-9, בנצחה את מכבי נתניה — 0:1. נתניה נשארה במקום ה-8.

נצחון נאה קצרה קבוצת בני-יהודה ת"א (מקום 5) על מכבי פ"ת המדרדרת — 1:4. מכבי פ"ת נסוגה מהמקום ה-10 ל-12.

בשמונת המשחקים אתמול הובקעו 22 שערים, אבל למרות המתח העצום חזו במשחקי המחזור ה-26 פחות מ-30 אלף צופים.

בשבת, במחזור ה-27, יתחילו המשחקים ב-4 אחה"צ.

במחזור הבא

ליגה לאומית

הפועל פ"ת — בני-יהודה ת"א; מכבי חיפה — הפועל ירושלים; הפועל באר-שבע — מכבי יבנה; מכבי נתניה — מכבי ת"א; שמשון ת"א — הפועל ת"א; מכבי שעריים — מכבי יפו; הפועל כפר-סבא — הפועל חיפה; בית"ר ירושלים — מכבי פ"ת.

ליגה ארצית

הפועל יהוד — הפועל חדרה; הפועל עכו — מכבי רמת-עמידר; הפועל חולון — הפועל מרמורק; הפועל בית-שמש — בית"ר ת"א; הפועל רמת-גן — בית"ר נתניה; הפועל רמת-השרון — בית"ר חיפה; בית"ר רמלה — הפועל טבריה; הכח רמת-גן — הפועל לוד.

מלך השערים

.1	ארמלי (מכבי חיפה)	12
—.	רבינזון (מכבי פ"ת)	12
.3	איוניר (מכבי ת"א)	11
—.	מלמיליאן (בית"ר י-ם)	11
.5	לוין (הפועל פ"ת)	10
.6	לביא (מכבי נתניה)	9
.7	אסייג (הפועל י-ם)	8
—.	דיין (הפועל י-ם)	8
—.	א. כהן (הפועל ת"א)	8
—.	סיני (הפועל ת"א)	8
—.	ר. רוזנטל (מכבי חיפה)	8

הניחוש הנכון

.1	בני-יהודה - מכבי פ"ת	1
.2	הפועל חיפה - בית"ר י-ם	2
.3	מכבי יפו - הפ. כפר-סבא	1
.4	הפועל ת"א - מכבי שעריים	1
.5	מכבי ת"א - שמשון ת"א	1
.6	מכבי יבנה - מכבי נתניה	1
.7	הפועל י-ם - הפ. באר-שבע	1
.8	הפועל פ"ת - מכבי חיפה	x
.9	הפועל חדרה - הפועל לוד	x
.10	בית"ר נתניה - הפ. ר. השרון	1
.11	בית"ר ת"א - הפועל ר"ג	x
.12	מכבי עמידר - הפועל חולון	x
.13	הפועל יהוד - הפועל עכו	x

רבע-גמר ביום רביעי

משחקי רבע-הגמר בגביע המדינה בכדורגל ייערכו ביום רביעי, אחרון של פסח. המשחקים: מכבי חיפה-בית"ר ירושלים; מכבי ת"א-מכבי פ"ת; הפועל באר-שבע-שמשון ת"א; מכבי חדרה-הפועל כפר-סבא.

ברנס ברא נס

הפועל ת"א – מכבי שעריים 2:3 (1:1)

אליאור ברנס, זכרו את השם. נער בן 18, שבפעם הראשונה בחייו שיחק בהרכב הפותח של הפועל ת"א. בתום 90 הדקות היה מיטב השחקנים הנרגשים להפוך קבוצתו בשלוש נקודות ליגה חשובות, שהוציאו את חבריו ממשבר של ארבעה הפסדים רצופים בליגה להגביע בנצחון 2:3 על מכבי שעריים.

שני השערים נפלאים שכבש בשילוב עם תוספת שליטה מצוינת בכדור, הבהירו לבעלי הקבוצה במבחן.

השחקן המצטיין: אליאור ברנס

קבוצתו. ברנס, בתפקיד קשר בינה, נטל את התהילה מהכוכב המפורסם משה סיני, שנשמר בקפדנות ובנוקשות ע"י רוני מרציאנו ממכבי שעריים.

הפועל ת"א הופיעה אתמול בהרכב מהפכני וצעיר. ניל לבראה, אלי יאני, גבי לסרי, יוסי זאנה ואבי כהן, ישבו על הספסל בגלל פציעות והרחקות. אריה אלטר, שוערה הקבוע של הקבוצה, כלל לא נכח במגרש לאחר שנכנו „נתפס". בשער הפועל ת"א הופיע בפעם הראשונה בחייו שוער אלמוני צעיר, יום-טוב טליאס. בדקה ה-60 הוצא שלום אביטן מהרכבה של הפועל ת"א, ולמערכה הוטל צעיר נוסף — בני רובין.

הרכב צעיר ושאפתני של הפועל ת"א לחץ את הגנת מכבי שעריים לשערה החל משריקת הפתיחה של השופט רחמים דינצ'י ומצוייני. חלוצי וקשרי הפועל ת"א החמיצו בצורה מדהימה. בדקות 6 ו-16 בעטו יהודה עמר ומשה סיני כדורים למשקוף שערו של אריה שביט. שבתאי לוי החמיץ, כמו תביה ממצבים בטוחים.

מכבי שעריים, שהגיעה למשחק כשאין לה מה להפסיד, שידקה פתוח ומשוחרר, ובדקה ה-28 עלתה ליתרון מפתיע: אבי כהן והירושלמי פרץ לאורך מחצית המגרש. חדר לרחבת הפועל ת"א, ושם הוכשל ע"י רוד הרשליקוביץ. דינצ'י הורה ללא-היסוס על הנקודה הלבנה. ואהוד עידן, בעל בעיטות-הפצצה, בעט לרשת — 0:1.

שער השוויון הושג כעבור 3 דקות: אליאור ברנס (31) בעט במפתיע מ-25 מטר כדור שביתר בעוצמה לרשת כשאריה שביר ההמום הסר-אונים — 1:1.

במחצית השנייה המשיכה הפועל ת"א בלחצה, ולאחר ההבצה מסנגרות שער של שבתאי לוי ומוריס זאנו העלה משה סיני את קבוצתו ליתרון. בדקה ה-57 בעט סיני כדור-עונשין מ-30 מטר ברגל גובה — 1:2.

לא חלפה דקה ואהוד עידן ואבי שיחרר טיל מ-30 מטר אל בין היבורי הקורות — 2:2.

שחקני הפועל ת"א ניסו להגיע במהירות, שוב ההמצות של זאגי. שמול שער השוף החמיץ פעמיים. אך אז הופיע ברנס שבדקה ה-88 הצליח בבעיטה נהדרת מ-30 מטר להחדיר כדור שליטי לרשת שעריים — 2:3 להפועל ת"א.

דקה מאוחר יותר יכול היה שבתאי לוי ליגחור את תיסכוליו הרבים מהחמצותיו כשניצב מול שער מישער שעריים, אולם שבייר נפל על הכדור וקלט אותו.

שני זהובים נשלפו במשחק ליצחק צבי ותביר צומן משעריים. 2000 צופים חזו במשחק באיצטדיון בלומפילד.

● הפועל ת"א: טליאס, הרשליקוביץ, אקדויה, עמר, שוקרון, סיני, זאנה, ברנס, יעקב כהן (לסרי), שבתאי לוי, אביטן (רובין).

● מכבי שעריים: שמיר, אבי כהן, נחמני, חיימוביץ, יצחק צבי, מרציאנו, מלכה (אבי כהן), ציון עידן, בן-שושן, ... (גומברג). יצחק יוסף

שמשון לא היה גיבור

מכבי ת"א – שמשון ת"א 0:1 (0:0)

יכולת מאכזבת של מכבי תל-אביב לא מנעה ממנה לזכות בנצחון ליגה שישי ברציפות והפעם על שמשון תל-אביב — 0:1. חניכיו הצעירים של המאמן שמעון שנהר התקשו כנראה לעמוד בלחץ הנפשי הדרוש כדי להיאבק על ראשות הטבלה.

החל מהשוער בוני גינצבורג, דרך המגינים, המשך בחוליית הקישור וכלה בחלוצים, קשה לציין שחקן אחד במכבי ת"א. היחיד ששמר על יכולת סבירה היה הבלם המנוסה אבי כהן, שניסה לדרבן את חבריו הצעירים ליכולת משופרת, אך ללא הצלחה.

שחקני מכבי ת"א הסתגרו ב-20 הדקות האחרונות במצב של 0:1 בהגנה צפופה ולחמו נגד מחוגי השעון מול חלוצי שמשון החלשים וחסרי השאפתנות.

למזלם של התל-אביבים היתה התקפת שמשון, בראשותם של יום-טוב שוקרון, ויקי פרץ ואבי מלכה, גרועה. השלושה הירבו להחטיא כל אימת שהיו קרובים להכניע את בוני גינצבורג.

כבר בדקה ה-3 איחר אלי דריקס לכדור שנשלח אליו על-ידי ארז לולו, והחטיא מקרוב. בדקה ה-17 ניצב שוב דריקס מול שוער שמשון, פרדי לסנה, ובעט מעל המשקוף.

מעברו השני של המגרש הגביה אבי מלכה כדור-עונשין ואורי כהן, בלם שמשון, שעלה לעזרת ההתקפה, בעט מול גינצבורג מעל הקורה.

שער-הנצחון הובקע בדקה ה-50. היה זה לאחר הדיפה בלתי-מוצלחת של כדור ע"י הגנת שמשון: הכדור הגיע למשה גריאני שמ-18 מטר בעט לרשת והעניק לקבוצתו נצחון ליגה יקר.

בדקה ה-69 ניצב שוקרון בעמדה קורצת מול גינצבורג, אולם החלקה של מנשה שמעונוב, בלם מכבי תל-אביב, מנעה מקבוצתו אי-נעימות, כאשר חילץ את הכדור והבטיח בכך את הנצחון המיוחל.

שפט צבי שריר. לעיני 3500 צופים, באיצטדיון ברמת-גן.

● מכבי תל-אביב: גינצבורג, קרמר, אבי כהן, מנשה שמעונוב, קריים, גולדברג, לולו (אלון נתן), גריאני, סנדורי, איוניר, דריקס (נטבק).

● שמשון תל-אביב: לסנה, הלוי, אורי כהן, אלי כהן, אפרים שמעונוב (הלל), דרורי, עובדיה, ארביב (ארמוני), אבי מלכה, פרץ, שוקרון. עמי רוזנברג

השחקן המצטיין: אבי כהן

שים לב

קילומטראז' ללא תועלת

באשר קיבלתי בסוף השבוע את הידיעות מליכבון וכמטראון על כישלון מאמצי הכדורגל הישראלי להתקבל לאירופה והניסיון לשוב לאסיה. גם אם בעקיפין, עליידי השתתפות במשחקי הידידות, התעוררה אצלי הרגשה של אותו חם. מההגדה של פסח.

אנו להוטים בטחונות-רוה. פשוט לא רוצים אותנו. זה אולי טוב שאנו מתעקשים ולא מוותרים על המאבק, אבל כל זה לריק. הסיבה פוליטית. וכל עוד לא ישתנה מצבה של ישראל בזירה המדינית הבינלאומית חבל על הקילומטראז' שעושים עסקנינו, שאינם מתעייפים לעולם. לא פעם מתקבל הרושם שהם די נהנים מזה. אם מישהו היה עושה חשבון כמה קילומטרים כבר עשו נציגי ישראל במשך השנים רק בענייני הכדורגל היו יכולים להקיף מספר פעמים את כדור הארץ...

מרגיז אותי שמשלים אותנו. מפטמים את הציבור ברסיסי-מידע אבסורדיים. אחרי ביקור נציגי ישראל בהונגריה ומגעים עם פולין ניסו לרמוז כי נפרצה חומת מזרח-אירופה. רק תם יכול להאמין שבודפשט וורשה יצביעו לפי רצונו. אבל בכדורגל זרקו לנו עצם. נבחרת הנערים של ישראל תשחק ביבשת אירופה בגביע העולמי. אין לזלזל בהחלטה זו. אולם בעניין הכללי, של קבלת ישראל, לא זו מאומה. נצטרך לחכות עוד כמה שנים טובות לחידוש הדיון.

איני לבקשה להתקבל למשחקי-אסיה אפשר שהיה זה תרגיל. אבל תרגיל שקוף מאוד. שהיה ברור שייכשל. רק תם יכול היה להעלות על דעתו שהמדינות המוסלמיות והערביות באסיה ישנו לפתע את דעתן.

כדאי להפסיק עם מסעות-השכנוע וההונאה העצמית שכבר לא רק שמעוררים גיחוך אלא שעברו את גבול הטעם הטוב.

גביע-הטוטו מיותר

איצטדיון של 50 אלף מקומות ו...5000 צופים. כך נראה בשבוע שעבר איצטדיון רמת-גן כאשר על כר-הדשא המטופח שלו נערכו שני משחקי-הגמר בגביע-הטוטו. קבוצת הפועל פ"ת, שזכתה בגביע לקבוצות הליגה הלאומית, ויתרה על הקפת-הכבוד. בהחלט לא נעים לעשות צחוק ולרוץ כשהיציעים ריקים.

ההתאחדות לכדורגל חשבה על טובת הענין כאשר החליטה לארגן משחקים בגביע-הטוטו. שיהוו תוספת לפעילות השוטפת ויאפשרו לקבוצות לבחון כדורגלנים שונים, שלרוב יושבים על הספסל במשחקי הליגה.

הסתבר שהקהל הישראלי הוא שמרני. אינו מתלהב מאירועים חדשים. גם שהאמין שמשחקי גביע-הטוטו יכנסו למסלול — טעה טעות חמורה. בשבוע שעבר נערכו, פחות או יותר, שני מפעלים מקבילים בישראל ו... באנגליה. בגמר גביע-הליגה (גביע-החלב) באיצטדיון וומבלי בלונדון נכחו 90 אלף צופים וברמת-גן רק 5000. בעקרה הטוב. כדאי לציין שבשני הגמרים לא היו קבוצות צמרת. באנגליה — אוקספורד וקווינס-פארק-ריינג'רס. ובישראל — הפועל פ"ת והפועל באר-שבע.

אבל בעצם מה אפשר לתבוע מכדורגל חסר מסורת כמו שלנו כשגם למשחקי הליגה הלאומית לא פעם כמות צופים כמו בגמר גביע-הטוטו. כל עוד הכדורגל שלנו לא יסחוף המונים אין סיכוי לכל חידוש, ויהיה המדליק ביותר. אוהדי הכדורגל שלנו אינם, בניגוד למדינות אחרות, בעלי מודעות.

משחקי גביע-הטוטו צלעו מבחינת הקהל לאורך כל הדרך. כדאי שההתאחדות לכדורגל תשקול אם יש ערך להמשיך בהם. גם הקבוצות אינן מתייחסות ברצינות לתחרויות.

חבל על הזמן.

הונגריה במחתרת

חובה לשקול היטב אם הזמן מתאים כאשר מזמינים קבוצה מחו"ל ארצה מה שקרה עם קבוצת הכדורעף ההונגרית, טונגסראם בודפשט, מחייב הסקת לקחים לגבי העתיד.

הופעת קבוצה הונגרית בישראל היא אירוע חשוב מדי שנבזבז אותו. יש לכבד את היריב ולכן היה צריך להביאו שעה שהקבוצות היו במשטר אימונים. או כשהנבחרת התכוננה לטורניר-האביב ולא כששהתה בחו"ל.

ההונגרים קיימו שני משחקים בלבד. נגד נבחרת הנוער, המתכוננת לאליפות אירופה. אבל גם נבחרת הנוער לא היתה בהרכב מלא לאחר שכמה משחקניה המצטיינים הופיעו אותה שעה בקבוצה שייצגה את ישראל באליפות הבין-לאומית של בתי-הספר בליכטנשטיין.

הנימוק שההונגרים לא יכלו לבוא ארצה קודם-לכן — אינו תופס. אסור להביא קבוצה לשם „קישוט" בטוחני שגם ההונגרים חשו שביקורם הספורטיבי אינו רציני. מה גם שאחד ממשחקיהם בוטל מחוסר יריב.

אנו רוצים מאוד בקשרים עם ארצות דוגמת הונגריה אבל הכרח לארגן אותם באמת-מידה מקובלת. אחרת אנו מחמיצים את המטרה. נראים כלתי-רציניים גם בעיני אלה שביקורם אנו חפצים.

המנוזק והמורכ"ז

ג'רבי לא נכנע גם לבעיטת-11 של מרילי

הפועל פתח-תקוה – מכבי חיפה 0:0

מאת משה רוזנברג

מה קרה לאלופה מכבי חיפה? שאלו אתמול 3000 הצופים שחזו בתיקו המרתק, ללא שערים, מול הפועל פתח-תקוה. מחזור שני ברציפות שהחיפנים לא הבקיעו שער.

גם אתמול לא שיכנעה האלופה, זה החל ביציאותיו ההססניות של השוער אבי רן: המגינים ציון מרילי ואיתן אוחיון כמעט שלא תמכו בחוד; שחקני הקישור אברהם אבוקרט וברוך מימן לא הורגשו. ובחוד ניסה כוחו במספר פריצות בודדות רק רוני רוזנטל. תמוה היה לראות את משה סלקטר יושב על הספסל.

הפתח-תקוואים, בניצוח להנינה, ידעו לסגור היטב את קשרי וחלוצי מכבי חיפה. ניל סאבו ואבינועם קייסי הצרו את צעדיהם של רוני רוזנטל ואהר ארמלי. גיר איזה, ה"ביטאיא" הפתח-תקוואי, לא

השחקן המצטיין: רוני ג'רבי

התקשה לנטרל את הפריצות הבודדות שבאו דרך הקישור החיפני. הקישור של הפועל פ"ת, שכלל את אלי מחוזה, ויוה בן-שאנן ואלון חזן שיחק יותר באזור ולכן היתה אספקת הכדורים לשחקני החוד, ניר לוין ורונן הלל, מיעטה ובלתי-יעילה.

בדקות הפתיחה ניתנו לחובבים שלוש הזדמנויות הבקעה. בלט הפועל פ"ת, איתן בהגנה חלילית, בשמם שהעניק שי לאברהם אבוקרט (4), רוני רוזנטל (9) ואהר ארמלי (11). אך למזלו של בודונוין בעלי אבוקרט, בעיטות ניל ג'רבי, רוזנטל שלח את הכדור לעומד של השוער וארמלי איליך את ג'רבי לשלוח את אבריו ולאגרף את הכדור הכיכר.

לעומת זאת לא ניצלו הפתח-תקוואים את יציאותיו הכושלות של השוער החיפני אבי רן, הם לא בעטו מספיק, ורק נגיחתו של אלון חזן (41) היתה האירוע היחיד הראוי לאיזכור.

לאחר ההפסקה, בהתקפה מתוכננת של מכבי חיפה, כמעט שהובקע שער: מימן הגביה בדקה ה-46 לתיבת החמישה; מגיני הפועל פ"ת לא זזו, וארמלי, בזינוק אופקי, נגח חזק אך ג'רבי הדף בזינוק מהיר.

ההזדמנות הגדולה של מכבי חיפה במשחק היתה בדקה ה-65. ניר אלון הכשיל את ברוך מימן, שהדהר לרחבה. השופט עובדיה בן-יצחק פסק על כדור-עונשין מ-11 מטר. ציון מרילי בעט כדור שטוח וחלש שנהדף בזינוק על-ידי ג'רבי.

עד לסיום דעך קצב המשחק. החיפני ליאור רוזנטל (70) היה היחיד בקבוצתו שהגיע למצב של הבקעת שער. מנגד פסל השופט את שני שעריו של ניר לוין בטענות נבדל בשלהי המשחק.

המשחק נערך באיצטדיון בפתח-תקוה.

● הפועל פ"ת: רוני ג'רבי, סאבו, בודניוק, אלה, קייסי, גיא לוי (בסון), מחסוד (אליה), בן-שאנן, חזן, לוין, הלל.

● מכבי חיפה: רן, אהרוני, אלי כהן, אוסמו, מרילי, ליאור רוזנטל, קלינגר (עוסר מזרחי), אבוקרט, ממן (גבעולי), ארמלי, רוני רוזנטל.

בוזגלו – נצחון „לאחר המבול"

הפועל ירושלים — הפועל באר-שבע 0:1 (0:1)

נצחון של כבוד — זה מה שהשיגה אתמול הפועל ירושלים שגברה על הפועל באר-שבע — 0:1. נזתקה בכך אי הצלחה ב-13 משחקי ליגה, בהם לא טעמו חניכיו של המאמן צבי רוזן נצחון מהו.

שחקני הפועל ירושלים הבינו בתום המשחק כי הנצחון בו זכו הגיע באיחור, ולכן היתה שמחתם מאופקת.

הפועל ירושלים גילתה משחק קבוצתי נבון, שהתבטא בשליטה במרבית דקות המשחק.

מנגד שיחקה הפועל באר-שבע באדישות ובחוסר שאפתנות. רק בדקות אלה היתה הפועל ירושלים במיטבה ורק עמידה איתנה של השוער זוכוביצקי מנעה את הגדלת התוצאה.

הפועל באר-שבע ביצעה את ההתקפה המסוכנת היחידה שלה במחצית הראשונה בדקה ה-45, ואלי וייצמן בעט סמוך לקורה, לחוץ.

גם במחצית השנייה שלטה הפועל ירושלים והחמיצה. לשיאה הגיעה בדקה ה-85: דיין מסר לשלומי מלכה, שניצב עם הכדור ברחבה; לפתע הגיח אפרים דוידי ודחף בגסות את מלכה; השופט משה אישכנזי הורה ללא-היסוס לעבר הנקודה הלבנה: יעקב בוזגלו בעט, והזוכוביצקי קלט.

בשער הפועל ירושלים החליף בן-הרוש את הוותיק אריה בזרנו.

במשחק נשלפו שני כרטיסים צהובים לאיר אסייג (הפועל ירושלים) ולמשה אבו-זיר (באר-שבע).

800 צופים נכחו במשחק במגרש ימק"א.

● הפועל ירושלים: בן-הרוש, תא-שמע, שפירא, נחמיאס, הרמה, שלומי מלכה, טורק, ועקנין (בסוף), דיין, בוזגלו, אסייג.

● הפועל באר-שבע: זוכוביצקי, בן-חמו, דוידי, דאהן, גונג, אבוגזיר, עזרן, פולטק (אלמליח), אלישר, וייצמן, אוחנה (חיון). נפתלי קורן

השחקן המצטיין: ריפעת טורק

בדקה ה-58 זכתה הפועל באר-שבע לתשואות בזכות שוערה מריו זוכוביצקי, שעצר בעיטת-11 מרגלי יעקב בוזגלו, מבקיע שער-הנצחון הפועל ירושלים.

המשחק הוכרע בדקה ה-19: ניסיל דיין הגביה לרחבת הפועל באר-שבע, הכדור נחת בתוך הרחבה, ופני בן-חמו ביצע טעות חמורה כשהניח לכדור לחלוף על פניו. יעקב בוזגלו המתין ובעט חזק לרשת — 0:1.

יבנה – מלכת ההחמצות

מכבי יבנה — מכבי נתניה 0:1 (0:0)

מכבי נתניה, איזה מזל יש לקבוצה שכבר נמצאת בחוף-מבטחים. מה שגילתה אתמול ביבנה היה ממש בושה וחרפה. יבנה ניצחה רק 0:1 אך יכלה להשיג תוצאת-שיא. שוער נתניה, יעקב בלדב והחמצות קשרי וחלוצי יבנה מנעו שערים רבים נוספים.

החל משריקת הפתיחה של השופט יעקב שיינר שלטו שחקני יבנה ללא-עוררין.

ההזדמנות ראשונה לנתניה ניתנה ליגאל מנחם בדקה ה-26: כשחלפה על פני השוער יצחק לוי אבל את כדורו הרחיק ראובן אלקבץ מהקו.

שער-הנצחון הובקע בדקה ה-65: ציון יעקב הסיט כדור-עונשין מאגף שמאל לעבר אלקבץ; זה המשיך לשמעון פרץ, מגיני נתניה החלשים לא ניסו כלל להרחיק את הכדור, שהגיע לחלפון. והפעם בעט מחמישה מטר לרשת — 0:1.

המשחק נערך ביבנה לעיני 1000 צופים.

● מכבי יבנה: יצחק לוי, אבי פרין, אלקבץ, עלואה, בוארון (ודוקבן), זגורי, הירש, ציון יעקב, חלפון, שמעון פרץ, ועקנין.

● מכבי נתניה: בלדב, שמעון מנחם, בר, חסן, רוזן, לוזון, חיים לוי (בראלי), עציוני, יגאל מנחם, לביא, רוני לוי. אברהם בין

השחקן המצטיין: יעקב בלדב

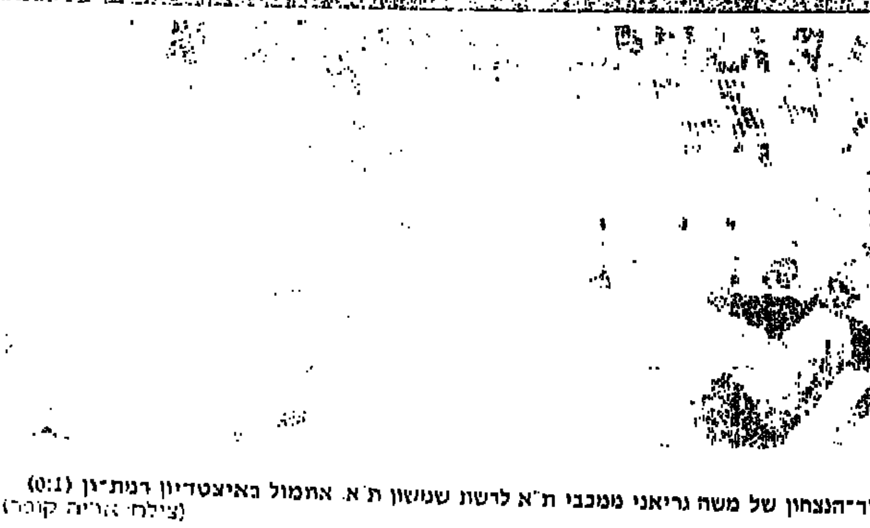
כדור-הנצחון של משה גריאני ממכבי ת"א לרשת שמשון ת"א אתמול באיצטדיון ברמת-גן (0:1) (צילם: אריה קוהר)

בני-יהודה הלמה ללא-רחם

בני-יהודה ת"א – מכבי פ"ת 1:4 (0:2)

תצוגת כדורגל מצויינת ויכולת הבקעה של שחקני בני-יהודה ת"א, בניגוד של הקישור ... וגביאו לשחקני שכונת-התקוה, נצחון ביתי משמעותי על מכבי פ"ת החלשה — 1:4.

המשחק היה בשליטה הבלעדית של קבוצת בני-יהודה ת"א. החל משריקת הפתיחה שיחקה בני-יהודה כמכונה משומנת. שחקניה נעו בקצב מסחרר על המגרש, הכדור עבר בשטף מרגל לרגל. שחקני מכבי פ"ת היו חסרי אונים מול העוצמה וההדירות של ה„זהובים". הרבה בזכות משחקם המעולה של שני קשרי בני-יהודה, נסים כהן והצעיר אייל חיים.

מכבי פ"ת היתה חלשה מאוד. שחקניה כמעט שלא נראו בכרים; לבד מאייל בגלייבטר, שהתעיה מדי פעם אס-כי נשמר בקפדנות ע"י רוני מאיר. ההגנה הפתח-תקוואית היתה חרידה וה„זהובים" הגיעו בקלות למצבי הבקעה.

מסכת השערים נפתחה בדקה ה-8: הקשר רוני מאיר קיבל כדור ממרכז השדה, התקרב מספורים ולפתע הניף רגל ובעט כדור אדיר מ-20 מטר לבין החיבורים — 0:1 לבני-יהודה.

בעבר השני הצליח המגן הפתח-תקוואי אלי-הוזייל למסור כדור ברחבה, לדורון רבינזון, שניצב חופשי מול השער ובעט חזק; רק זינוקו המעולה של שוער בני-יהודה יעקב אסייג, מנע שוויון.

בדקה ה-34 שיגר בן-טובים כדור מצויין לרחבת מכבי פ"ת; נסים כהן השתלט על הכדור ומקרוב החדירו פנימה — 0:2.

ההפסקה לא קטעה את תנופת בני-יהודה. כבר בדקה ה-47 עלו המארחים ליתרון — 0:3. נסים כהן תעתע בהגנת היריב, מסר כדור לצחי קוסטיקה, וזה בזווית קשה הכניע את השוער מרכוס.

באחת ההתקפות הפתח-תקוואיות הבודדות במחצית השנייה הכשיל אייל חיים את אלישע לוי ברחבה והשופט יצחק אורגד הורה על כדור-11. אייל בגלייבטר לא נכשל וצימק ל-1:3.

ארבע דקות לפני שריקת הסיום כאשר הצופים עשו את דרכם החוצה הכשיל בלם מכבי פ"ת, חיים יחיאל, את המגן משה עלו ברחבה. שוב הורה השופט על כדור-11 וחלוץ בני-יהודה, בן-טובים, לא נכשל — 1:4.

שפט יצחק אורגד, ש„הצהיב" את אלישע לוי ממכבי פ"ת. לעיני 1000 צופים בשכונת התקווה.

● בני-יהודה: אסייג, כלמה, אדיב, יום-טוב, עלו, רוני מאיר, אייל חיים, נסים כהן, ניסן כהן, בן-טובים, קוסטיקה (צעירי).

● מכבי פ"ת: מרכוס, צדי מבנם, פרסלנר, חיים יחיאל, אלי הוזייל, אלישע לוי, אלון ירוחם, בגלייבטר, רבינזון (אזובל), רפי כהן, שעשוע (בן-שמעון). נפתלי כהן

השחקן המצטיין: נסים כהן

* נבחרת הנוער-הקדם של ברית-המועצות זכתה למעשה בתואר אלופת העולם הנערכת במוסקבה, לאחר שניצחה במשחקיה האחרונים את קנדה – 4:7, ואת פינלנד – 0:3. שבדיה גברה על קנדה – 5:6.

מלמיליאן ושות' – בהצגה מרהיבה

בית"ר ירושלים — הפועל חיפה 2:6 (1:1)

[illegible]

השחקן המצטיין: אורי מלמיליאן

מלמיליאן, שלמה שירזי, אבי נמרוד, אורי אשש, ולעתים גם אלי אוחנה הוכיחו שהם בשיאם. ליריב החלש, לבירת השאפתנות שלו, לא נותר כל סיכוי.

הירושלמים הגיעו על העתיד לקרוב. כבר בדקה ה-14: אשש הוליך את הכדור לאורך 40 מטר, היתל בעורף ההגנה ומסר לסמי מלכה, שבבעיטה נאה בשער הכניע את גיורא אנטבי — 0:1.

כעבור ארבע דקות כבר — 0:2. מלמיליאן הניף כדור, ... ובעוצמה מול אנטבי בעט לרגלי השוער; על הכדור הניתז השתלט ובעט לרשת.

עוד שתי דקות והציגו העכוכים באוהדי בית"ר ירושלים רעדו בשלישית. הפעם היה זה אבי נילדר, שבפריצת-יחיד ... על ארז קירנטר ...

הפועל חיפה הובילה את ... בדקה ... ירון ...

[illegible]

הכרעה רק בכדור-11 ביפו

מכבי יפו — הפועל כפר-סבא 0:1 (0:1)

שלוש דקות לפני שריקת הסיום הבקיעה מכבי יפו ... על הפועל כפר-סבא ... לליגה הארצית.

[illegible]

השחקן המצטיין: מנשה מזרחי

[illegible]

הפועל דימונה ובית-שאן חזרו לליגה הארצית

הפועל ראשל"צ ובית"ר נהריה – במבחן

קבוצות הפועל דימונה והפועל בית-שאן חזרו אתמול, בתום משחקי ליגה א', לליגה הארצית בכדורגל.

הפועל דימונה נפרדה בכיתה בתיקו 0:0 עם הפועל בתים ואילו הפועל בית-שאן הביסה בביתה את מכבי שפרעם 0:5. יהורדה איתה לליגה ב'.

קבוצות הפועל ראשל"צ, שהפתיעה בנצחון חוץ 2:4 בקרית-גת ובית"ר נהריה, שנוצחה בנצרת עילית 0:1, יאבקו על הכרטיס השלישי לליגה הארצית בשני משחקים שייערכו בינהן.

מליגה א' לליגה ב' ירדו בצפון הצפון מכבי שפרעם והפועל נצרת עילית ומבין הדרום נשרה מכבי רמת-השרון. בנוסף להפועל צפרירים הוכן שהתפרקה עוד בתחילת העונה.

צפון

* בית-שאן: הפועל בית-שאן – מכבי שפרעם 0:5 (0:1). הבקיעו לבית-שאן: שינו (18), אלגריסי (35 ו-53), שאול יחזקאל, עצמי (64). הלל קפלן (71) וביטון (82). בדקה ה-84 הורחק מרדכי לוסקי מבית-שאן על... פגיעה בחברו. כרור אלבז. שפט יוסף דיאמנט. לעיני 1000 צופים.

* כפר-סבא: מכבי חדרה – הפועל עליה כפר-סבא 1:3 (1:1). שערים הדרה: יהונתן סונדרס (13), יעיש סליסה (63) ונחום יצחק (81). לעליה כפ"ס: משה פישר (16). יגאל אצילוארה (70). שפט בודברו.

* נצרת: הפועל נצרת-עילית – בית"ר נהריה 0:1 (0:1). שער: הצעירין לנצרת-עילית: אליעזר (24). שפט חיים ליפקוביץ. לעיני 600 צופים.

* בית-שמש: מכבי אחי נצרת – הפועל קרית-שמונה 2:3 (1:2). שערים לנצרת: עזבי נאבר (5 ו-65), בעיטת-11) מבריאר (11) ואבו אחמד (75). לקרית-שמונה: יואל ביבאר (53) ... שפט ראובן זכה. לעיני 100 צופים.

* אור-עקיבא: מכבי אור-עקיבא – הפועל טירת-הכרמל 0:3 (0:0). שערים לאור-עקיבא: ברג'אן (13), יאבנעים (67, 69). שפט יצחק רוזנברג. לעיני 400 צופים.

* טבריה: מכבי טבריה – הפועל קרית-אתא 0:1 (0:1). הבקיע לטבריה: יאוף עיאס ואבו יאסין ויעזאם (88). שפט יוסף גרוסבג. לעיני 200 צופים.

* רעננה: הפועל רעננה – מכבי עפולה 0:0. שפט ארז זינטרב. לעיני 50 צופים.

דרום

* קרית-גת: הפועל ראשון לציון – מכבי קרית-גת 2:4 (0:2). כבשו לראשל"צ: בורציון פנחס (10 בבעיטת-11, 65, 71) ונצח מסוכי (70). לקרית-גת: יוסי נזר (47) ואשר יצחקי (75). שפט שמאי. לעיני 100 צופים.

* דימונה: הפועל דימונה – הפועל בתים 0:0. שפט היימן. לעיני 2000 צופים.

ליגה א'

* באר-שבע: בית"ר באר-שבע – לזרוס חולון 0:0 (0:0). לזרוס ... שפט ... לעיני 1000 צופים.

* קרית-אונו: הפועל קרית-אונו – הפועל אור-יהודה 0:1 (0:1).

* אשדוד: מכבי אשדוד – הפועל ... 1:1 (1:1).

* אשקלון: הפועל אשקלון – הפועל אור-יהודה 1:1 (0:1).

הטבלה הצפונית (מחזור 26, אחרון)

.1	הפועל בית-שאן	23:51	36
.2	בית"ר נהריה	25:35	34
.3	מכבי חדרה	30:41	31
.4	הפועל קרית-אתא	19:21	29
.5	הפ. קרית-שמונה	29:29	27
.6	עליה כפר-סבא	31:35	26
.7	הפועל רעננה	26:24	25
.8	מכבי נצרת	35:34	24
.9	הפ. טירת-הכרמל	44:36	24
.10	מכבי עפולה	33:20	23
.11	מכבי טבריה	36:37	22
.12	מכבי אור-עקיבא	33:31	21
.13	הפ. נצרת-עילית	31:23	21
.14	מכבי שפרעם	39:40	21

הטבלה הדרומית (מחזור 26, אחרון)

.1	הפועל דימונה	12:28	32
.2	הפועל ראשל"צ	16:28	30
.3	בית"ר באר-שבע	16:24	29
.4	לזרוס חולון	16:22	29
.5	הפועל אשקלון	14:14	25
.6	הפ. קרית-מלאכי	19:25	24
.7	הפועל בתים	19:17	24
.8	הפועל קרית-אונו	23:18	22
.9	מכבי קרית-גת	24:22	21
.10	הפועל אור-יהודה	26:18	21
.11	הפועל אזור	22:16	20
.12	הפועל ירוחם	19:8	19
.13	מכבי השקמה	27:15	16

נתניה בדרך ל"לאומית"

שאר קבוצות הצמרת סיימו בתיקו ● הפתעה בתחתונית: בית־שמש – מרמורק 0:1 ● הכח ר"ג ירדה אל מתחת לקו־האדום

קבוצת בית"ר נתניה עשתה אתמול צעד רציני לעלייה לליגה הלאומית בכדורגל בנצחה במגרשה, במחזור ה־20, את הפועל רמת־השרון — 1:2. שאר יריבותיה בצמרת סיימו רק בתיקו. בית"ר נתניה מקדימה ב־5 נקודות את השנייה בטבלה; ב־6 את השלישית, וב־10 את הרביעית.

השנייה, בית"ר ת"א, נפרדה בתיקו 0:0 בהרצליה עם קבוצת־התחתית של הפועל רמת־גן; גם השלישית, הפועל לוד, לא יכלה במשחק־החוץ להפועל חדרה — 0:0. ואילו במשחק צמרת בין הרביעית והחמישית, מכבי רמת־עמידר והפועל חולון, היתה התוצאה 1:1.

מהפך גם בתחתית: הכח רמת־גן, שירדה בעונה שעברה מהליגה הלאומית, נסוגה אל מתחת לקו־האדום, בעקבות הפסדה בטבריה להפועל המקומי — 1:0.

הפתעה היתה ברחובות כשהפועל בית־שמש גברה 0:1 על הפועל מרמורק; הפועל יהוד סיימה בתיקו 1:1 עם הפועל עכו ובית"ר חיפה, היורדת לליגה א', חילקה את הנקודות עם בית"ר רמלה — 1:1.

המוליכה ניצחה בדקה ה־83

בית"ר נתניה – הפועל רמת־השרון 1:2 (1:1)

כדורגלני בית"ר נתניה עשו אתמול צעד נוסף לעבר הליגה הלאומית בשניצחו במגרשם את הפועל רמת־השרון – 1:2.

יתרון נתניה, בראשות הקשר הפעלתני אשר ססי, בא לביטוי כבר בדקה ה־7 משערו של מוטי חלפון. לקראת ההפסקה התעוררו שחקני רמת־השרון ובדקה ה־45 השווה יצחק אצלן מקרוב – 1:1.

לאחר ההפסקה היה המאבק שקול. בדקה ה־83 ניצל קובי מיכה טעות בהגנת רמת־השרון וקבע 1:2 לבית"ר נתניה.

שפט יעקב אלימלך, לעיני 600 צופים, במגרש מכבי נתניה.

ג'ילרדי סגר שער הפועל ר"ג

בית"ר ת"א – הפועל ר"ג 0:0

לחין כבד שהפעילו כדורגלני בית"ר תל־אביב על שער הפועל רמת־גן ב־48 דקות המחצית השנייה לא הועיל והמשחק הסתיים בתיקו ללא שערים.

לאחר מחצית ראשונה יורדה, ללא אירועים, הגבירו שחקני בית"ר ת"א את לחצם. הם תקפו עם חמישה חלוצים אולם רב רמלה, אלי כהן ויעקב נומדר לא הצליחו להכניע את השוער הרמת־גני המצויין, שמואל ג'ילארדי.

שפט יצחק בן־יצחק, לעיני 1000 צופים, בהרצליה.

מאסר על שוחד

שנייט מחאישים הבכירים של מועדון א.א.ק. אתונה נידונו לשנת מאסר כל אחד. על מתן שוחד של 14 אלף דולאר לשלושה משחקני פאנסרייקוס, שיגרמו להפסד במשחק הליגה נגד קבוצתם. אולם פאנסרייקוס ניצחה במחזור הלפני־אחרון בליגה היוונית – 0:2.

א.א.ק. המדורגת במקום השלישי בטבלה, הגישה ערעור על פסק־הדין.

המובילות ניצחו

מאת סעיד טהאר, כתבנו במגזר הערבי

קבוצת הפועל טירה התקרבה לליגה א' בכדורגל לאחר נצחון 1.2 על הפועל אום־אל־פאחם הדולקת אחריה. איחוד צעירי יפו. זכתה גם היא בנצחון — 1.2 על מכבי הרצליה.

במשחק־תחתית מסקרן במחוז צפון א' גברה הפועל סכנין על הפועל אבו־סנאן — 1:2.

יתר התוצאות בצפון א': הפועל תל־חנן — הפועל כנרת 0:1, הפועל טמרה־הפועל מעלות 1:2.

● צפון ב': הפועל בקה־אל־גרביה — הפועל זכרון־יעקב 2:1; מכבי עוספיה־הפועל אוספאל 1:3; הפועל סולם־הפועל מגדל־העמק 2:2. הפועל טירה־הפועל אום־אל־פאחם 1:2.

● דרום א': הפועל טייבה־הפועל כפר־קאסם 1:3, איחוד צעירי יפו־מכבי הרצליה 1:2.

שוער חדרה בלם את לוד

הפועל חדרה – הפועל לוד 0:0

מוטי עטיה, שוער הפועל חדרה, לא איפשר אתמול לשחקני הפועל לוד להכניעו – 0:0.

לפחות חמש פעמים ניצבו חלוצי וקשרי לוד מול עטיה, אבל בני סמרג'ה, עמוס ברטר וחבריהם החטיאו ממצבים מצויינים.

בדקה ה־80 ניצב סמרג'ה מול רשת חשופה והחטיא.

החדרתיים, שהירבו להתגונן, התבססו על התקפות מתפרצות, באחת מהן, בדקה ה־61, החטיא רונן שפירא.

שפט בני כהן, לעיני 800 צופים, בחדרה.

בדקה ה־15 גמרו לכבוש

מכבי רמת־עמידר – הפועל חולון 1:1 (1:1)

שני כדורי־עונשין מ־20 מטר חילקו את הנקודות במשחקן של מכבי רמת־עמידר והפועל חולון – 1:1.

כבר בדקה ה־12, מרווח כתבנו יוסף חכם, בעט קשר חולון, בני רמתי, כדור־עונשין רב־עוצמה שהכניע את אשר סימנטוב, שוער עמידר – 0:1 לחולון.

שלוש דקות מאוחר יותר הכניע רחמים שלום בכדור־עונשין את שוער חולון, יעקב ביטרן – 1:1.

המשחק שהיה רדום במחצית הראשונה התעורר לאחר ההפסקה. יעקב זיתוני, קשר חולון, ונתי אהרוני, מגן עמידר, בלטו.

שפט שלמה יוסף, לעיני 100 צופים, ברמת־עמידר.

עותמן הפתיע את מרמורק

הפועל בית־שמש – הפועל מרמורק 0:1 (0:0)

הפועל בית־שמש, היורדת המעט־ודאית לליגה השלישית, חוללה אתמול הפתעה בנצחון חוץ 0:1 על הפועל מרמורק.

שחקני מרמורק גילו נוקשות ועצבנות שעלתה להם בשלושה כרטיסים צהובים. המשחק היה שקול ושער הנצחון הובקע בדקה ה־84. דווקא בעיצומן של התקפות מרמורק. רפי אברמוב הגביה כדור־קרן והבלם עלי עותמן נגח לרשת.

שפט גבי לוי, לעיני 200 צופים, ברחובות.

מערך הכח נפרץ בדקה ה־82

הפועל טבריה – הכח ר"ג 0:1 (0:0)

הכח רמת־גן בסכנה. אתמול החמיר מצבה לאחר הפסד החוץ 1:0 להפועל טבריה.

שחקני הכח שבאו לטבריה במטרה לחלץ נקודה היו קרובים ליעדם. במשך 82 דקות שיחקו במערך הגנתי צפוף וכמעט שלא ניסו לצאת להתקפות. אבל הבונקר נפרץ שמונה דקות לסיום: משה אזולאי הגביה כדור ועמוס כהן נגח פנימה – 0:1. היה זה נצחון טבריני ראשון על הכח אחרי 20 שנה.

שפט יאיר טילינגר, לעיני 200 צופים, בטבריה.

יתרון יהוד נמחק כעבור 8 דקות

הפועל יהוד – הפועל עכו 1:1 (0:1)

שני שערים שהובקעו תוך שמונה דקות הביאו לתיקו 1:1 במשחק בין קבוצות הפועל יהוד והפועל עכו.

יהודה רוגץ', המסוכן והטוב בשחקני יהוד, העלה את קבוצתו ליתרון 0:1 בדקה ה־39 במבצע אישי מרשים כשחלף על פני שני מגיני יריב. והכניע מקרוב את השוער צדוק אברהמי.

● הטבלה

(לאחר 20 מחזורים)

	קבוצה	שערים	נקודות
1.	בית"ר נתניה	20-45	53
2.	בית"ר ת"א	23-43	48
3.	הפועל לוד	23-33	47
4.	מכבי עמידר	18-24	43
5.	הפועל חולון	26-30	42
6.	הפועל חדרה	24-30	40
7.	הפועל טבריה	29-27	36
8.	בית"ר רמלה	22-23	35
9.	הפועל עכו	23-29	34
10.	הפ. רמת־השרון	32-29	31
11.	הפועל מרמורק	34-27	31
12.	הפועל רמת־גן	29-27	30
13.	הפועל יהוד	26-22	28
14.	הכח רמת־גן	34-17	28
15.	הפ. בית־שמש	34-17	21
16.	בית"ר חיפה	42-16	13

עכו, שהיתה חלשה בפתיחת המשחק, התעוררה לאחר ההפסקה וכבר בדקה ה־47 ניצל מלך־שערי הקבוצה, לוי אוחנה, אי־הבנה בהגנת יהוד והישווה ל־1:1.

שפט דני ימפולה, לעיני 500 צופים, ביהוד.

צפניה השווה 10 דקות לסיום

בית"ר חיפה – בית"ר רמלה 1:1 (0:1)

שני שערים שהובקעו בפתיחה ובסיום חילקו את הנקודות במפגש ביום שישי בקרית־אליעזר בין קבוצות בית"ר חיפה ובית"ר רמלה – 1:1.

החיפנים גילו עדיפות במחצית הראשונה ובדקה ה־11 קבע שלמה מזרחי, במבצע אישי – 0:1.

לאחר ההפסקה הירבתה רמלה לתקוף ובדקה ה־80 הצליחה להשוות מרגלי אריה צפניה.

200 צופים חזו במשחק.

דרור בשן ממכבי ראשל"צ מסכן את שער הפועל רמת־גן שמאחריו יורם זלינגר (צילום: אריה קנפר)

הערב ההכרעה: מכבי ראשל"צ או הפועל ר"ג

מאת יוסף חכם

הערב תהיה ההכרעה. המשחק החמישי בגמר־רייד יקבע סופית את אלופת המדינה בכדורייד: מכבי ראשון־לציון או הפועל רמת־גן. למכבי ראשל"צ תספיק תוצאת תיקו כדי להגן על תוארה. במקרה של נצחון רמת־גני בהפרש של שער תהיה הארכה.

המשחק החמישי, הערב ב־8.30 באולם מכבי ראשון־לציון, מעורר עניין רב. איש לא שיער שגורל האליפות יוכרע בצורה דרמטית כל־כך.

האלופה, מכבי ראשל"צ, נקלעה ללחץ, היא ביקשה בסוף השבוע להשתחרר ממנו ע"י התפטרות מאמנה משה לגיל. על נסיגת הקבוצה בשני המשחקים האחרונים "שילם בראשו" המאמן, שהוליכה להישגים נאים. את המשחק הערב ינהל הכדורייד הוותיק רפי קוט.

הפועל רמת־גן תשחק בשאפתנות. המפנה שחולל גרם לשחקניה להאמין שיש באפשרותם לבצע דבר שבתחילת הפליי־אוף נראה בלתי־אפשרי: זכייה באליפות. שחקני הפועל רמת־גן קיימו את האימון המסכם שלהם ביום שישי באולם ביהוד. לשורות הפועל רמת־גן ישוב הערב השחקן המצטיין זיו קושניר, שסיים עונש הרחקה של שני משחקים.

מכבי ראשל"צ ערכה אמש אימון באולמה. הקבוצה מקווה שבביתה תוכל להתאושש ולהותיר את הכתר בידיה.

מכבי ראשל"צ ניצחה בשני המשחקים הראשונים — 18:19 ו־21:22. הפועל רמת־גן סחטה תיקו 14:14 במשחק השלישי, וניצחה ברביעי — 16:17.

הרכבים משוערים: ● מכבי ראשל"צ: סלע (סאמט), יוסיפוביץ, צרפתי, כנען דרוקר, מוכשוביץ (פופקו), אוסלנדר. ● הפועל רמת־גן: וייס, סומך, קושניר, אריאלי, גרא, זלינגר, זרמונסקי (רגן).

שופטים הבין־לאומיים: אבנר זינגר ודוד בוקר.

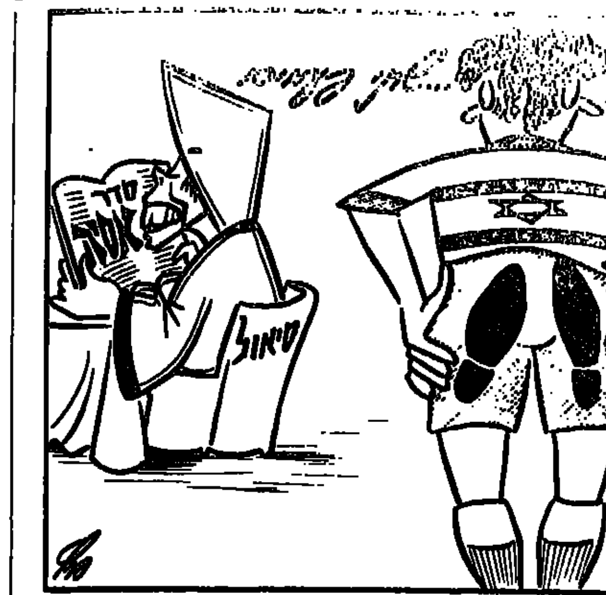

נבחרת הכדורסל ניצחה בגרמניה 64:136

שרות "על המשמר"

נבחרת ישראל בכדורסל, המקיימת מחנה־אימון בקארלסרוהה, מערב־גרמניה, ניצחה בליל־שבת בקלות באולם את הקבוצה המקומית מהליגה השנייה — 64:136, לאחר 34:53 במחצית.

אחרי 40 דקות היתה התוצאה 50:112 והמשחק, בו שותפו 13 שחקנים ישראלים, הוארך בעשר דקות נוספות.

לא היה זה מבחן טוב לישראלים בגלל חולשת המארחים, אולם מאמן הנבחרת, צבי שרף, ציין כי המחנה הוא יעיל. הכדורסלנים מתאמנים פעמיים ביום והדבר חשוב במיוחד לגיבוש.

את הנקודות קלעו: שפע 23; דניאל 17; מרסר 16; זלוטיקמן 13; גורדון 12; לאסוף 12; שלכטר 12; ויליס 9; רכליס 8; שטינהאואר 5; ליפין 4; פרישמן 3 ופליישר 2.

היום ישחקו הישראלים עם קבוצת ברנגהאוזן.

קילפטריק ויוסטון ייבחנו בהפועל חיפה

שני שחקני הפועל חיפה בעבר, קילפטריק הלים ורינלד יוסטון, יגיעו בתחילת חודש מאי לישראל כדי להבחן בשורות הפועל חיפה.

הפועל חיפה תבחן עצמה מול נבחרת ישראל, המתכוננת למשחקי אליפות אירופה, דרגה ב'. שייערכו בבלגיה.

* הפתעה היתה בטורניר בטיסון, ארה"ב, כאשר ההודי ויג'אי אמיטראז' גבר על השבדי אנדריאס יאריד – 1:6, 3:6.

● כדורסל

לברקוזן – אלופה סאטורן – סגנית

קבוצת טופ לברקוזן זכתה בסוף השבוע באליפות מערב־גרמניה בכדורסל לאחר שגברה במשחקי הגומלין בפליי־אוף על קבוצת סאטורן קלן, אותה מאמן הישראלי ראלף קליין — 54.63.

המשחק היה עצבני. ההחטאות היו רבות. במחצית הוליכה לברקוזן — 22:28.

היה זה המשחק האחרון בו הדריך קליין את הקבוצה הגרמנית. הוא יפרוש אחרי שלוש שנים ויישאר רק מאמן הנבחרת הלאומית הגרמנית.

לברקוזן זכתה גם בגביע הגרמני.

אריס סלוניקי זכתה באליפות יוון בכדורסל לאחר שלא נוצחה לאורך כל העונה. פאנאתיאיקוס אתונה זכתה בגביע היווני.

וידנפלד – אלוף הנוער

● טניס

רביב וידנפלד זכה באליפות פסח לגילאי 18 בטנים. לאחר שניצח בגמר את בועז מרנשטיין — 3:6; 7:6; 7:5. יצויין כי במערכה האחרונה הוליך מרנשטיין — 5:4.

בין הנערות, גילאי 16, זכתה חגית אוחיון, שגברה על יעל סגל — 6:2, 6:0.

בתואר לזוגות גילאי 16־18 ניצחו יואב עזאצ'י ויעקב שחר את חיים ציון ואילן ארליך — 3:6, 7:6, 7:5.

בין הנערות, גילאי 16־18, זכו סופי רפאל וענת וארון שגברו על אסנת רג'ואן ומיכל יפלח — 6:3, 6:2.

התחרויות נערכו ביפו.

הפתעות באליפות הותיקים

מספר הפתעות נרשמו בסוף השבוע באליפות פסח לותיקים בטנים, הנערכת במגרשי מכבי צפון ת"א.

בגילאי 35 ומעלה, הושגו התוצאות: הוזיאס ברמן — דב לוין 6:2, 6:2; שמואל דנק — נחמן הרשקוביץ 7:6, 6:2; גבי הרמט — משה ויינריכט 6:1, 6:1; אנדרי פטרסון — אמנון בירן 6:2, 6:1.

בגילאי 45 ומעלה הפתיע יצחק בן־שחר בנצחון על אלוף העבר, גבי דוביצקי — 6:0, 6:2 והכדורגלן לשעבר, ראול גילר, ניצח את יוסי וסרמן — 6:1, 6:2.

בגילאי 55 ומעלה ניצח בחצי־הגמר עמנואל ברדן את משה גרשוביץ — 6:1, 6:4. ג'ורג' קמפול זכה בנצחון טכני מאחר שיריבו, אלוף־העבר אריה אבידן, פרש בגלל מחלה; אבידן גבר יום קודם־לכן על מנכ"ל ההתאחדות לספורט, שמואל ללקין — 6:3, 4:6, 6:1.

נצחון לוידנפלד גם באליפות הגברים

המדורג מספר אחד באליפות הבוגרים בטנים, שהחלה אתמול, רביב וידנפלד, ניצח בקלות בסיבוב הראשון את רוני גרין — 6:4, 6:3.

המדורג שלישי, אורן מוטוואסל, גבר על יובל הירש — 6:4, 6:0. בועז מרנשטיין ניצח את ניר רקל — 4:6, 6:2, 6:3.

בין הנשים גברה דנה כרמי על סלי ליזן מדרום־אפריקה — 7:5, 3:6, 6:1.

שתי ישראליות אחרות נוצחו ע"י שחקניות מדרום־אפריקה: פולט רקס ניצחה את יעל שביט — 6:4, 6:3, ולינדה ברנרד גברה על סופי רפאל — 6:0, 6:1.

המשחקים יימשכו היום ברמת־השרון.

גרמני ניצח בטריאתלון

יוהנן ריכטר, ממועדון גרנשטיין ממערב־גרמניה, ניצח אתמול בטריאתלון בעמק־יזרעאל. שעבר 1000 מ' בשחייה, 20 ק"מ ברכיבה על אופניים ו־15 ק"מ בריצה בזמן של 3:15.35 שעות.

שני הגיע חבר אגודתו, מתיאס אורליש — 3:23.22 שעות, ואילו במקום השלישי, וראשון בין הישראלים, סיים מוטי ליברמן מכרמיאל — 3:28.11 שעות.

במקום החמישי סיימה הגרמניה מריאנה יונאס, גם היא ממועדון גרנשטיין — 3:41.41 שעות, ראשונה בין הישראליות, ובמקום ה־15 בסיכום הכללי, ניצבה אסתר מייסנר מקיבוץ העוגן — 4:22.37 שעות.

אורי אליאב מקיבוץ חורשים סיים במקום השביעי הכללי וראשון לגילאי 50 ומעלה. אליאב קבע תוצאה של — 3:56.47 שעות, זמן טוב יותר מהראשון לגילאי 40 — אילן דהאן מקיבוץ נחשונים — 4:10.15 שעות.

התחרות חולקה לשניים: טריאתלון ארוך וטריאתלון קצר. במירוץ הקצר למרחקים של 8 ק"מ ריצה, 20 ק"מ רכיבה על אופניים ו־500 מטר שחייה ניצח מיכה כגן מקיבוץ שמיר — 1:15.41 שעה. שני הגיע רפי רותן (איילות) — 1:16.43 שעה.

75 ספורטאים השתתפו בשני המסלולים (25 בארוך ו־50 בקצר). צעיר המשתתפים היה זיו רז, בן ה־15 מקיבוץ עין־דור, שסיים במקום ה־13 הכללי. את הטריאתלון הארוך.

המירוץ אורגן ע"י המועצה האיזורית עמק־יזרעאל, ואת הפרסים למנצחים חילק יאיר ארז, סגן יו"ר המועצה המקומית.

* הטניסאי הצרפתי יאניק נואה ישחק היום בגמר טורניר הטניס במונטה־קארלו, עם השבדי יוהקים נייסטרום, לאחר שגבר בחצי־הגמר על השבדי מאטס וילנדר – 4:6, 7:6, 6:2. נייסטרום ניצח קודם־לכן את השבדי סטפן אדברג.

ליברפול ווסטהאם ניצחו אברטון סיימה בתיקו

● הליגה האנגלית

קבוצת ליברפול ניתקה מעצמה את בת־עירה אברטון, כאשר הביסה אתמול במחזור הלפני־אחרון את בירמינגהאם, שנשרה לליגה השנייה — 0:5. ואילו האלופה, אברטון, סיימה את משחקה בנוטינגהאם בתיקו 0:0.

לליברפול — 82 נקודות מ־40 משחקים, ואילו לאברטון 80 נקודות ומשחק חסר.

	קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
1.	ליברפול	40	37-86	82
2.	אברטון	39	38-78	80
3.	מנצ'סטר יונ.	41	35-69	75
4.	ווסטהאם	38	34-67	75
5.	צ'לסי	39	48-56	71
6.	שפילד	41	54-62	70
7.	לוטון	41	41-60	65
8.	נוטינגהאם	41	52-67	65
9.	ארסנל	39	44-46	63
10.	ניוקאסל	41	70-67	61
11.	טוטנהאם	40	47-65	59
12.	ווטפורד	39	59-62	54
13.	קווינס־פארק	41	62-52	52
14.	סאותהמפטון	39	50-46	45
15.	מנצ'ס.־סיטי	40	55-42	44
16.	אסטון־וילה	41	63-49	44
17.	איפסוויץ'	40	52-31	41
18.	קובנטרי	41	70-46	40
19.	לסטר	40	74-52	39
20.	אוקספורד	39	78-57	36
21.	בירמינגהאם	41	72-30	29
22.	ווסט־ברומיץ'	41	80-33	24

מנהל־שחקן ליברפול, קני דלגליש, ערך שינוי בהרכב קבוצתו. המגן הסקוטי גילספי כבש שלושער. את שני השערים הנוספים הבקיעו: הדני מולבי והוולשי ראש.

מנצ'סטר־יונייטד נזכרה מאוחר מדי כשהביסה במגרשה את לסטר מהתחתית — 0:4. מנצ'סטר ניצבת במקום השלישי, לפני ווסטהאם, שניצחה את קובנטרי — 0:1, משער של טוני קוטי, בדקה ה־61. לווסטהאם שני משחקים חסרים.

שלושער הבקיע מייק הארפורד והיקנה נצחון ללוטון על ווטפורד — 2:3. נצחונות דומים השיגו איפסוויץ' על אוקספורד כששער־הנצחון הובקע בדקה האחרונה ושפילד גברה על סאותהמפטון.

בדרבי הלונדוני השיגה טוטנהאם נצחון־חוץ על קווינס־פארק־ריינג'רס — 2:5. קלייב אלאן ומרק פלקאו הבקיעו צמד שערים כל אחד. ארסנל לא יכלה ליורדת, ווסט־ברומיץ', ונפרדה עמה בתיקו 2:2. אסטון־וילה הבטיחה את השארותה בליגה הראשונה, לאחר נצחון על צ'לסי — 1:3. באותה תוצאה גברה ניוקאסל על מנצ'סטר־סיטי.

קבוצת־הפאר בעבר, ולברהמפטון וונדרס (וולבס), ירדה לליגה הרביעית למרות שניצחה את קרדיף, שירדה גם היא — 1:3. אלופת הליגה השלישית רדינג ניצחה את דרבי — 0:1.

גם סנדרלנד, מקבוצות־הפאר לשעבר, צפויה לנשירה לליגה השלישית, לאחר הפסדה בברייטון — 3:1.

שחקן ווסטהאם, טוני קוטי, ושחקן קובנטרי, לויד מק־נארט, במאבק אתמול בליגה האנגלית (ווסטהאם ניצחה 0:1) (צילום־רדיו אי.פי)

ג'ן־שמואל זכתה בגביע שפירא

קבוצת ג'ן־שמואל זכתה אתמול בגביע לזכרו של אייל שפירא, אחר שגברה בגמר על אייל רמת־השרון — 1:3 (1:1).

אייל שפירא היה שחקן רמת־השרון ואביו, אפרים שפירא, העניק בסוף המשחק את הגביע והפרסים לשחקני שתי הקבוצות.

הטורניר נערך זו השנה השישית ברציפות, ורמת־השרון זכתה בגביע [illegible] פעמים.

את השערים לג'ן־שמואל כבשו: [illegible] (2) ושלום (1). לרמת־השרון: [illegible] לירד.

נאוורטילובה הורשתה לבקר בצ'כוסלובקיה

הטניסאית הנודעת מרטינה נאוורטילובה, קיבלה אשרת־כניסה לצ'כוסלובקיה, כדי להשתתף בנבחרת ארה"ב בגביע הפדרציה הבין־לאומית. המשחקים יערכו בחודש יולי.

מרטינה ערקה לארצות־הברית בשנת 1975. בחודש שעבר הצטרפה אליה אחותה. אשתקד סירבו שלטונות צ'כוסלובקיה להעניק אשרת־כניסה לטניסאית שביקשה לבקר את אמה.

● נוער

הפועל פ"ת דוהרת לכתר

לקבוצת הכדורגל של הפועל פ"ת חסרה נקודת ליגה אחת כדי להבטיח לעצמה את תואר האליפות בליגה הלאומית לנוער בכדורגל. אתמול, במחזור ה־28, גברו הפתח־תקואים על מכבי חיפה — 1:2.

הפועל באר־שבע סיימה את משחקה עם הפועל חדרה בתיקו 0:0.

יתר התוצאות: מכבי פ"ת — בני־יהודה ת"א 1:3; הפועל חיפה — בית"ר ירושלים 0:3; הפועל כפר־סבא — מכבי יפו 0:3; הפועל ת"א — הפועל ראשל"צ 1:2; מכבי ת"א — הפועל רמת־גן 1:2.

צמרת הטבלה

	קבוצה	משחקים	שערים	נקודות
1.	הפועל פ"ת	26	17-44	38
2.	הפועל ב"ש	26	17-32	31
3.	מכבי חיפה	26	34-47	30
4.	הפועל ת"א	26	32-43	30
5.	מכבי ת"א	26	28-32	28

עמק־הירדן — אלופת הנוער

קבוצת הכדורמים של הפועל עמק־הירדן / אפיקים זכתה באליפות החורף לגילאי 18, לאחר שניצחה בכל משחקיה.

באיירן מינכן הביסה את מנשנגלדבאך 0:6 וזכתה באליפות

ורדר ברמן נוצחה בשטוטגרט 2:1

תוצאות אליפות מערב־גרמניה בכדורגל הוכרעו במחזור האחרון. באיירן מינכן, אלופת אשתקד, זקוקה לנצחון בהפרש שערים גבוה כדי לזכות בפעם התשיעית בתולדותיה בתואר האליפות. והיא עשתה זאת בצורה מרהיבה כשהביסה את קבוצת הצמרת של מנשנגלדבאך — 0:6. ואילו המוליכה בטבלה עד למחזור האחרון, וורדר ברמן, נוצחה בשטוטגרט — 2:1.

באיירן וברמן צברו אותו מספר נקודות — 49, אולם באיירן זכתה בתואר בפעם השנייה ברציפות, בזכות הפרש שערים עדיף.

תוצאה דומה, גם כן לא הגיונית, היתה בסארבריקן כאשר הקבוצה שגורלה נחרץ לירידה הובסה על־ידי קייזרסלאוטרן, שהיתה על סף האדום — 6:0.

האנובר, שגם היא השלימה עם ירידתה, וסיימה אחרונה בטבלה, נוצחה ע"י דורטמונד — 4:1. אולם דורטמונד לא נחלצה עדיין משום שתפסה את המקום ה־16 ויהיה עליה להיאבק על השארותה בליגה הראשונה עם הקבוצה שסיימה במקום השלישי בליגת המשנה. עובדה זו נקבעה לאחר ששכנותיה באיזור המסוכן ניצחו: קלן גברה על בוכום — 0:3 ונירנברג ניצחה את מאנהיים — 0:2.

יתר התוצאות: אורדינגן — דיסלדורף 2:5; שאלקה — לברקוזן 2:2; המבורג — פרנקפורט 0:1.

סאן־ז'רמן – אלופת צרפת לאחר 50 שנה

גם בצרפת נקבעה האלופה לאחר 50 שנה. סאן־ז'רמן פאריס זכתה לראשונה בתולדותיה באליפות צרפת והיתה לקבוצה הפאריסאית הראשונה שזכתה באליפות מאז ראסינג, בשנת 1936.

במחזור ה־38, האחרון, גברה סאן ז'רמן, בה שיחק בעבר מרדכי שפיגלר, על הנושרת, באסטיה — 1:3, וצברה 56 נקודות. היא הקדימה בשלוש נקודות את נאנט, שסיימה בתיקו עם טולון, ואילו האלופה בורדו סיימה במקום השלישי.

בורדו עשויה לייצג את צרפת במשחקי גביע־אירופה למחזיקות גביע, אם תנצח ביום רביעי במשחק־הגמר את מארסיי.

הארטס – אלופת סקוטלנד

בסקוטלנד זכתה הארטס בתואר, לאחר שניצחה את קלידבנק — 0:1. ויריבתה, סלטיק, ניצחה את דנדי — 0:2.

לעומתן הפסידה קבוצת הצמרת השלישית, דנדי־יונייטד, בבית, ע"י סנט־מירן 2:1.

תוצאות נוספות: אברדין — ריינג'רס 1:1; מאדרוול — היברניאן 1:3.

וואשינגטון ופילדלפיה בקרב חמישי בפליי־אוף הערב

קבוצות וואשינגטון־בולטס ופילדלפיה־76 יקיימו הערב משחק חמישי בשלב הראשון של הפליי־אוף באן.בי.איי. לאחר שוואשינגטון ניצחה 111:116, והשוותה ל־2:2.

אטלנטה גברה על דטרויט 113:114, בתום שתי הארכות ותתמודד ברבע־הגמר עם בוסטון סלטיקס.

דאלאס ניצחה את יוטה 113:117, ותשחק עם הלייקרס מלוס־אנג'לס.

גם דנבר ניצחה במשחק הרביעי את פורטלנד — 112:116, ותתמודד עם יוסטון.

מאחורי הקלעים

שר האוצר החדש יעזור ל... הפועל ת"א

החולצה הכחולה של יצחק רבין מנעה ממנו לשחק טניס ★ הרקטור החיפני חובב הכדורגל ★ שיאן האתלטיקה – מאמן שחייה ★ אבא סגל כועס ★ הנפלד על כוונת גבת

★★★ דברים שאמר שר הבטחון יצחק רבין באסיפה הכללית של איגוד הטניס ושלא פורסמו בעתונים: "שיחקתי טניס בירושלים בגיל צעיר, 11־12. היתה לי רק חולצה כחולה של הנוער העובד ודרשו שאבוא עם חולצה לבנה. רק אחרי קשיים רבים השגתי חולצה כזו, ואז התאפשר לי לשחק". עוד גילה רבין: "כאשר הייתי מפקד קורס מג"דים בצריפין הכשרתי מגרש טניס למג"דים. ביניהם בלט אלוף אפק שמחוני ז"ל". שר הבטחון אמר שגם בתפקידו כשגריר ישראל בארה"ב לא ויתר על הטניס ★★★ פרופ' גבי בן־דור, שמונה כשבוע שעבר כרקטור אוניברסיטת חיפה. הוא אחד מאוהדיה הבולטים של קבוצת מכבי חיפה בכדורגל. בכל משחק ביתי אפשר לראותו ביציע המרכזי באיצטדיון בקרית־אליעזר — מוסר יוסף הלוי. ★★★ דני קהן, מי שנועד ליו"ר העמותה של מחלקות הכדורגל והכדורסל בהפועל ת"א — הוא בנו של ח"כ לשעבר במפא"י יצחק קהן. שהיה סגן שר האוצר בתקופתו של פנחס ספיר. אחותו של דני היא דות נסים, רעיית שר האוצר החדש, משה נסים. בהפועל ת"א מתלוצצים שעכשיו יפתרו בעיותיה הכלכליות של האגודה ★★★ מאיר יעקבי, שיאן ישראל בזריקת פטיש מאז 1968 ועד היום, לא פרש אמנם מאתלטיקה, אבל בינתיים עוסק גם באימון... שחייה בבית־הספר של מכבי חיפה. אגב, יעקבי היה כדורסלן בליגה הלאומית בקבוצת הפועל גבת, בגלגולה הלאומי הראשון בשנות ה־60. יוסף הלוי מציין שבחיפה שואלים איזה שיא יישבר קודם. זה של יעקבי, בפטיש (47.08) או של בוב בימון, בקפיצה לרוחק (8.90) שהושג באותה שנה...★★★

הבן בעקבות האב

★★★ יוסי שפירא, כדורגלן הפועל חדרה, שכבש את כל שלושת השערים בנצחון של קבוצתו בגמר גביע־הנוער לקבוצות הליגה הארצית, נגד הפועל עכו (1:3), הולך בדרכי אביו, יצחק שפירא, מכוכבי מכבי חיפה בשנות ה־60. יצחק שפירא הבקיע צמד בגמר גביע־המדינה ב־1962, בפעם היחידה שמכבי חיפה זכתה בו. בגמר 2:5 את מכבי ת"א. את מכבי חיפה אימן אז איגר שלמנברג. אביו של שמעון שנדרי. מאמן מכבי ת"א ביום ★★★ [illegible]

[illegible] אביו של הכדורגלן הצעיר, [illegible], לשעבר מגן מצטיין בהפועל ת"א, כועס מאוד על בנו. "אסור שזה יקרה" — אמר. ★★★ כדורגלן מכבי יבנה, אשר פלוטין, נענש בשבוע שעבר בבית־הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל כי ספג את הכרטיס הצהוב השביעי שלו מאחר שרצה להוכיח שלא "מכר" משחק... פלוטין סיפר כי לפני משחק ליגה של קבוצתו ניסו לשחד אותו, וסירב. בהמשך אותו משחק גילה שאפתנות מיוחדת בפינה — דבר שגרר כרטיס צהוב. הדיין התחשב בנימוק והסתפק בהרחקת השחקן לשלושה משחקים ★★★

טיש: אין מה לראות

★★★בשבוע שעבר פגש כתבנו מיטי הביב את אחד מגדולי הכדורגלנים בשנות הששים, גדעון טיש, כדורגלן הפועל ת"א והנבחרת הלאומית הוא כיום נהג אוטובוס אגד. לדבריו אינו מרבה לחזות במשחקי כדורגל. הסיבה: "אין מה לראות". לדברי טיש ★★★ מוטלה שפיגלר, שאינו מאמן העונה, ביקר בשבוע שעבר את מאמן הפועל ת"א, דוד שוייצר, שתקף את שוערו אריה אלטר. אמר מוטלה: "אלטר הציל אותי בעונה שעברה מירידה עם מכבי יפו והביא לי אליפות במדי מכבי נתניה. הוא שוער טוב" ★★★ הכדורגלן הבין־לאומי של הפועל ירושלים, ריפעת טורק, טוען כי עתונות פרועה כפי שקיימת בירושלים לא פגש בשום מקום. לטענת טורק רק העתונים בבירה הרחיקו אותו מהרכב לאחר שהכפישו את שמו. הוא אינו משוחח עם עתונאים ירושלמים ואת הסיפור האמיתי עליהם יגלה בתום העונה כשישוב מהפועל ירושלים להפועל ת"א ★★★ קבוצת מכבי שעריים מעוניינת בהמשך שרותו של אליהו עופר גם אם תרד הקבוצה לליגה הארצית. עופר משהה את תשובתו, אך אומר שאם ישאר יבקש לשחרר את כל "שחקני־הרכש" ולהכשיר את הקבוצה על טהרת "שחקני־הבית". השחקן היחידי שהיה רוצה לראות בקבוצה משחקני־התיגבור הוא רחמים מרציאנו, שהגיע ממכבי רמת־עמידר. לדעתו של עופר מהווה מרציאנו, שחקן־עורף מעולה, דוגמא לשחקן־חוץ ★★★ הכדורגלן הכדורגלאי דיויד לא ירשים במכבי

מעגל המאמנים נסגר

[illegible]

פגישה לא נעימה

★★★ אפרים פנחס, קפטן מכבי ראשל"צ והכדורייד בעבר, ביקשו להשכיח בשבוע שעבר את הפסד קבוצתם בגמר הפליי־אוף בכדורייד להפועל רמת־גן. בצפייה בסרט "זכרונות מאפריקה" בקולנוע הוד בגבעתיים. לפני הסרט נכנסו שני הכדוריידנים לבית־קפה כדי להרוות את צמאונם ו"נפלו" ישר לתוך חבורה של אוהדי הפועל רמת־גן. שתי הקבוצות ייפגשו הערב בראשל"צ בקרב חמישי, מכריע — דיווחו של יוסף חכם ★★★ משפחת הרישקי מנתניה התלכדה מחדש. יעקב הרישקי, קפטן נבחרת הגברים של ישראל, חזר מטורניר האביב באוסטריה ורעייתו ענת, הקפטן נבחרת הנשים, שבה מטורניר מקביל בנורבגיה ★★★ מי שזוכר את שחקן־העבר המצטיין בכדורעף, הבין לאומי משה ליבטנגל. שהחל את דרכו בהפועל אפיקים והמשיך במכבי ת"א. יכול היה לגלותו בשבוע שעבר במשחק שנערך בעין־החורש בגמר גביע ליגות א'. בו נוצחה קבוצתו, מכבי כפר הכרכיה, ע"י מכבי פ"ת. לליבטנגל הוגש לפני המשחק זר־פרחים ליום הולדתו ה־40 ★★★ קומץ ילדים ואוהדי כדורעף. ביניהם השופט מיכאל סלע, הגיע בשבוע שעבר לאולם נבתיים למשחק שאמור היה להתקיים בין הקבוצה ההונגרית, טונגסראם, לנבחרת תל־אביב. האכזבה היתה רבה כאשר המשחק בוטל. המארחים לא הצליחו לגייס מספיק שחקנים... להונגרים לא היה איכפת. הם נסעו למחרת לנופש באילת ★★★כוכב העבר של הפועל חיפה בכדורסל, מיכאל (מיקה) פוירשטיין, חזר ממקום עבודתו בניגריה ונראה לאחרונה משחק כדורסל דווקא בחוג הוותיקים של מכבי חיפה. גם בנו הבכור משחק בקבוצת הילדים של אגודה זו ★★★

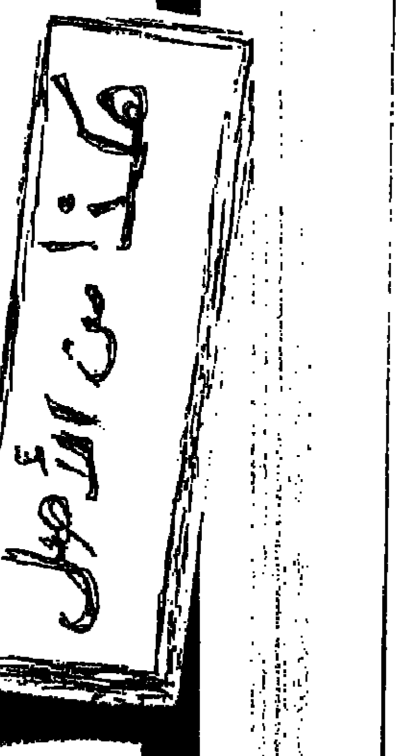

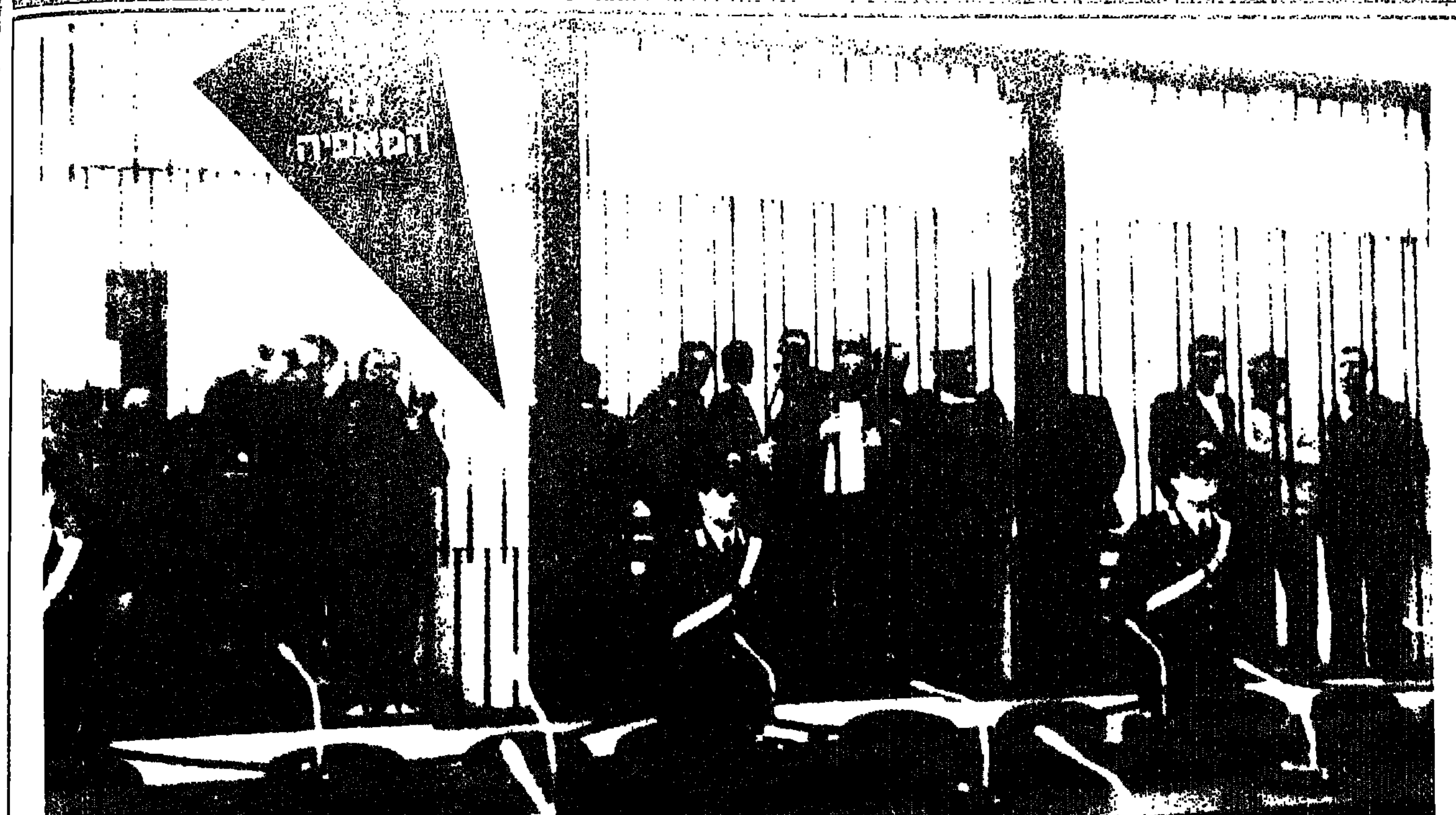

מאחורי סורגים ושוטרים מאזינים ראשי המאפיה ל„בוס" שהחליט לדבר (צילום: אי.פי.)

הזמיר שהפר את קוד השתיקה

מאת בארי מוד, רומא

„אחרי שנות ה־70 השתנו האידיאלים, השתנו השיטות. כיום להיות איש מאפיה זה ההיפך מכבוד". טומאסו בוסקטה מדבר בבית־משפט מבוצר בפאלרמו. יריביו נושכים את השפתיים בתוך כלובי זכוכית, מאחורי צבא גדול של שוטרים - אבל ראש המאפיה יודע: „ברור לי שנועדתי למות, אך הזדקנתי מכדי לפחוד"

ראש הכנופיה לשעבר, טומאסו בוסקטה, צייר תמונה מקפיאת דם של המאפיה בעדותו בפני אולם מלא מפה אל פה בבית־משפט בפאלרמו. בוסקטה (57) הוא ראש המאפיה הראשון בהיסטוריה שהפר את קוד ה„אומרטה" (ה„שתיקה") בפומביות שכזו.

לעדותו היה תפקיד עיקרי באישומים שהוגשו נגד 467 איש במשפט המתנהל בפאלרמו בקשר לפשעים שונים, החל במסחר בסמים וכלה ב־100 מקרי רצח. גילוייו על מלחמות המאפיה בשנות ה־80 המוקדמות וטיעוניו כי האידיאלים המכובדים הישנים שלה נהרסו כשעלו לשלטון בני משפחה אכזרית המכונה „שבט קורליאונה" - משכו את תשומת־לב הציבור ברחבי איטליה.

הקלף החזק

תורים ארוכים משתרכים מדי יום כדי לתפוס מקומות באגף אולם בית המשפט הפתוח לקהל, שהוא בדרך־כלל ריק למחצה. כבר חודשיים מתנהל המשפט, ועדותו הדרמטית של בוסקטה משודרת תכופות בשעות צפיית השיא בטלוויזיה, ואילו הצלמים אינם מצלמים את פניו, בהתאם לצו בית־המשפט.

בוסקטה הוא הקלף החזק שבידי החוקרים, המקווים להנחית מהלומת מוות על המאפיה הסיציליאנית בת מאות השנים, במשפט הגדול ביותר נגדה בהיסטוריה.

החלטת בוסקטה „לזמר", היא לפחות בחלקה תוצאה של הריגת רבים מבני משפחתו בפעולות של נקמת־דם בקרב המאפיה. כך נהפך לעד שאין ערוך לו לגבי חוקרים, הן באיטליה והן בארצות־הברית, שתמיד נתקלו בעבר בקשיים בשל קוד ה„אומרטה". גילוייו הפכו אותו, כמובן, למטרה מבוקשת של עמיתיו לשעבר. הצורך שיופיע שוב ושוב בפומבי גורם ביעותים לאנשי ביטחון ושוטרים בפאלרמו, מרכז הפעילות של המאפיה.

אסור לצלם

בשבוע מתן העדות שלו, ננקטו בהדרגה צעדים חמורים יותר ויותר. ברור שהשלטונות חוששים שייהרג אפילו באולם בית־המשפט שליד הכלא, אשר נבנה במיוחד לצורך המשפט. בוסקטה מוקף לעתים 12 שוטרים בהיכנסו לאולם, ושישה קצינים מסתירים אותו מעיני הציבור והנאשמים, שרבים מהם מוחזקים בתוך כלובים. שעה שבוסקטה מעיד, לצלמי עיתונים מודפסים אסור לצלם את מהלך המשפט. רק לטלוויזיה הממשלתית מותר.

ה„בוס" לשעבר, הלבוש בקפידה, ששלטונות בראזיל הסגירוהו לסיציליה, מדבר בקול רך ושקט בתארו 20 שנות היסטוריה של המאפיה, והוא מטיח האשמות כבדות נגד „שבט קורליאונה", שראשו, לוצ'יאנו ליג'יו, יושב מולו באחד הכלובים. בוסקטה, ומודיע חשוב אחר, סלווטורה קונטורנו, הוטסו בחשאי מניו־יורק לפאלרמו בשבוע שעבר, ביום שקדם למסירת עדותו של בוסקטה.

השניים העידו במשפט „קשר הפיצה" של המאפיה בניו־יורק, ופקידי בית־המשפט של פאלרמו מתכוונים להחזירם לשם בהזדמנות הראשונה. על־פי השמועה, מבקש עתה בוסקטה אזרחות אמריקנית, משום שהוא מרגיש עצמו בטוח יותר בארצות־הברית.

בוסקטה וקונטורנו מוחזקים בארבעה חדרים בבניין המבוצר של בית־המשפט, כדי למנוע את הסיכון הכרוך בהעברתם ברחובות פאלרמו. מקורות במערכת המשפט האיטלקית יודעים לספר, כי ארבעה סוכני אף.בי.איי. אמריקניים מסייעים בידי 2,000 השוטרים האיטלקיים השומרים על בית־המשפט.

הנקודה העיקרית בעדותו של בוסקטה היא טיעונו, כי האידיאלים של המאפיה חוללו על־ידי „שבט קורליאונה", שידו היתה על העליונה במלחמה על ניהול עיסקי המאפיה בפאלרמו וסחר הסמים המשתלם עם ארצות־הברית, בשנות ה־80 המוקדמות.

למי יש יותר כבוד?

בוסקטה נוצח במלחמת הכנופיות ונמלט על נפשו לבראזיל. אולם שניים מבניו נעלמו. אחיו, אחיינו, חתנו, גיסו וקרוב נוסף - נהרגו.

כתארו כיצד חיסלו הקורליאונים את כל יריביהם במלחמה שעלתה בחייהם של כ־600 איש תוך שלוש שנים, אמר בוסקטה לשופטים: „אני נשאר נאמן למאפיה שהיכרתי כשהצטרפתי אליה. אך אחרי שנות ה־70 השתנו האידיאלים ובוצעו פעולות אלימות שאינן תואמות את האידיאלים המקוריים. השיטות השתנו. בעבר אמנם היית משלם בעד הטעויות שלך, אבל רצח קרובים הוא חידוש גמור. פעם התגאית שאתה איש כבוד, אבל כיום להיות איש מאפיה זה ההיפך מכבוד".

כבר לא איכפת

בוסקטה אמר שהמאפיה הישנה מעולם לא חצתה את גבול ההגנה העצמית בהתנגשויותיה עם השלטונות, ואילו בשנים האחרונות נרצחו שוטרים, שופטים ופוליטיקאים בהתקפות טרוריסטים - לא בידי המאפיה - והטרוריסטים מאיימים ישירות על קיום המדינה.

בוסקטה טען שסאלווטורה אינזרילו, מנהיג המאפיה שנהרג ב־1981, הורה בראשית אותה שנה לחסל את פרקליט המדינה גאטאנו קוסטה, רק כדי להוכיח את סמכותו. הוא תיאר את החלטותיו של גזר־דין מוות של המאפיה. „אם המאפיה נותנת הוראה להרוג מישהו, לא יעצרו בעדה שום מכשולים, מרחקים או בתי־כלא. במוקדם או במאוחר האיש ימות."

לדבריו, איימה המאפיה על חייו. „ברור לי שאני מיועד למות, אבל כבר הזדקנתי מכדי לפחוד."

כשנשאל על־ידי השופט הראשי, האם ניתן להתנגד להחלטת המאפיה, השיב בוסקטה בבריחות הדעת: „האם אפשר להתנגד לפסק־דין של בית־המשפט העליון?"

שדולת הנשק עקרה את השיניים

מאת רוברט גרין, וושינגטון

למרות 20,000 מקרי המוות מדי שנה, כתוצאה מירי מכלי נשק, ומול לחצים מצד קבוצות שוטרים, עומד הקונגרס האמריקני להחליט על הקלות בחוק הפיקוח על נשק בידי הציבור. הכיצד? את התשובה ניתן למצוא בשדולת נשק.

בשבוע שעבר בית־הנבחרים אישר הצעת חוק שתאפשר מכירת רובים ורובי־ציד מסוחר במדינה אחת ללקוח במדינה אחרת, והעברת כלי־ירייה מכל הסוגים, ממדינה למדינה. החוק החדש גם מקל בצורך לנהל תיקים על עסקות ומצמצם את הפיקוח מצד סוכנים פדראליים.

השוטרים מחו לשווא

חוק דומה התקבל בסנאט בשנה שעברה, ועל כן מצפים עתה לתחיקה הסופית, שתיטול את העוקץ מהחוק היחיד לפיקוח על הנשק שהועבר אי־פעם בקונגרס. הוא התקבל ב־1968 בעקבות רציחתם של מנהיג זכויות האזרח, מארטין לותר קינג, ושל רוברט קנדי, אחיו של הנשיא, ג'ון קנדי, שנרצח אף הוא.

130 הצביעו נגד 292 הצביעו בעד — למרות מאמצי השוטרים שבאו לוושינגטון מכל רחבי ארצות־הברית, כדי לעורר את הקונגרס לא לקבל את הצעת החוק. טיעוני השוטרים לא שיכנעו די מצביעים, לנוכח מאמצי איגוד הרובאים הלאומי (ה„אן.אר.איי."), אחת השדולות היעילות ביותר בוושינגטון.

חברי קונגרס רבים מביעים באופן פרטי חששות, כי אן.אר.איי. — שציידים, סוחרים של כלי ירייה, אספני נשק, יצרני נשק, וכן חברי הקונגרס, נמנים עם חבריו — ינקום בהם בקלפי אם יצביעו בעד חוק „עם שיניים", שמטרתו לפקח על הנשק.

איש הקונגרס, לארי סמית, דמוקרט מקליפורניה, התייחס לחששות כאלה במהלך הוויכוח על הצעת החוק, כשאמר: „היום הוא היום להוכיח את אומץ־הלב הפוליטי שלך. אמור 'לא' לאן.אר.איי. אמור 'כן' לשוטרים ולאזרחי המדינה הזו."

מאריו ביאג'י, דמוקרט מניו־יורק, קצין משטרה לשעבר, תקף נמרצות את שדולת הנשק: „אני יודע שאן.אר.איי. לא ייתן לכם לשכוח זאת אם תצביעו נגדו. הם אומרים שהשוטרים ישכחו."

מייק לאשברוק, מנהל אן.אר.איי. לעניינים מקומיים ולעניינים במדינות, אומר כי ארגונו תורם כ־1.75 מיליון דולר בשנה למועמדים בבחירות מקומיות וארציות המצדדים בעמדותיו, והוא מעודד את חברי הארגון לכתוב לנציגיהם בקונגרס ולהביע את התנגדותם לחוקי פיקוח חמורים.

לדבריו, אן.אר.איי. שבע־רצון מתחיקת בית־הנבחרים, ולדעת האיגוד היא עונה על 90 אחוז מדרישותיו. „זה ניצחון עצום לרובאים וציידים שומרי חוק," אמר.

תומכי החוק טענו כי תחיקה מחמירה יותר לא תפגע בפושעים, שקרוב לוודאי לא ישיגו את נשקם באופן חוקי. בכל מקרה, „אם פושע רוצה נשק, הוא ישיג אותו," אמר ג'ק פילדס, איש קונגרס רפובליקני מטקסאס.

ג'ראלד סולומון, רפובליקני מניו־יורק, שאף הוא חבר באן.אר.איי., טען כי לתושבי אזורים כפריים נחוצים כלי ירייה כדי להתגונן, ויו"ר בית־הנבחרים, תומאס או'ניל, דמוקרט ממסצ'וסטס, הנמנה עם התומכים בפיקוח חמור, אמר כי אנשים רבים חושבים שהגבלות על החזקת נשק יפגעו בזכויותיהם האזרחיות.

חוקת ארצות־הברית מבטיחה לכל אזרח את הכוח „להחזיק ולשאת נשק," אולם, המצדדים בהטלת הגבלות טוענים כי כוונת החוקה היתה לאפשר את גיוסם המהיר של אזרחי המדינה בתקופה החלוצית של ארצות־הברית.

כיום, אף שעיריות ומדינות רבות מגבילות את השימוש בכלי ירייה, אחרות מאפשרות מכירת נשק ללא בדיקה כלשהי של רקע הקונה.

מאז התקבל החוק הפדראלי ב־1968, בעקבות התגובה הציבורית הרגשנית לרציחתם של קינג וקנדי, נורו אמריקנים מפורסמים אחרים, לרבות הנשיא רייגן ב־1981, ומושל מדינת ג'ורג'יה, ואלאס, ב־1972. תומכי חוק הפיקוח אומרים שנורו יותר אמריקנים ביריות בארצות־הברית בעת מלחמת וייטנאם, מאשר בלחימה שם. הם אף מציינים שמדינות כגון אוסטרליה, בריטניה, קנדה ויפאן, שיש להן חוקי פיקוח מחמירים יש להן גם שיעורי רצח ופשע נמוכים בהרבה מאלה של ארצות־הברית.

פינה סיזיפית

דיוקן העציץ כעבד נרצע

האם המוח האנושי יכול להבין ולפענח את המוח האנושי? האם התבונה האנושית יכולה להבין את התבונה או את הרוח? האם המוח הוא רק מחשב ענק או יותר מכך? אלו הן שאלות הנישאלות כבר שנים ועומדות בחזית המחקר המדעי. הנוירוביולוגים, בתגבור של פיסיקאים, מתמטיקאים, אנשי רפואה ופסיכולוגים, מנסים להשיב תשובות. המרחק אל התשובה הגורלית — גדול מאוד וייתכן שהוא אינסופי.

אחד הנושאים היותר ברורים (יחסית) מהווה מערכת הראיה. אם כי גם בתחום הזה אין עדיין תמונה ברורה. המדור הנוכחי מוקדש לנושא המרתק הזה ולגילויים האחרונים בנושא ה„דימוי המנטאלי", דהיינו לאותם עצמים שאנו „רואים" בדמיוננו. בין בחלום ובין בהזיה או בסתם הרהרת.

האם אנו, יצורי האנוש, מכילים נשמה? (Spirit) או שמא אנו מונעים על־ידי מכונה מסובכת הנקראת — מוח? (Brain). האם האדם הוא בובה השייכת לשדה כוחות מסוים שאינו מכירים, שאין לנו כל השפעה עליו, ובעצם, למרות התחושה שאנו „עצמאיים" „חושבים" ו„משנים" את העולם, אנו לא יותר מאשר בובות בשדה הרטרפינגיסטי שמכתיב, למעשה, כל צער והבהוב מחשבתי שלנו. ואולי בכל זאת אנו יצורים בעלי „רצון חופשי" (Free Will)? או אולי בני האלוהים?

כאמור, אין תשובות לשאלות הללו, אך יש המנסים להמציא כאלה...הייתם פעם במלון „גלי צאנז"? או בישיבת „אור שמח"? להם יש תשובות!

ואם יש בכם עדיין רצון כלשהו להפוך דף ולעבור לנושאים כמו רוטציה בממשלה הישוב היהודי המאורגן ובעיות הבנקאות שבו, אנסה לבטלו בכך שאומר, שיתכן שאנו חיים בעולם מאוד מצומצם (העולם שאנו מכירים), שאינו אלא רסיס מהעולם האמיתי הסובב אותנו, ובעצם, עיסוקינו היומיומיים הם אשליה שאין בה ממש. ולא רק זאת, אלא יתכן שכל ההתרגשות המשועממת המלווה אותנו בימים אלה נובעת מפעילות יתר של נוירונים (תאי העצב היסודיים של המוח), ופעילות היתר הזאת נובעת למשל משינוי מסויים בשדה המגנטי של כדור הארץ כתוצאה מהתקרבותו של חור שחור אל מערכת השמש. או מה שמעון פרס אשם? את מי הוא בכלל מעניין...

עסק שטני, נכון? כל אחד ותפקידו... שערו בנפשכם שכל עולמנו על הטרחה הגדולה שאנו משקיעים בו, על המהפכות שאנו כה מתרגשים מהן, על האנרגיה שאנו משקיעים כדי לשנוא שכנים, מתחרים, בני גזעים אחרים ודתות אחרות — שקולה לעולמם של דגיגים זעירים בזירמה מסוימת בים האדום?

ואולי כל שאנו רואים הינו מעוות? ואולי המוח הזה שבו אנו מצויידים בו, המאפשר לנו זיהוי עצמים והפרדה בין עצמים והכרה של עצמים — מטעה אותנו עקב תדמיות מנטאליות (ראה במדור זה)? ואולי אנו רק בשלבים הראשונים של התאקלמות בכדור הארץ?

כדי לא להביא אתכם לכדי דכאון ורפיון, אעבור למדורי היומיום האמיתיים שלי. זה מה שיש, וכמובן, לא אתחמק (במידה שחשרתם לרגע) ואספר לכם על יחסי עם עציצי, ובכן — הגאון השחצן הזה עדיין אינו מגיב למניפולציות שלי, ובשלב זה החלטתי על צעד דראסטי, שיתכן ותאמרו כי הוא קיצוני ורגשי, אך זהו זה, אני גמרתי אתו ואיני רואה עצמי עוד כבעליו. גם אינני משקה אותו. לפי דעתי הוא לא שפוי והוא סתם מגלומן נפוח? אפילו עכשיו...כשסוף־סוף אני כותב בעתון...אגלה לכם, ככה בינינו...חשתי כרידות...קצת, לא רציני...בעצם איבדתי לחלוטין את ערך עצמי. וכי על פי מה אתם חושבים הערכתי את עצמי עד היום? תאמרו בזכות הערכתו של העציץ שלי, נכון? זו חוצפה...הרי בזכותי הוא חי בכלל! איך אני יכול להעריך את עצמי על פי הערכתו של יצור שאינו מעריך? ההז אז סלקו מחשבות רעות מלבבכם. אני לא צריך אותו! הוא בסך־הכל עבד נרצע! ואני...אני לא זקוק לו בכלל ולא אסלח לו...בינינו...אמש התגנבתי ומבלי שהרגיש טיפטפתי מספר טיפות...רק שלא יפח את נשמתו הטמאה. והרי אדון לא יפקיר לעולם את עבדו.

אלו התמהים על הטירוף שאחז בי. אני מציע שוב לפנות לדיאלקטיקה של הגל...בעצם אינכם חייבים לקרוא אותו, מספיק שתתעמקו בתולדות חייו של עציצכם או כלבכם... או כל מה שעומד סביבכם וחשוב לכם שיעמוד שם. חג שמח.

מחשב סקסי

המוח הינו אריג מסובך ומורכב שאין דומה לו ביקום. וככל מארג הוא מורכב מתאים המתפקדים כתאים רגילים (תאי חיים). האותות האלקטרוניים והכימיים שלהם ניתנים למעקב ולתיעוד ופירוש. והכימיקלים — ניתנים לזיהוי. הקשרים המרכיבים את המארג המוחי ניתנים למיפוי. ולסיכום, המוח ניתן ללימוד בדיוק כמו הכליה או הכבד. הבעיה נעוצה בהבנת המוח, דהיינו, בהבנת מקורות התהליכים שבו.

המוח האנושי, שמישקלו בסביבות 1.4 ק"ג, מכיל סדר גודל של מאה בילון (100) תאי עצב הקרויים — נוירונים. הנוירונים מוקפים, נתמכים ומוזנים על־ידי מספר רב של תאים אחרים. נוירון טיפוסי מורכב מגוף התא שקוטרו מחמש ועד מאה מיקרומטר (אלפית המילימטר) שממנו יוצא סיב אחד גדול הנקרא אקסון (axon) ומספר ענפים סיביים הנקראים דנטריטס (dentrites). האקסון מסתעף בדרך כלל לענפים סבוכים לקראת סופו (הקצה השני שלו). בדרך כלל — הדנטריטס וגוף התא קולטים את האותות. גוף התא מעבד אותם (את האותות) ומפיץ אותם. כן אחראי גוף התא ל„תחזוקת" התא השוטפת.

האקסון מעביר את האותות היוצאים (האותות המעובדים היוצאים מגוף התא) אל קצוות האקסון (טרמינלים), המפיצים אותם לקבוצה חדשה של נוירונים. האותות האלה מכילים למעשה את האינפורמציה. לסיכום — גוף התא מעבד את האותות הנכנסים (או יוצא אותם לבד) ומעבירם בעזרת האקסון לטרמינלים המפיצים אותם לקבוצות נוירונים אחרות.

מערכת האותות הינה כפולה: אלקטרונית וכימית. האות הנוצר על־ידי גוף התא של הנוירון והמועבר על־ידי האקסון הוא פולס חשמלי. אבל מעבר האות מתא לתא מתבצע על־ידי מולקולות של חומר „מעביר" הזורמות דרך מקשר מיוחד הנקרא „סינפסה" (synapse). הסינפסה מקשרת בין „ספק" האינפורמציה (קצוות האקסון) לבין מקבל האינפורמציה (דנטריט או גוף תא של נוירון אחר). ייתכן מצב שבו נוירון יחיד מוזן על־ידי מאות או אלפי נוירונים אחרים, ולהיפך, נוירון יחיד מזין מאות או אלפי נוירונים אחרים.

מזכיר להם מחשב ענק? אולי. אולם לפני שתמהרו ותפסקו כי המוח הוא מחשב, מכונה מסובכת, ולכן היא למעשה מחשב משוכלל. זיכרו, שחלק מהנוירונים הללו, וחלק מהסינפסות, אחראים לנושא האבולוציוני. דהיינו, למין (סקס) ולשרידותו של בעל הבית...ראיתם פעם מחשב המכיל תאים או תת תוכניות האחראיות על מידת מינותו של המחשב? אמנם ראיתי כבר כמה מחשבים סקסיים, אך האמינו לי, כי אלו סטיות מאוד פרטיות שלי, ומה בדבר התחרות ושרידותו? האם למחשב יש יכולת פנימית, קרי, נוירונים, שיש בכוחם להזהירו מפני פגעים שונים? כמו למשל קירור תאיו החיצוניים ועל־ידי הזעה במקרה של סכנת התחממות?

יהיו כאלה שיגיבו על הדברים הנ"ל כיכן, ויגיבו בכך שהמחשב העתידי יוכל לשכפל את עצמו (והרי לכם מיניות ורביה) ויוכל להפעיל מערכות עזר כדי להגן על עצמו. אך אשאל אותם שאלה פשוטה. מה עם התאוה המינית? התשובה ברורה — לא. וזה בדיוק מה שיהפוך אותו ליצור עליון... עלי בכל אופן... תגיד אני מגיע לסקס... מה קורה לי?

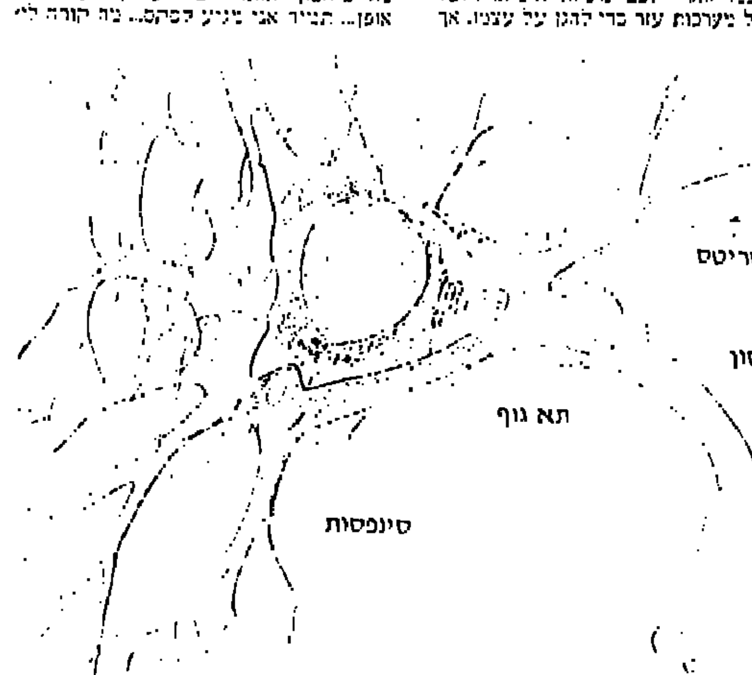

ערוץ מידע כימי

הנוירונים — שהם תאי העצב הנהיים אבני בניין של המוח — הם בעלי אותו מבנה גנטי וכן אותו ארגון ביוכימי כשל שאר תאי הגוף. אולם יש בהם גם דפוסים ייחודיים המבדילים אותם (פונקציונלית) מתאי הכבד, למשל. הייחוד מצוי באותו קרום חיצוני המאפשר ייצור פולסים עצביים וכן, הסינפסה — המאפשרת העברת אינפורמציה מנוירון לנוירון.

עקרונית, אין שני נוירונים הדומים זה לזה בצורתם, ואף לא ניתן לסווגם לפי קטגוריות. ניתן רק לומר, שרובם מכילים שלושה מרכיבים עיקריים — גוף התא, האקסון והדנטריטס. תפקידיהם תוארו לעיל.

רוב האקסונים הם ארוכים ועבים יותר מהדנטריטס שהם עדינים וסבוכים יותר בקירבת גוף התא. בעוד האקסון מסתעף לענפים רק בקצהו, דהיינו, במקום שבו הוא מתקשר עם נוירונים אחרים. לנוירון טיפוסי יש בין אלף לעשרת־אלפים סינפסות והוא יכול לקבל אינפורמציה מאלף נוירונים אחרים. באופן עקרוני, ברגע שנוירון (גוף התא שלו) מייצר פולס חשמלי, הפולס עובר דרך האקסון אל קצהו. בקצה קיימות בועיות שלפוחיות סינפסה. השלפוחיות חומר כימי המופעל ברגע שמגיע הפולס החשמלי. הן מעבירות את האינפורמציה — העברה כימית — אל הדנטריטס של נוירון אחר. ייצור של פולס חשמלי על־ידי נוירון, תביא להפעלת מאות סינפסות, כאשר חלק מהן יהיו מעוררות וחלק מעכבות — שתפקידן לעצור את הפולס.

עד כאן באופן כללי. יתר פירוט העוסק באופן העברת האינפורמציה, ובאופן הפעולה של הסינפסות — באחד המדורים הקרובים ולאט לאט...

נמלה על עיתון

לעתים קרובות בני־אדם יכולים לייצר דימויים מנטאליים של עצם הדומה לצורתו האמיתית. רוב בני־האדם טוענים שהם מסוגלים ליצור דימוי מנטאלי מדויק של אותו עצם אמיתי.

מה הם, אם כן, הקשרים בין דימויים מנטאליים לתפיסה החזותית? המחקר ותוצאות תצפיותיו, שעיקרן מוצגות להלן, מצביעות את האפשרות שדימויים מנטאליים מפעילים רבים מאותם הנוירונים או אותם סוגי הנוירונים הפועלים בתפיסה החזותית (בזמן הראיה עצמה), ויש להשערה הזאת השלכה משמעותית ביותר הן מבחינה תיאורטית והן מבחינה מעשית על נושא התפיסה החזותית ובעיקר על נושא העיוות בתפיסה החזותית. תוצאות הניסוי והמחקר הוצגו במאמר מדעי ב־Scientific American, מארס 86, על־ידי רונלד פינק.

תרגיל המרמז על אופי הניסויים, נסה (הקורא) לדמיין לעצמך נמלה על עתון הנמצא במרחק של מספר מטרים ממך. אחר כך קרב את העתון אל עיניך, כדי מרחק קיסם (בדמיונך, כמובן) והנה יהיה ביכולתך לראות באופן מנטאלי הרבה יותר פריטים או דפוסים בנמלה (כמו ראש הנמלה או קווי גוף). כלומר, במרחק גדול תבחין (בדמיונך) במבנה הכללי של הנמלה, בעוד שמטווח קרוב ביותר תבחין בפרטים נוספים. נסה והיווכח. אחרי שהיווכחת, אזכיר לכם, שכך בדיוק פועלת (מוגבלת) מערכת הראייה שלנו. כלומר — יכולת הבחנה בפרטים (רזולוציה) גדלה והולכת ככל שהעצם קרוב יותר או גדול יותר.

על פי מערך שלם של ניסויים, התבררה ואושרה המסקנה הבאה: זיהוי הדפוסים (יכולת הבחנה וההכרה של פרטים) בדימוי מנטאלי מאולצת בדיוק כפי מערכת התפיסה החזותית של ה„ראיה" (במלים פשוטות), כן מצביעים החוקרים את האפשרות, שאותם אילוצים נכפים על תהליך זיהוי הדפוסים ברמות בהן הן נכפים על התפיסה החזותית, דהיינו, על־ידי תכונותיהם המגבילות של הנוירונים ו/או המכניזמים הנוירוניים).

אלו הן מסקנות מפתיעות ביותר. מדוע? משום שצפוי היה שאם עצם מסויים נתון בזכרוננו (מבחינת צורתו והפרטים הצורניים שלו), ניתן איפוא לצפות שניתן יהיה להבחין בפרטים האלה (הקטנים) גם אם הוא נמצא רחוק מנקודת המבט הדמיונית שלנו, משום שהפרטים הללו מצויים בזיכרון; ולא כך הוא. מתברר שהדימוי המנטאלי של עצם, מאולץ בדיוק על־ידי אותם אילוצים כפי הראיה הרגילה וכפי מערכת התפיסה החזותית במוח. אילוצים לדוגמא — ניחות ביכולת ההבחנה בשדות פריפראליים (פירושו — אם מתבוננים בעצם מסויים, אנו מסוגלים להבחין גם בגופים אחרים בסביבתו. אולם ככל שירחקו ממנו — לקצה שדה הראיה של העין — נבחין בהם פחות ופחות. ההסתכלות על העצמים ה„שכנים" היא הסתכלות בשדה פריפראלי, להבדיל משדה עיקרי הממוקד על העצם המרכזי). המסקנות שלעיל.

נובעות מניסויים לגבי עצמים על משטחים דו־מימדיים. בני אדם מסוגלים ל„דמיין" גם את המרחב התלת מימדי. כמו נסו לדמות את חדר השינה שלכם על רהיטיו והתמונות על הקיר...)

בניסויים האלה התגלו תוצאות מדהימות. התברר, שבני אדם אמנם מדייקים בדימוי המנטאלי שלהם (דהיינו — רואים בדמיונם בדיוק כפי שהעצמים ערוכים במרחב המציאותי) במצבים קבועים, אך מעוותים את התמונה המרחבית כאשר מדובר בשינויי מצב. עיוות קטן אמנם, אך העיוות הוא סיסטמטי וקבוע. בניסויים התברר, שהנבחנים „הזיזו" את העצמים קדימה יותר מאשר הוזזו במציאות. כלומר קידמו בדמיונם את המצב המרחבי של העצמים.

לסיכום, ממצאי הניסויים מצביעים על כך שדימויים מנטאליים יכולים לייצר שינויים בזכרון החזותי הנמשך אפילו לאחר הפסקת הצגת הדימויים. אחת התופעות המחזקות השערה זאת הינה — דיווחיהם של אתלטים מקצועיים (קופצי גובה ורוחק ואצנים) המוצאים עזרה רבה בשינון מנטאלי של מסלול הפעולה. על פי ממצאי הניסוי, נשמע הדבר הגיוני, וככל שהמסלול או הפעולה יהיו ברורים להם יותר מבחינה מנטאלית — כך יגיעו להישגים גבוהים יותר. הסיבה — הדימוי המנטאלי של מסלול הפעולה מעוות את המציאות ומשבש את מהלך הפעולה האמיתית. תוצאות דומות התקבלו לגבי מהירות הזיהוי של עצמים. לדוגמא — אם מופיע עצם שהוא שונה מן העצם „המדומה" הצפוי, הצורה של המדומה תתערב בפעולת מערכת הראיה הנורמאלית ותשבש אותה. ומאחר שסביר שגם במערכת הקולית קיימות תופעות דומות, יכולות להיות לכך השפעות מעניינות על נושאים כגון שירה, תיאטרון... לאלו החוקרים את העניין מנקודת מבט ביקורתית־אמנותית). לדוגמא, נניח שאתה טס במטוס מעל ענן, ועליך לאתר מסילת ברזל ברגע חליפת הענן. אתה תראה את מסילת הברזל מהר יותר אילו דמיינת את מיקומה באופן נכון. ואם מצד שני, דמיינת את מיקומה במקום מעט שונה, יחלוף זמן רב יותר עד שתראה אותה מאשר אם לא דמיינת בכלל את מיקומה!

עכשיו צאו וחישבו מעט על ביקורת מוסיקלית, תיאטרלית, ספרותית, חזותית... מה שתרצו... חישבו על תדמיות הידע, החוות והקול שבמוחכם ותבינו מדוע אי־אפשר לעשות דבר חדש...

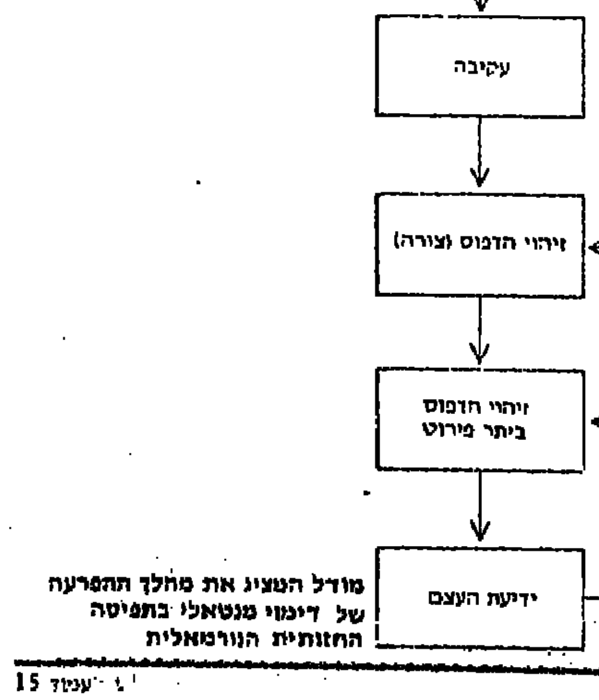

מודל המציג את מהלך התפרעה של דימוי מנטאלי בתפיסה החזותית הנורמאלית

מדיניות וחברה

העלייה השנייה

(המשך מעמוד 6)

כיום העלייה חשובה מהם, ובהיבט היסטורי חשובה מהם עשרת מונים.

אך מנהיגי ישראל ראו את הגולה בראש ובראשונה כפרה חולבת. הם הושיבו בראש השולחן, חלקו שבחים ועיטורים וערכו ארוחות ערב מפוארות, לא לעולים, המקיימים בגופם מצוות עלייה לישראל, גם לא למנהיגות הרוחנית של הקהילה. הגיבורים היו בעלי הממון, רושמי ההמחאות.

על סדר-היום הלאומי של ישראל לא היתה העלייה במקום גבוה, אם כי לא מעט מס-שפתיים שולם לה. כשדיברו מנהיגי ישראל בביקוריהם בארצות המערב אם בכלל — על עלייה, היה זה בדרך כלל רק לצאת ידי חובה. סעיף אחרון על סדר-היום. עיקר הרגש הושם על ממון. כמו בעיירה בפולין של ימי-הביניים, כך במערב-אירופה ובאמריקה הצפונית והדרומית של סוף המאה ה-20 — חזר הגביר והיה לגיבור היום. כמעט איש ממנהיגי ישראל לא דיבר עם יהודי המערב ברחל בתם הקטנה, לאמור: עלייה חשובה עשרת מונים מהמחאה. אנו זקוקים לכספכם, אך שבעתיים יותר לכם עצמכם. וכל העם רואים כמובן את הקולות. אם מנהיגי ישראל אומרים לנו, במפורש או ברמז, כי צדקה לא רק תציל ממות — דין יהודי ידוע — אלא גם מחובת העליה, מי אנו שנחלוק עליהם?

לא שדברים נמרצים, השכם והערב, מסוג זה היו גורמים לעלייה המונית. אך לפחות היו יוצרים תזוזה כלשהי, אווירה נכונה של עידוד לעולים ותחושת אי-נוחות כלשהי לעומדים מנגד. כי זאת לדעת: שר בישראל שאינו עוסק בציונות — רוצה לומר: עלייה אינו משרת כראוי את בני עמו.

• • •

בגליון האישום של העלייה שכמעט איננה, רשום גם שמה של התנועה הציונית. זו ניהלה ועודנה מנהלת את מערכת העלייה כמחלקת הגירה ולא כמכשיר להגשמה ציונית.

כאשר פלוני בן פלוני עוקר מהולנד מולדתו לאוסטרליה — קרויה פעולתו "הגירה". במילה "הגירה" אין צליל חיובי או שלילי. זהו תאור ענייני של תופעה. לעומת זאת, כאשר עוקר יהודי מברוקלין לירושלים, קרויה פעולתו "עלייה". פירושה של "עלייה" על פי המילון הוא "מעבר לדרגה גבוהה יותר". למילה "עלייה", טון של התעלות, כפי שפירוש המילה "ירידה" הוא "הליכה למקום נמוך יותר". והצליל המתלווה אליה הוא של שקיעה או נסיגה.

אך ההבדל בין "הגירה" לבין "עליה" אינו בצליל בלבד, אלא בעיקר, במהות. המהגר נוטש את ביתו ועוקר לארץ נוכרייה ללא מעורבות רגשית, לא למען עניינים שברוח ולא למען חברה חדשה. האמת היא, שמבחינה חברתית נוח למהגר עשרת מונים בארץ המוצא שלו שבה נולד וגדל, שאת אורחותיה ושפתה הוא מכיר ואשר בה שורשי משפחתו מימים ימימה. ההגירה נעשית בראש ובראשונה כדי לשפר את רמת חייו של המהגר ומשפחתו. על כן הוא סוקר את ארצות ההגירה האפשריות אחת לאחת, בוחן מי מהן מציעה לו הטבות חומריות ותנאי קליטה משופרים יותר, ובאיזו מהן סיכוייו להגיע לרמת חיים גבוהה טובים יותר. על-פי אמות-מידה אלה, אחת היא לו אם ישתקע לבסוף באוסטרליה, קנדה ארה"ב או ניו-זילנד.

להבדיל מן ההגירה — העלייה לישראל מארצות המערב אינה באה לענות על צרכים כלכליים או לשפר רמת-חיים. כי כיצד יכולה ישראל להתחרות מבחינה זו בארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות, בקנדה העשירה, או באוסטרליה רחבת הידיים? העלייה מן המערב נעשית לא מחמת מצוקה ולא בגלל שאיפה "לעשות כסף", אלא מחמת ערכיות — שאיפה לחיות במדינת יהודים דווקא, כמיהה לתרום לבניינה ולהקמתה של חברה מתוקנת. לשון אחרת: להיות שותף ליצירת מפעל לאומי ומציאות חלוצית מלהיבה חדשה.

ואולם בחינה מדוקדקת של דרכי פעולת התנועה הציונית תבהיר, כי משרדיה בחו"ל מתפקדים כמחלקות הגירה לכל דבר ועניין. עיקר עבודתם: מסירת מידע על אפשרויות תעסוקה, מגורים, לימוד השפה העברית, שיכון ארעי במרכזי קליטה ובאולפנים, הנחות מכס והטבות כספיות כאלה ואחרות. אם כך הם פני הדברים, מדוע כלל ועיקר יש צורך במרכזי עלייה? פקיד קונסולרי בשגרירות ישראל באותה מדינה יוכל למסור את המידע באותה דרך ובאותה רמה. אם נרחיק-לכת בקו מחשבה זה, נוכל לחסוך סכומי-כסף אדירים אם נסגור את מרכזי העלייה, נחזיר את השליחים לביתם ונסתפק בחוברת ערוכה כהלכה של כל זכויות העולה והעניינים המנהליים המגוונים הכרוכים בעלייה — והעולה יקרא בה ויבצע את עלייתו בשיטת "עשה זאת בעצמך". אינני מציע זאת. אני מאמין כי יש צורך בשליחים. אך צריך לשנות מן היסוד את שיטות עבודתם.

כללו של דבר: השפל בעלייה נובע, בין היתר, מכך שהתנועה הציונית חדלה לטפח את מושג ההגשמה הציונית ומסייעת אך במעט לקבוצות ציוניות מגשימות. אם מרבית עיסוקם של מרכזי העלייה בחו"ל הוא מתן מידע לעולה-בכוח על הטבות כספיות למיניהן, הרי הם פועלים כמרכזי הגירה לכל דבר ועניין. והרי זאת יהירות, אם לא איוולת, להאמין כי בזירה זו של הגירה נוכל להתחרות עם ענקים כאוסטרליה וקנדה. הלא מראש נחרץ איפוא גורלם של מרכזי העלייה לכשלון.

• • •

ואולם הדבר החמור ביותר המתרחש בתוכנו הנה ההשלמה — שלא לומר הכניעה המוחלטת — בקרב חוגים רחבים והולכים נוכח חוסר העלייה. עושים פחות ופחות למען העלייה ומסבירים יותר ויותר מדוע העניין כולו חסר תקווה — מעין בצורת רב-שנתית, גזירה מן השמיים ואין להשיב.

ההסברים, התירוצים והאמתלאות חוגגים. יש אומרים שעד שלא תתפרץ אנטישמיות פרועה במדינה מערבית כלשהי — לא תבוא עלייה. מדבריהם אתה שומע, כאילו יש לייחל לצרה נוראה שתיפול על קהילה יהודית כלשהי, כדי שאנו נזכה מן ההפקר. מי שסבור כך, הוציא עצמו מקהל ישראל. שום מטרה, נעלה ככל שתהיה, גם לא עלייה, אינה שווה באסון שיפול על אחינו, בשר מבשרנו, בכל מקום שהוא בגולה. אם הבחירה היא בין אנטישמיות פרועה שתביא עליית נרדפים, לבין קהילה יהודית הממשיכה חייה בשלווה ואינה עולה — הבחירה הטבעית של כל בר-דעת היא באפשרות השנייה.

יש בתוכנו אומרים שמוטב שיישבו יהודים — אמידים בעיקר — בגולה ויסייעו לנו בכספם, ובהשפעה פוליטית. זהו טיעון אווילי של מי שאינו מסוגל לראות מעבר לקצה אפו.

יש טוענים שמצבנו הכלכלי המעורער, עם אבטלה גוברת מבית, אינו מאפשר לנו קליטה המונית בבחינת: "על הראשונים אנו מצטערים ואתם באים להוסיף עליהם". לא זה המקום לאבחנות כלכליות. אך דווקא עליה המונית מן המערב של ידע, כישורים וכסף תהיה סם-חיים לכלכלה המקומית הרופפת.

יש גורסים כי חברה חבוטה ומיוסרת כמו שלנו, קרועה בין ימין לשמאל, בין דתיים לחילוניים מקולקלת במידותיה, תוקפנית, חסרת בטחון עצמי, הליכות ודרך-ארץ, אינה מסוגלת לקלוט עלייה. לפי גירסה זו, עלינו לקיים כאן תחילה חברה מתוקנת, נאורה ונקיית-כפיים, כדי שנוכל לקלוט עלייה. גם זה הבל. חברה נאורה, טהורה ומתוקנת מסוג כזה היא מחזות אחרית-הימים. כאשר "הר בית ה' יהיה נכון בראש ההרים ונישא הוא מגבעות ונהרו עליו עמים" ומה נעשה בימים האפורים עד אחרית הימים? נחדל מן העלייה?

• • •

אנו יכולים לחולל מהפיכה. אם נגלה מידה ראויה של תעוזה, עקשנות, תחכום ונחרצות, נהיה מסוגלים לסובב על צירם את הנתונים הפועלים נגד העלייה ולנצל דווקא אותם לנקודת מפנה ותנופה לטובת העלייה.

ראשית נכיר במגבלותינו: אם נחלק את סך כל המשאבים ואת זמן השליחים המופנים לעידוד העלייה במספר היהודים במדינות המערב נמצא — והדבר מובא בכוונה תחילה לידי אבסורד — כי לעידוד כל יהודי לעלייה מוקצים עשירית הסנט ושלוש שניות. רוצה לומר: באמצעים העומדים לרשותנו אין בכוחנו לעשות עבודת רוחב על פני הקהילה כולה. לפיכך עלינו לרכז את האמצעים באותו קטע בקהילה היהודית, שמלכתחילה סיכוייו רבים בייחוד להוציא מתוכו עולים. כי מה באפשרותנו להציע עתה לעולה החדש? קורטוב של זכויות והרבה מאד קשיים. קמצוץ של רווחה, אך הרבה מאד אתגרים. מעט מאוד תנאים חומריים, אך שפע של אידיאלים.

מי הם האנשים שאין הזכויות, הרווחה והמותרות נחשבים בעיניהם, שהקשיים נראים להם רק כתבלין מעורר, ולעומת זאת זקוקים מאד לאתגרים ולאידיאלים? אלה הם האנשים הצעירים, כלומר: היהודים הצעירים של מדינות הרווחה. כלפיהם צריך מאמץ העלייה העיקרי להיות מכוון.

לרבבות יהודים צעירים במדינות המערב היה השובע לזרא. הם הגשימו את חלום חברת השפע: טלוויזיה צבעונית בכל חדר, שתי מכוניות במגרש החנייה וספינת שעשועים במעגן המקומי. הם תרים עתה אחר אתגר, אחר אידיאל, אחר אור. בגלל סיבה זו היו יהודים צעירים, תוססים, ערניים, נמרצים מראשי התנועה למען השחורים, האינדיאנים והמקסיקנים. בגלל סיבה זו נולדו התנועות המשונות: "יהודים למען ישו" "יהודים למען המהרג'י" וכיוצא באלה. עתה באה שעתה של תנועת יהודים צעירים למען יהודים ולמען ישראל, תנועה זו. אם תקום בתנופה ובעוז נעורים, עשויה להיות "העלייה השנייה" של שנות התשעים.

כי זה יהיה דבר התנועה: יהודים צעירים במערב-אירופה, בצפון-אמריקה ובדרום-אמריקה — הוריכם אינם עולים. אין ביכולתם או בכוחם לעמוד בקשיים. וישראל — ראויה האמת להיאמר — היא, ארץ רווית-סבל, רצופת שעות קשות ומתייסרת כלכלית וחברתית. ניתנת לכם, הצעירים, ההזדמנות לעשות היסטוריה במדינת ישראל ולסייע לעמכם השרוי במצוקה. בואו לכאן ועיזרו לנו לבנות חברה בעלת איכות טובה יותר.

כללו של דבר: אם תרפא התנועה הציונית מניוון השרירים שאחז בה ורוח חדשה תפעם בה, אם תחדל מחלקת העליה לתפקד כמחלקת הגירה ותהיה למרכז של הגשמה ציונית חלוצית. אם יירתמו נשיא המדינה, שריה, רבניה, ראשי התנועה הציונית אנשי הגות ורוח והסגל הדיפלומטי הישראלי מעבר לים למען עליית הדור הצעיר לישראל — נצליח לגרום תזוזה בעליה. הרבה, אלפים יבואו. הקשיים לא ירתיעו אותם, נהפוך הוא: הם יהיו אתגר. הסיסמה צריכה איפוא להיות: יהודי צעיר עלה לירושלים. עליה — אם נרצה — לא תהיה עוד אגדה.

משפט ציבורי למדיניות הכלכלית

יש כלכלה אחרת

"ויום יבוא, וקרית שמונה ובית שאן ועיר גנים, וקטמונים והתקווה ומוסררה וראש העין יהיו למצעד אדיר של שכונות. לא לתת עוד מחורבן של אחרים להיבנות" — שורות סיום אלה, מ"שיר המובטל" פרי עטו של אבנר, הודהו באחד הערבים האחרונים, כשקהל תושבי שכונות ועיירות בירושלים התכנס כדי להשמיע זעקתו כנגד התכנית הכלכלית של הממשלה, זו שכבר היתה לנחלת העבר וזו הנוגשת בציבור זה היום.

בערב, שהוכתר כ"משפט ציבורי" לקברניטי אותה מדיניות, נשמעו דברים מרירים וכאובים והועלתה תביעה פשוטה לכאורה — הזכות לעבודה. אך מעבר לדברים שיצאו נסערים וזועמים נפרשה גם תכנית אחרת, עקרונות של כלכלה אלטרנטיבית, שתפעל לייצוב המשק ללא יצירת קיטוב והגדלת אי-השוויון בחברה.

עדי התביעה העלו מסכת של סיפורים בגוון אישי, על שחיקת שכר המביאה עד פת לחם. דוד אוחיון, איש תכנית השיקום בשכונה המאוחדת, קבל על גורלם של המובטלים הצעירים יוצאי הצבא, הסובבים בחוצות מתוסכלים וחסרי מעש. הוא סיפר על הורים שאינם יכולים לספק ספרי לימוד לילדיהם, ואחר-כך יש מי שתמה על גידול פערים.

מוטי אשכנזי המנוסה בהפגנות מחאה, שהתפרסם לראשונה כאשר התייצב מול משרד ראש הממשלה בשלהי מלחמת יום הכיפורים ותבע במפגיע מגולדה ומדיין להתפטר, היה לימים תעשיין זעיר. יצרן של צעצועים. על הבמה ניצב מוטי המיואש. הוא גילה כיצד נאלץ לפטר עובדים מסורים, עקב הריבית הקטלנית שהוטלה עליו בגין הלוואות שנטל כדי לפתח מפעלו.

2.25 מיליארד דולר ליו"ש

ד"ר מירון בנבנישתי, כדרכו, הטיל סערה באולם כאשר נקב בסכומים שהשקיעה הממשלה בפיתוח יהודה ושומרון. עד כה הושקעו בשטחים שנים ורבע מיליארד דולר. לקליטת משפחה ממוצעת הוציאה הממשלה 80 אלף דולר. היישובים ביו"ש נהנים מתנאים מועדפים שעיירות הפיתוח לא חלמו עליהם. העדפה המחריפה את הפער החברתי בישראל.

שורת המניפים אצבע מאשימה היתה ארוכה. רק תושב אחד נחלץ להגן על המדיניות הכלכלית שקברניטיה היו אנשי הליכוד. "לכולם יש וידאו בבית", הזכיר את ימיה העליזים של "הכלכלה הנכונה" מבית מדרשו של יורם ארידור. "מכל מה שאני שומע, אני מבין שאתם רוצים את ארידור בחזרה", טען. אולם הוא התקשה להצביע על אנשים באולם שבביתם ניצב מכשיר הווידאו, המסמל יותר מכל את ימי הפריחה המדומים שעקבותיהם העשנים ממשיכים ללחוש פה ושם.

לחזור למס-אמת

התנועה לצדק חברתי, המשמשת קורת-גג לתנועות המחאה החברתיות, הציגה את עמדתה, לפיה יש כלכלה אחרת, שונה לחלוטין מכלכלתן של ממשלות הליכוד וממשלת האחדות הלאומית. עקרונות התכנית הזו פשוטים וברורים. המלך הוא עירום, קבעו אדריכליה, ששקדו על גיבושה במשך תקופה מסויימת. כדי להיחלץ מהתוהו-ובוהו הכלכלי חברתי מתחייב שינוי דראסטי במדיניות הכלכלית של הממשלה. יש להקים ללא דחיות רשת תעשיות מתקדמות בערי הפיתוח. על הממשלה להתאים את מערכת החינוך לצרכיה של הכלכלה המודרנית, ולהקנות ערכים ומיומנות מקצועית בסיסית לצעירים.

על צריכת מוצרי מותרות מיובאים יש להטיל מס כבד. לאור המחיר הכבד שמשקיעה הממשלה בינואס, את ההנחות הכלכליות יש להחזיר למוסר תשלומים של מס-אמת, הסיוע הממשלתי לתעשיינים יכוון לעיירות הפיתוח ולשכונות, ויש להטיל עליו פיקוח חמור וקפדני.

ולבסוף יש לשים קץ להשתמטות ההמונית ממס ההכנסה, בדרך של אכיפת החוק. במקביל יש ליצור בציבור אקלים חינוכי עוין למשתמטים, ולהתנות קבלת רשיונות ואישורים מהממשלה בהצגת אישור מתאים משלטונות מס הכנסה.

בצלאל עמיקם

תאורה פנימית

על המתרחש במפ"ם
בעריכת יורם בר

ליל שימורים לחירות האדם

תחת הכותרת "חירות האדם" נערך ליל שימורים שאירגן "נוער מפ"ם" בתיאטרון נווה צדק, 4 ימים לפני חג החירות. 80 צעירים באו לשמוע את ד"ר אבי רביצקי, מיכאל שלווי, חנן גולדבלט ושלמה ארצי. חה"כ יאיר צבן נאלץ לבלות את הלילה עם רו"ח בייסקי ולא הגיע. בהפסקות שבין השיחות הוגש למשתתפים קפה ומרק חם. בין ההרצאות הוקרנו סרטים ישראליים והסרט "הנערה" עם ג'ק למון.

שלמה ארצי, ששכח היכן מתקיים האירוע הגיש באותו לילה את תוכניתו "ציפורי לילה" בגלי צה"ל. במהלך השידור סיפר על ליל השימורים וציין כי איננו זוכר היכן הוא מתקיים. מירב מורן התקשרה לגלי צה"ל ודיברה איתו. מיד בתום התוכנית, ב-02.30 לפנות בוקר, התייצב במקום שלמה ארצי, לשמחת הנוכחים.

בתצלומו חנן גולדבלט, שבחר לשוחח עם הצעירים על הצורך בהקמת ועדת חקירה על המלחמה בלבנון. "ביום בו מוחים ראשי בנקים בגלל ירידת ערך מניות, לא יתכן שאיש עדיין לא נתן את הדין על נטילת חיי אדם במלחמה המיותרת הזאת", אמר.

ליל השימורים הסתיים ב-05.30 לפנות בוקר. נוער מפ"ם כבר מתכונן לאירוע הבא. (צילום: דני מורוזינסקי)

מכל מקום

המאבק לעליית יהודי בריה"מ

35 חברי הקיבוץ הארצי התכנסו בשבוע שעבר בבית הקבה"א בתל-אביב לדיון במאבקם של פעילי העלייה בברית-המועצות, ובדרכי ההיערכות בתנועה ובמפ"ם על מנת לסייע במאבק זה.

גריגורי קגנוביץ, לשעבר פעיל עלייה מרכזי בלנינגראד וכיום חבר קיבוץ סאסא, ריגש את המשתתפים כאשר השווה את מאבקם של פעילי העלייה בבריה"מ לפעילותם של חברי הקיבוץ הארצי ומפ"ם בארץ למען דו-קיום ודמוקרטיה. לדבריו, העדר פעולה בתחום זה גורמת נזק לתדמיתנו הציונית.

יגאל וילפנד הגיש הצעה לפעילות התנועה. מזכיר הקיבוץ הארצי, אפרים רוזן, בירך את המשתתפים וחה"כ אמירה סרטני הדגישה את מורכבות ורגישות הנושא.

חברי קיבוץ ילידי הארץ סיפרו, כי המפגשים עם יהדות ברית-המועצות המחישו להם את שייכותם לעם היהודי; זאת משמעות הקרבה והשותפות בעם היהודי. בעקבות מפגשים אלה בא הרצון לתרגם את רגשותיהם לפעילות בנושא מאבקם של יהודי בריה"מ.

בתום המפגש נבחר צוות עליו הוטל לגבש הצעות ולארגן את פעילות מפ"ם והקיבוץ הארצי בנושא. למזכירות הפעילה נבחרו: דורון מור, שרה אוסוצקי, נחום שור, יוסי שחר, גריגורי קגנוביץ, יגאל וילפנד, חיים אנגלסברג, ברוך שולגביץ וסימה שווייצר. הכינוס אורגן על-ידי יוסי שחר וחיים אנגלסברג, נציג מפ"ם בתא הבין-קיבוצי במועצה למען יהודי ברית-המועצות.

לקראת מועצת הדור הצעיר

מועצת הדור הצעיר זוכה בהתעניינות רבה מעבר לים, אם לשפוט על-פי התגובות של ארגונים סוציאליסטיים בינלאומיים להודעה על קיום המועצה.

בוני גולדברג, הרכז הבינלאומי של צעירי מפ"ם, מסר כי נציגים מגרמניה, שוודיה, דנמרק, איטליה, מצרים, רומניה ובריטניה ישתתפו כמשקיפים במועצה.

בין המשקיפים — אולף סקולקה, נשיא צעירי הס.פ.ד בגרמניה, ופטרה פינסר, סגנית נשיאת יוסי, האינטרנציונל הסוציאליסטי הצעיר.

ברכות למועצה הגיעו מארגוני צעירים סוציאליסטיים מארבע כנפות תבל — מהפיליפינים, מצרפת, מספרד, ממאוריציוס, משוודיה ועוד.

פנים חדשות בהרצליה

מסיבת ערב פסח נערכה במועדון מפ"ם בהרצליה, בהשתתפות חברים ותיקים, דור המשך, צעירים ורעיותיהם שהוזמנו לכבוד להרגל חנוכת המועדון המחודש. המועדון שופץ על-ידי צעירי הסניף, בסיוע המעגל של אברהם רינציקו, שליח הקיבוץ הארצי בסניף. בירכו מזכירת הסניף, אילנה הרוש, יהודה סאט, יצחק מושקוביץ ויהושע מקוס, שבירך חברים ותיקים ביום הולדתם, חברים שזכו לגימלאות ומצטרפים חדשים. במסיבה השתתפו גם שליחי הקבה"א בסניף, משה ברנדס מברקאי ושמואל קרני מהעוגן, שציינו כי שמחו לפגוש הרבה פנים חדשות בסניף.

טלוויזיה

09.00 פרפר נחמד - פסח בא - אווה ובני הרשבים שפסח זה הוד. 09.30 פרוטות של זהב - פרק 4 - ד"ר כלוני מטפל בנר שנפצע לאחר שהתנגד לכלם עבור רשיון הכריה שלו. 09.55 ביתו של אף אחד - פרק 4: אף אחד אינו אחראי - "אף אחד" נשאר לשמור על הבית כשהמשפחה נבלה סוף שבוע. הוא מכבל את הבריונה לפרוץ לבית ולוכד את הפורצים. 10.20 רוץ בן אדם רוץ - סרט מדעי את חשיבותם של אימונים סדירים בשמירה על בריאות תקינה. 10.40 על פס. 14.00 כלכלה - תקציב. 14.10 איסלם ומדעים - סרט המספר על תרומת האיסלאם והערבים להתפתחות המדעים. 14.35 פרלודים - סדרה בת 10 פרקים. המלחין והמנצח אנתוני הופקינס מסביר את צורת הפרלוד. 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: בריאות ובחירה בעידן - [illegible] ניהול משאבי אנוש - וולדוויל - חלק ב'. נקודת מבט - תנועה. 16.00 רחוב סומסום - מיקרה שולחן - ברחוב סומסום משחקים במשחק הניחושים. 16.30 סרון קטן וטוב - פרק ב' - הדודות אינה מסוגלת להשתלט על ישראל. הדודן הקטן, ומחליטה להכניס לפנימיה שהחיים בה אינם כה נעימים. 17.00 ערב חג - מנחה: דן מרגלית. 17.30 נאיה קטן נלחם בדרקונים - דרמה בהפקה נאיה הוא בן של מושל יפני. הוא כורך במוסכמות ויוצא למלחמה בדרקונים האלים. כל זאת הוא עושה בעזרת קסמים. ההפקה סינית. נעשתה בשיתוף פעולה עם הבי.בי.סי. 18.30 חדשות החדשות וערביות. 18.32 העגה המדהים - סדרה בת 11 פרקים עם הפרק: היוצר וכת המערות. 19.00 יומן השבוע וערביות. 20.00 כותרות מבט. 20.02 עד פוס - מגזין לפוס ולבידור. בהתכנית מתארחים דני בסן, יוני רכטר ועלי מוהר. יוכאו גם שני סרטונים חדשים של הזמרת עפרה חזה. מנחים: עת דולב ונחום גרנית. 21.00 מבט לחדשות ומוסף שער ראשון. 21.45 לקט שירי האירוויזיון 1986 - החלק הראשון. הארצות המשתתפות בתחרות הזמר של האירוויזיון מקרינות עליהן הנוהל את שירי התחרות לפני המופע. בשני חלקים. בחלק הראשון ישודרו השירים המייצגים עשר מדינות. לפי סדר הופעתן: לוקסמבורג, יוגוסלביה, צרפת, נורווגיה, בריטניה, איסלנד, הולנד, תורכיה, ספרד, שוויץ. החלק השני ישודר ביום שני, 28 באפריל 1986. 22.10 חיים שבכאלה - עם יחיאל קדישאי, ראש לשכתו של ראש הממשלה לשעבר, מנחם בגין. חלק שני. 23.30 כלוא הבית - סדרה אנגלית מקבצעת. שני זוגות צעירים כמהים לבית משלהם, אך אין להם די כסף לרכוש אותו. הם קונים אפוא בית משותף לחלוק בו. אבל שני הזוגות שונים באופיים. זוג אחד מהוגן, האחר זרוק, ובמיוחד הגברים שבהם, ואינם רואים עין בעין את סגנון החיים, המוסר, הנילוי, והתחשבות ההדדית. תסריטאי הסדרה: ג'וני מורטימר ובריאן קוק. בתפקידי הזוג פול ונרסה אסטפילד - כריסטופר סטראולי וסבינה פרנקלין. בתפקידי הזוג דיאנה ומארי בקפי - נטלי פורבס ובריאן קפרון. הפרק הראשון: קונים בלבד. 23.55 פסוקו של יום. הדשות.

רדיו

קול המוסיקה

08.02 צלילי בוקר 07.07 בוקר טוב: היידן: רביעיית גיטרה ברה מג'ור 07.30 שחרית מוסיקלית: מיכאל היידן: סימפוניה ברה מינור. סטרווינסקי מעשה בחייל. ברליוז: הסימפוניה הפנטסטית 09.30 קונצרט בוקר: ארם: ריגל. סוויטה מן הבאלט. לולי: גם הוא באלים. באלט קומי. סטרווינסקי פולצ'ינלה 11.57 מניסים ישר 12.05 אנשים באולפה תנוך גריפלרסטנר באך: פרלוד ופוגה בסי מינור על נושא של אלבינוני. ברנ: סונטה ברטיקון 4 קינות, בטהובן: 7 בגטלות 13.00 באולמי הקונצרטים בעולם: פסטיבל לוצרן, 1985 תז. ביתרי לוצרן - רודולף באומגרטנר באך: קונצרטו ברנדנבורגי מס. 2 בפה מג'ור 1047 רי"ב. מוצרט: קונצ'רטו בסי במול מג'ור לפסנתר ותז. ק. 449. שוסטקוביץ: קונצ'רטו לפסנתר עם חצוצרה; קריספרייטר: קונצ'רטו לפיתוח 15.00 החירון המוסיקלי וכו' 16.00 קונצרט מנהה: ויואלדי: קונצ'רטו ברה מג'ור לחליל ותז. ואן לואי דיופור: קונצ'רטו מס. 5 ברה מג'ור. לצ'לו ותזמורת: באך: קונטטת האיכרים: מוצרט: סימפוניה נפה מג'ור, ק. 19 א: מנדלסון: קונצ'רטו מס. 1, בסול מינור לפסנתר ותזמורת: גריג: סוויטת הולברג; מנדלסון: הסימפוניה מס. 3 בסי במול מג'ור לכלי קשת 18.30 מוסיקה ליום ראשון: באך: קנטטה מס. 42 י. ס. באך: יום הדין. כתו מינוה הנדל: מזמור מס. 6 א: 20.05 מניסים ישר 20.07 נגינות של מוסיקה יהודית שידור ישיר - קונצרט הפתיחה ערב חגות בהשתתפות התזמורת הסימפונית ים רשה"ב החזנים בקה שנדו, אשר היינטיך, יאריה בראון ומנצח [illegible] בדרכי פרופ' 23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק.

רשת א'

07.30 הוי שירים - מזמורים ישנים וחדשים 08.05 חגה - עם בני ינדל 09.05 השיר לא תם - שירים עבריים 09.30 בסנס מניין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10.30 רדיו קל - תכנית יומית בעברית קלה 11.05 רגע של עברית 11.10 שירים עבריים 11.30 הכבלה ודעת לכל צרכנית למתקרבים 12.05 קולות הבוקר 14.05 לבת ולבן ולכל המתעניין תכניות לילדים או לסעודות - שירים, הם הברים של ספורים - מעשה באנוז - מאת שאול טשרניחובסקי (ש.ח.) כן לכל כר 'שני' - מאת כנימין ז' - תכנית 3 לקריאת שירה 14.45 לילדים הגדולים - תקול בכק - ילקוט כלים 16.30 עולם המדע (ש.ח.) 15.55 כפי הריס סקירה 16.05 לאור הזכויות - עם יואל הכיקם (ש.ח.) 17.10 רגע של עברית 17.15 מושיים שיר 17.20 האוניברסיטה המשודרת - סקספיר בספרות ובתיאטרון - כוונית בהולדת תקספיר על הבמה - ד"ר אברהם עוז. הנה מזון ועוד העושה חלק שני 18.06 בינתת ערב 18.50 פרקי היום בתנ"ך 19.05 בהסכת ישראל

רשת ב'

06.53 אור זרוע - פינה יומית לחג ולמועד בעריכת גדעון היד 06.57 רגע של עברית 07.00 הבוקר הזה 08.05 התול בכרגלים - תכנית לתלמידים בחופשה 09.05 ביקור בית - עם רבקה מיכאלי 10.10 כל צבעי הקשת - מגזין יומי 12.10 גל פתוח - חדשות ומוסיקים 13.00 בחצי היום - חדשות ומוסיקים 14.05 יש ענין - עם גבי גזית 15.05 רגעי קסם 16.05 שיר אתנו שיר - שירים עבריים 17.10 יומן כלכלה 17.30 על הספרים ואנשים - מגזין המשק והחברה 18.06 לסיכת עיתונאים - עורך ונחיה: יצחק גולן 18.45 היום בסמוך 19.00 היום הזה 19.35 עם ישראל - בוסף לעניינים יהודיים בעולם 20.05 אומר בשבחן 22.05 תזמורות כליזנירים - אביב, חירות ויציאת מצרים 22.58 רגע של עברית 23.05 צלצול שלישי - שבועון לאומנויות בשידור חי מהאולפן.

גלי צה"ל

05.55 כאופן מילולי - פינתו של אבשלום קור 06.05 צלילי בוקר - שירים עבריים 06.30 סוקחים עין - מידע ומוסיקה לתחילתו של יום עם לאה עוו 07.07 שבע אפס שבע - עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל - בעת אקטואליה יומית עם דאוור בנדמן, יצחק בדנר ואילנה דיין 09.05 אילה בוקר - עם אלי ישראלי 10.05 הפסקת 10 עם מיכל ניב 11.05 נבוך לעכביש - עם דפי ריספ 13.05 קשר רדיו - בטרים רדיופונים עם אבנר גלעד 14.05 דו רה יומי - עם דובי לנץ ודני קרפל 16.05 פניקה יומית - עם אורלי יניב 16.05 רדיו ספורט - מאגזין ספורט 16.55 כאופן מילולי - סינתו של אבשלום קור 17.00 יומן גלי-צה"ל 17.30 כוונת - מאגזין גלי-צה"ל לענייני צבא ובטחון עורך ומגיש ארי מן 17.50 יומן ספורט 18.05 שעה קלה על כלכלה - עם שמואל נחושתן 19.05 מה יש עם ארז טל 20.05 זה קורה - מגזין מוסיקה של גלי-צה"ל 21.00 מבט לחדשות 21.30 פזמונים לכולם 22.05 על הדבש ועל העוקץ - שירים שהתחברו אוהבים 23.05 לילה לילה - עם יואב קוטנר 23.55 שיחת חצות - עם מנכ"ל תאטרון הקאמרי עודד פלדמן 00.05 צפורי לילה משחחות - שלכה ארצי מטוחח עם מאזינים 02.05 לא רוצים לישון - מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה 05.05 צלילי בוקר.

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר - להיטים ותיקים 07.07 שיר בבוקר בבוקר - שירים ופזמונים ישראליים 08.05 מה כבר תשמע - עם אבי אתגר 10.05 דברים טובים - עם שמירה אימבר 11.05 רק מוסיקה 12.05 שעה תמימה - עם מלאכי חזקיה 13.05 רק ביום חול - עם נחום סרי 14.05 לי ולך - ידיד וברכה 15.05 הרש. חדיש ומחודש - עם שיש עברי 16.05 מוסיקה לעניין 17.05 הצגה יומית 18.05 מצעד הפזמונים הלועזיים 21.05 אדום עתיק - שירים שלא נס ליחם - עם מיים אלון 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל-אביב

בית לסין: פנגוונגו 21.15
בנייני-האומה: נפגש בכיכור 11.00
גת: פעמיים בכיכור ההיים
גורדון: ביקור אביתי
דיקל: בעקבות אוצר הנילוס
דיזנגוף: דבי
מוזיאון תל-אביב: היום הגדול
לימור חדש: כבודו של פריצי 9.10 .7.00
פאר: חלומות כחוקים 9.10 .7 .4.11
סינמה 1: אינדיאנה ג'ונס
סינמה 2: חורה לעתיד
פאריס: מסע עסקים של אבא 9.10 .7.15 .2 .11
מופע הקולנוע של רוקי 23.10
"ביתן:
חן 1: שירת המקהלה 9.45 .7.10 .5
חן 2: נאטי גאן 9.40 .7.25 .5.00
חן 3: שבת הדרקון 9.40 .7 .5
חן 4: סיפורה של מארי 9.40 .7.20
חן 5: הגנים - הצגת בוקר
תרגיל לרופאים מתחילים 9.40 .7.10
שחף: זכרונות מאפריקה 9.15 .5.45
תל-אביב: מחוץ הדלתא
תכלת: להב כישוף 9.30 .7.15 .4.10
צוותא: חייל הלילה 8.00

רמת-גן וגבעתיים

ארמון: צוחק מי שצוחק אחרון
אלה: שירת קודר הסגולה 9.10 .7.15 .5
אירסן: מרגלים שבאלה 9.10 .7.15
רב-חן:
גן 1: הצגת בוקר - נאטי גאן 9.10 .7 .5
גן 2: הצגת בוקר - תברי הדרקון אלוט 9.40 .7.10 .4
נאטי גאן 9.40 .7.20 .1
גן 3: הצגת בוקר: הגנים
• פעמיים בכיכור החיים 9.10 .6.50 .4.15
גן 4: הצגת בוקר: היפופוטם והיהלן
• להב כישוף 9.45 .7.20 .5.00

ירושלים

אדיסון: מחוץ הדלתא 9 .7 .4.10
אורגל: גבירתי המאמן 9 .7 .4.10
בית אגרון:
הדרדסים 10.00
הקוסם מארץ עוץ 11.45
ברוס לי - בינג בוס 13.10
שובו של הג'די 15.10
צרלי צ'פלין - הנווד הנצחי 18.00
מ.א.ש. 20.00
ביוגרפי סיטון - בריאן בוכב עליון 22.00
אקספרס של חצות 24.00
בנייני האומה: הסיפור האמיתי 9.15 .6
כפירה: זכרונות מאפריקה 9 .5.45
• הצגת בוקר: בחזרה לעתיד
הבירה: נפגש בכיכור 9 .7 .4.10
• 11.00 בבוקר אינדיאנה ג'ונס
מיטשל: פרשירת הפחד 9.00 .6.00
• 11.00 בבוקר
סמדר: כוכב 9.15 .7.00
אורגיל: תרגיל לרופאים מתחילים 9.15 .7 .4.10
• הצגת בוקר נאטי גאן

חיפה

אורכון: צוחק מי שצוחק אחרון 9 .6.45 .4.10
אירה: זכרונות מאפריקה 9 .6 .4
חן: גבירתי המאמן 9.00 .6.45 .4.10
עצמאות: נפגש בכיכור 9.15 .7.00 .4.10
פאר: מרגלים שבאלה 9 .6.45 .4.10
רון אור: הסיפור: מסע העסקים של אבא 9.00 .6.30
רון: מחוץ הדלתא 9.00 .6.45 .4.30
אמפי: דבי 9.15 .7.00 .4.10
אילה: פעמיים במיכור ההיים
• היפופוטם והיהלן 6.10 .4.10 .11

נתניה

שרון: נפגש בכיכור 9.15 .7.00
סטודיו: הכבוד של פריצי 9.15 .7.00

חולון

כבוי: מחוץ הדלתא 9.50 .7.15 .4.30
מגדל: מרגלים שבאלה 9.10 .7.15 .4.30
ארמון: צוחק מי שצוחק אחרון 5 .7.15 .9.10

בת-ים

עצמאות: מחוץ הדלתא 9.10 .7.15 .4.30

הרצליה

היכל: זכרונות מאפריקה 9 .6

באר-שבע

חן: מחוץ הדלתא 9.10 .7.00

חדרה

חן: חדרה: הכבוד של פריצי 9.15 .7.00

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב, יום א', 27.4

תיאטרון הבימה:
המלך מתיא הראשון: 18.30 .16.00 .10.00
אנשים קטנים - באידיש: 21.00
חבית ברחוב שינקין: 21.00

התיאטרון הקאמרי
פלשתינאית - 20.30
קידוש - בצוותא: 20.30
קסטנר - בתיאטרון חיפה: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום א' 27.4 בשעה 11.00
"ארץ הפלאות של עליסה".
בשעה 20.30 - "קידוש"

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

קונצרט למנויים מס' 8
פנחס צוקרמן מנצח
לין הארל צ'לן
התכנית:
באך: קונצ'רטו לכנור ולצ'לו;
צ'ייקובסקי: "זכרונות מפירנצה"; דבוז'ק: קונצ'רטו לצ'לו ולתזמורת
תל-אביב. היכל התרבות.
8.30 בערב
סדרה 4: הערב 27.4.86
(מנויי סדרה 4
שימו-לב לשנוי בתאריך)
סדרה 2: יום ב' 28.4.86
סדרה 3: יום ד' 30.4.86
סדרה 5: מוצ"ש 3.5.86
ירושלים. בנייני האומה
יום ה' 1.5.86 8.30 בערב
(מנויי ירושלים
שימו-לב לשנוי בתאריך)

קונצרט למנויים מס' 8
לואור שמבדל מנצח
לין הארל צ'לן
התכנית:
שמבדל: "ספירות III"; היידן: קונצ'רטו לצ'לו; ברליוז: רומיאו ויוליה: קטעים
תל-אביב. היכל התרבות.
8.30 בערב
סדרה 6: יום א' 4.5.86
סדרה 7: מוצ"ש 10.5.86
סדרה 8: יום א' 11.5.86

קונצרט למנויים מס' 7
לואור שמבדל מנצח
לין הארל צ'לן
התכנית כמו בסדרות 6-8 בתל-אביב
חיפה. אודיטוריום חיפה.
8.30 בערב
סדרה 1: יום ג' 6.5.86
סדרה 2: יום ד' 7.5.86
סדרה 3: יום ה' 8.5.86

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי,
הגליל המרכזי
הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מתאר
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מתאר הנקרא: תכנית מס' 4568 שינוי לתכנית מתאר מס' ג/8542 - תחנת תידלוק רשויות דרך פקיעין, שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט פרסומים מס' 2981 מיום ד' בכסלו התשמ"ו (10.11.85) עמוד 486.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 19078 חלקה 17.
עיקרי מטרת שינוי התכנית: שינוי יעוד השטח לתחנת תידלוק, כולל שירותי דרך ומסעדה.
השינוי השמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, הגליל המרכזי, שברח' לוחמי הגיטאות 10, עכו, וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
תאריך: ט' בניסן התשמ"ו 18.4.1986
ישראל קניג
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה - צפון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
ח ד ר ה
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, בקשה למתן אישור "הקלה" לשימוש חורג על הקרקעות כדלקמן: [illegible] ברחוב: הקק"ל, חדרה; [illegible] בניה נוספים למגורים [illegible] בשטח הרצפה הכולל.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר / האישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, רחוב הלל יפה את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין כתובתו המדוייקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
אינג' י. כהנא, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב רמת-השרון
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת-השרון בגוש: 6599 חלקה: 429 ברחוב: הנשר 10 הכוונת לאזור מגורים א' בקשה לאשר הקלה באחוזי בניה / קוי בניה בבית מגורים דו-משפחתי קיים. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל-6% בקוי בניה צדדי של 1.10 מ' במקום 1.50 מ'.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר / אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת-השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
ת.ב. 2637/2
מ. הרבין, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת-השרון

הודעה לנושים
בהתאם לסעיף 99 לחוק הירושה תשכ"ה-1965 עזבון המנוח שלום בן-מאיר לוין ז"ל תיק עזבונות בימ"ש מחוזי ת"א 1399/86.
ניתנת בזאת הודעה לכל נושי המנוח כי עליהם לפנות בתוך 90 יום מתאריך פרסום מודעה זו אל החתום מטה ולהגיש את תביעתם בצרוף הוכחות אם יש להם כאלה.
על החתום:
שמחה איתן, עו"ד
רחוב אבן-גבירול 165 ת"א 62033
מנהל העזבון הזמני

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה - 1965
מרחב תכנון מקומי פתח-תקוה
הודעה בדבר אישור-שינוי
תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה - 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/1261/[illegible]. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: [illegible] 117, 71, 64 [illegible]. עיקרי הוראות שינוי התכנית: [illegible] מתאריך 9.3.82 [illegible]. השינוי האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית [illegible] ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
א. [illegible], יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל-אביב-יפו
הננו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אישור לתוספת בניה בשנוי תוכנית הבנוי — כהקלה, ברחוב שושנה פרסיץ מס' 15 גוש 6620, חלקה 11 תיק בנין 2168015.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו, רח' [illegible] 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כססי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה - תל-אביב-יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח-תקוה.
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה:
גוש 6191 חלקה 84, רח' גוש חלב 15 - אפשור יצחק, 32.95% במקום 30%.
גוש 6389 חלקה 224 רח' המלכים 5 - נבר יצחק, 34.92% במקום 30%.
גוש 4042 חלקה 140 רח' הנצחון 5 - אליעזר זהב, 30% במקום 27.5% ומרווח צדדי 3.6 מ' במקום 4.0 מ'.
גוש 6384 חלקה 21.8 רח' הבעש"ט 4 - שאול צברי ומרווח צדדי 3.6 במקום 4.0 מ'.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
ד. תבורי
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה - פ"ת

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל-אביב יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הננו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אשור להקלה [illegible] גוש [illegible] חלקה 23 תיק בנין 0069-023.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו, [illegible] 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כססי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה - תל-אביב-יפו

שירותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי-מרקחת

בת-ים
גני בת-ים - הנביאים 3
חולון
אהרון - הוסיין 52
ירושלים
בקשי - מחנה יהודה
נתניה
קופ"ח לאומית - סמולנסקי 9
פתח-תקוה
פייכביין - חפץ חיים 6
רמת-גן
אסותא - ז'בוטינסקי 41
תל-אביב
בני - דיזנגוף 174
בבלי - עוזיאל 1, פינת טולדנו 10
חיפה
חניתה - חניתה 22 נ"ש
רחובות
כללית - בני משה

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל-אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות לפקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
הדסה ע"כ - ילדים, עיניים, א.א.ג, פנימית. שערי צדק - כירורגית, אורטופדיה. הדסה ה"צ - נשים

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל-אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—15.00, בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' ברנר 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 65, קומה ג', טל': 535566.
פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה בל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 1 (ליד המשביר) קומה א'. טל': 281812, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרוגנה ולאיזור המרכז. טל': 03-5234819 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-237171.
ער"ן תל-אביב — טל' 03-261111.
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן באר-שבע — טל' 057-416111.
ער"ן נתניה — טל' 053-35316.

סילוק מטרידים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יפעל בימים א'-ה' בין 08.00-20.00; ביום ו' 08.00-19.00.
טלפונים: 03-413500, 03-413300.
יד ביד - ארגון מתנדבים בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה.
ת"א - 241 226027 שעות
חיפה - 04-229488 (11.00-20.00)
נהריה - 04-920014 (11.00-20.00)
כן פתוח להורים במצוקה.
בימים ב' ו-ה' [illegible]

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה — טל' 100, באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244:
חדרה — 22444.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת-גן, בני-ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד, רמלה — טל' 08-221033; עפולה — טל' [illegible].

רכבות

מירושלים לתל-אביב דרום:
בימים א'-ה' בימי ו' וערבי חג: 7.30
לבני-ברק ולחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.10
מתל-אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'-ה': 16.00

מבני ברק 6.18
לחיפה: בימים א'-ה': 6.00 .7.00 .8.00
.9.00 .10.30 .12.00 .13.00 .14.00
.15.00 .16.00 .17.00 .18.30 .20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00 .7.00 .8.00 .9.00
.10.30 .12.00 .13.00 .14.00
לנהריה: בימים א'-ה': 6.00 .8.00
.12.00 .13.00 .16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00 .8.00 .12.00
.15.00

מחיפה בת-גלים:
לירושלים: א'-ו': 7.00
לתל-אביב: א'-ה': 6.00 .6.30 .7.30
.8.30 .10.00 .11.30 .12.30 .11.30
.14.30 .15.30 .16.30 .17.30 .19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00 .4.30 .7.30
.8.30 .10.00 .11.30 .12.30 .13.30
מנהריה לחיפה ולתל-אביב:
.6.35 .8.00 .10.40 .14.35 .16.35 .18.38
לירושלים: 5.35

זינווה מסרבת למכור אדמות לפאהד

מאת יוסף אלפרן, כתב „על המשמר" בשווייץ

זינווה. — מלך סעודיה קיבל „סטירת לחי" משלטונות ז'נווה, שהשיבו בשלילה על בקשתו לרכוש מגרש בן 4,360 מ"מ סמוך לארמונו בפרברי העיר. עורך־הדין של המלך פאהד טען, שהמגרש נחוץ „מטעמי בטחון".

ז'נווה הזכירה את העובדה, שבבעלות סעודיה כבר נמצאים מגרשים שונים, ששטחם הכולל הוא 43 אלף מ"מ, ונוסף לזה מחזיק המלך באופן אישי 17 אלף מ"מ (שטח ארמונו והחצר והגן שמסביב).

שר החוץ של הקנטון מסר, כי פאהד הציע לשלם 3,000 פראנק למטר מרובע של אדמה חקלאית, שמחירה הרגיל הוא 34 פראנק בלבד. „דבר הנוגד את כללי השוק".

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
כפר־סבא
הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' כס/1/23".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: ג' 6427 חלקות: 26, 28, 71, 116, 117, 120, 125–182, 190–197, 199, 200, 253, 260, 263, 269, 383, 384, 391–396, 399, 400, 412, 418, 423, 425–432, 434–447, 454, 457, 460, 467, 470–474.

רחובות: בילדה, ויצמן, טשרניחובסקי, דרך פתח־תקוה, הטייסים, אירוס, הרקפת, חבצלת השרון, המלאכה, גליל, ההסתדרות, ששת הימים.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: התוויית מערכת דרכים לשטחים לצרכי ציבור, איזורים שונים והוראות בנייה.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3051 התשמ"ה, עמוד 2088 ובעיתון בוקר מתאריך 11.4.84 ובעיתון ערב מעריב מתאריך 10.4.84 ובעיתון בוקר נוסף „על המשמר" מתאריך 10.4.84.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליו הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה. וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – מחוז המרכז

ירדן הודיעה: אסד מגיע אך נשיא סוריה לא בא

לא ידועה סיבת ביטול ביקורו של אסד ברגע האחרון

מאת כתב „על המשמר" לענייני המזה"ת

נשיא סוריה, חאפז אסאד, הנוהג להעטות חשאיות על תנועותיו, העמיד ביממה האחרונה את הכתבים הזרים ברבת־עמון על הרגליים.

מקורות רשמיים בבירת ירדן הודיעו ביום ו', כי אסאד עומד לערוך ביקור רשמי בממלכה, ביקור ראשון למן שנת 1977, עת עלו יחסי ירדן־סוריה על שרטון.

פקידים ירדניים אף דאגו להבהיר, כי אסאד עשוי לבוא לירדן בתוך יממה, כדי להמשיך את הדו־שיח המדיני עם המלך חוסיין, שהחל בביקורו הרשמי של המלך בדמשק בדצמבר אשתקד.

אולם אסאד לא הגיע בתוך יממה ורבת־עמון לא התקשטה בדגלים לכבודו. אסאד אף מתכונן לערוך מהר ביקור רשמי ביוגוסלוויה.

הכתבים הזרים הרבים שבאו לרבת־עמון שואלים עתה: מה מנע מאסאד לשנות את תוכניתו ברגע האחרון?

משקפיים, כנראה של המתנקש נמצאו בזירת הרצח של פאלמה

משטרת שוודיה פנתה לאופטיקאים ברחבי המדינה לסייע בזיהוי בעל המשקפיים

שטוקהולם. – משטרת שוודיה גילתה ביום ו' כי חוקריה מצאו זוג משקפיים ליד המקום שבו נרצח ראש הממשלה, אולוף פאלמה, ויתכן שהם שייכים לרוצח.

המשטרה מסרה לכתבים בשטוקהולם, כי המשקפיים, במסגרת פלדה, נמצאו ב־1 במרס, יום לאחר שפאלמה נרצח ביריות על־ידי אלמוני.

בהודעה נאמר, כי כל האופטיקאים בשוודיה מתבקשים לסייע במציאת בעליהם של המשקפיים האלה.

„אנו סבורים שהרוצח איבד את המשקפיים האלה בעת שברח מזירת הפשע", אמר מפקח המשטרה, רונה בלאר, לכתב העתון „אפטון בלאדט". בהוסיפו, כי בעל המשקפיים האלה הוא איש קצר־ראייה, בשנות ה־30 או ה־40 לחייו.

המשקפיים הם מתוצרת איטלקית. הם נתגלו על דרך בריחתו של הרוצח, שתואר בהודעת המשטרה כאדם בעל מיבנה מוצק, כבן 40. (ע"ר)

● **החל ב־6 במאי 1986, תהיה עלייה כללית של 7.5 אחוזים במחיר יהלומי הגלם המשווקים על־ידי ארגון המכירות המרכזי ליצרני היהלומים – נאמר בהודעת חברת דה בירס.**

● **התפוצצות אירעה אתמול ליד משרד של חברת התעופה הסעודית בווינה. נגרם נזק, אך לא היו נפגעים. עובדת נקיון ששהתה במקום ניצלה בנס.**

סוריה הפגיזה רובעי הנוצרים בתגובה על פיגועים בעיר טרטוס

מאת כתב „על המשמר" לענייני המזה"ת

עמדות צבא סוריה במרומי רכס אל־מתן, המשקיפות על ביירות, המטירו אתמול אש תותחים כבדה על האיזורים הנוצריים בעיר. בהפגזה הפתאומית נהרגו 10 בני אדם, נפצעו 40 וניזוקו בנייני מגורים רבים.

משקיפים ערביים טוענים, שזו היתה תגובת דמשק על סידרה חדשה של התפוצצויות של מטעני חבלה בעיר הנמל טרטוס, בצפון סוריה. דמשק מאשימה את „סוכני ישראל בלבנון", וכוונתה שגורמים נוצריים עומדים מאחורי מעשי החבלה האחרונים.

השלטונות הסוריים עצרו בשבוע שעבר עשרות אנשים, החשודים שהיו מעורבים בהתפוצצויות שארעו בסוריה ואשר גרמו לקטל רב, בעיקר בקרב חיילים.

דו"ח לצנחן: מייקל מקארתי מחזיק בידו עותק מדו"ח שקיבל ביום ה' שעבר ממשטרת ניו־יורק, על שצנח מן הקומה ה־86 של האמפייר סטייט בילדינג. כאשר נשאל מדוע צנח משם, יחד עם חבר, אמר מקארתי: „איש לא עשה זאת לפננו מעולם. ורבים טענו כי הצניחה משם היא בלתי־אפשרית בגלל צורתו של המבנה". (צילום: אי.פי)

הועדה המקומית לתכנון ובניה
העיר אילת

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת בנין ערים מקומית אילת בקשה להתרת הקלה בבנס: [illegible] ובתוספת של 0.15 [illegible]
שם המבקש: ישרצקי יעקב. מקום: שכונה צופית עלית, שכונה בנה ביתך מגרש 15 גוש 40005 אילת.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה אילת. כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע ע"י אישור ההקלה רשאי להגיש התנגדות בכתב לבקשה האמורה לועדה המקומית בעיריית אילת רח' חטיבת הנגב 5, תוך שבועיים מיום פרסומה של ההודעה הזו בעתון.

רפי הוכמן, יו"ר הועדה

משרד ההוצל"פ — תיק הוצל"פ 5232/85

בית המשפט חדרה

הודעה בדבר מכירת מקרקעין

[illegible]

המוציא לפועל חדרה

הועדה המקומית לתכנון ובניה — מרחב רמת השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 על בקשות שהוגשו לועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת השרון למתן אישור להקלה באחוזי בניה:

[illegible]

מ. ורבין
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת השרון

„הסיפור האמיתי" של פרשת אדוארד ה־8 ממחר ב„דיילי מייל"

לונדון. — למשפחת המלוכה הבריטית צפוייה התפתחות מביכה נוספת כתוצאה ממשבר התפטרותו של המלך אדוארד השמיני, בשנת 1936. אתמול נודע, כי עתון לונדוני קיבל את הזכות לפרסם את מכתבי האהבה בין המלך שהתפטר לאהובתו.

„דיילי מייל" הודיע, כי יתחיל לפרסם את מכתבי האהבה מחר, ערב הלוויתה של הדוכסית, שמתה בפריס ביום ה' שעבר, בגיל 89. מכתבים אלה נכתבו בין השנים 1931 ו־1937. השנים שבהן חיזר אדוארד השמיני אחרי גב' ואליס סימפסון. יש יותר מ־80 מכתבי אהבה כאלה — מוסר העתון.

בידיעה לקראת פירסום המכתבים נאמר, כי הקוראים יוכלו לגלות בהם את הרגשותיהם של בני הזוג על משפחת המלוכה, בעת שהעמיק המשבר ובעת שהמימסד הבריטי הודיע, כי אין הוא יכול לאפשר לגב' סימפסון, שהיתה גרושה פעמיים, להיות מלכת בריטניה.

פרשנים אמרו, כי הוצאתם־לאור של המכתבים תפתח פצעים ישנים ותביך את משפחת המלכה אליזבת, דווקא בזמן שהיא ניסתה לסגור את הפרשה, כעבור 50 שנה.

עורכת־הדין של הדוכסית בפריס, סוזאנה בלום, הודיעה אף היא, שהמכתבים יפורסמו ברבים. כן הודיעה חברת ההוצאה לאור וידנפלד את ניקולסון, כי המכתבים יופיעו בספר ב־19 במאי.

„דיילי מייל" כותב, כי הדוכסית שמרה על המכתבים בקפדנות ולא היתה מוכנה להפרד מהם, על־אף מאמצי משפחת המלוכה להעבירם לבריטניה ולהכניסם לארכיב חשאי בארמון וינדזור. היא לא הסכימה לכך, מאחר שידעה כי המכתבים יחשפו סיפור שונה לחלוטין מזה שהוצג עד כה לפני העולם.

הדוכס והדוכסית לא הגיבו על הסיפור הרשמי, למען השלום, השלווה והכבוד המלכותיים. אולם היא תמיד רצתה שאחרי מותה יוצאו המכתבים לאור, כדי לאזן את התמונה הכוללת, כתב העתון. (ע"ד)

„נובוסטי": יהודי בריה"מ רשאים ללמוד עברית

מאת עלי כהן, כתב „על המשמר" בסקנדינוויה

קופנהאגן. — במאמר המתפרסם בימים אלה בעלון סוכנות הידיעות הסובייטית „נובוסטי", המחולק חינם לעתונאי־החוץ בדנמרק, מתפרסמת רשימה ענקית, הנושאת את הכותרת „יהודי בריה"מ רשאים ללמוד עברית". ברשימה, פרי עטו של „מבקר ספרות" יהודי ששמו ויקטאור מגידזון, לא פחות מ־6,000 מילים והיא משתרעת על פני שלושה עמודים.

המאמר הוזמן כנראה על־ידי השלטונות, במיוחד לרגל פנייתם של חברי פרלמנטים ממדינות סקנדינוויה, בסוף מארס, לשלטונות בריה"מ, בקשר למצבם של יהודי בריה"מ — מניעת עלייתם לישראל או יציאתם מבריה"מ והטלת הגבלות תרבותיות, כמו לימוד העברית.

מחבר הרשימה עורך סקירה היסטורית, אך לא רלוואנטית, בקשר לחלקה של בריה"מ בהקמת מדינת ישראל (והצהרת גרומיקו ב־1947 ותמיכה ב„חלוקה"), אך אינו שוכח לציין כי „בריה"מ תמכה גם בהקמת מדינה פלשתינית".

הוא תוקף את הפרלמנטרים על צאתם להגנת יהודות בריה"מ, תוך שהם מתעלמים מיהודי סקנדינוויה, השומרים בקנאות על דרכונם ואינם עולים לישראל, למרות החופש לעשות כן.

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
תיק בנין 3653
ניתנת בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 722 בגוש 6020 רח' ההסתדרות מס' 186 חולון, הכוללת הקלה של 10% מקו בנין אחורי.
החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים ב־1.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן בשעות קבלת קהל.
לכל מי שיש התנגדות יוכל להגיש לועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.

עו"ד חיים שרון
מ"מ ראש העיר
ויו"ר ועדת משנה
לתכנון ולבניה – חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשמוש חורג ל־3 שנים מחדר הסקה למשרד עו"ד ברחוב ויצמן מס' 49 גוש 6013 חלקה 857/1 תיק בנין מס' 2/472־049.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה – תל־אביב־יפו

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 25.4.86

מטבע	יחידה	בנקנוטים — קניה	בנקנוטים — מכירה	העברות והמחאות — קניה	העברות והמחאות — מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4748	1.4932	1.4836
לירה שטרלינג	1	2.25	2.33	2.2653	2.2936	2.2798
מרק גרמני	1	0.66	0.69	0.6688	0.6772	0.6734
פרנק צרפתי	1	0.20	0.22	0.2099	0.2125	0.2112
גילדן הולנדי	1	0.58	0.61	0.5942	0.6016	0.5967
פרנק שוויצרי	1	0.78	0.82	0.7996	0.8095	0.8053
כתר שבדי	1	0.20	0.21	0.2085	0.2111	0.2094
כתר נורווגי	1	0.20	0.22	0.2112	0.2138	0.2125
כתר דני	1	0.18	0.19	0.1812	0.1835	—
מרק פיני	1	0.28	0.30	0.2955	0.2992	0.2977
דולר קנדי	1	1.04	1.09	1.0640	1.0772	1.0703
דולר אוסטרלי	1	1.04	1.12	1.0783	1.0918	—
ראנד דר אפריקני	1	0.43	0.73	0.7228	0.7318	0.7265
פרנק בלגי	10	0.32	0.34	0.3282	0.3323	0.3301
שילינג אוסטרי	10	0.94	0.98	0.9529	0.9648	0.9577
לירה איטלקית	1,000	0.96	1.02	0.9779	0.9901	—
ין יפאני	100	0.85	0.90	0.8698	0.8807	0.8748

טלקס

● **יותר מ־3,500 מבקשים לצאת למכה**

יותר מ־3500 מוסלמים מכפרי הגליל והמשולש הגישו למשרד הפנים בקשות לצאת למכה ולמילוא אחר מצוות החאג'.

מספר הפונים השנה גבוה בכ־400 מאשתקד ובין הפונים הפעם נשים רבות וצעירים שזו להם הפעם הראשונה שיוצאים למכה.

המעבר יהיה דרך גשרי הירדן ומשם ייצאו באוטובוסים לערב הסעודית זאת בניגוד ושלטונות רבת עמון לא יערימו ברגע האחרון קשיים על היוצאים.

היציאה למכה מבוצעת כבשנים עברו בסיועה של המועצה המוסלמית השוכנת בירושלים העתיקה. (עתי"ם)

● **עצרת נגד האוניברסיטה המורמונית**

אלפי חרדים מירושלים ומשאר חלקי הארץ יערכו מחר בצהריים עצרת המונים מול שלוחת האוניברסיטה המורמונית ההולכת ונבנית בהר הצופים בירושלים.

בעצרת ישתתפו רבנים וחברי כנסת ויהיה בה גם חידוש מיוחד לחג הפסח - אמנים דתיים יעניקו לקהל הרב בזמירות. את העצרת מארגן מטה „עם ישראל חי" הנערך למסע נמרץ נוכח [illegible] הבנייה בהר הצופים.

בצלאל עמיקם

● **תוכי מדבר וכלב — שלל פריצה**

בין הפורצים הרבים בסוף השבוע לבתי דירות ועסקים בנתניה היו גם חובבי בעלי חיים שפרצו לחנות לבעלי חיים ברח' [illegible] בנימין 13 וגנבו כלב פינטר [illegible] ותוכי מסוג אמזונה בצבעי ירוק כחול שחור.

מי שראה או שמע את התוכי יודע להגות מספר משפטים מתבקש להודיע על כך למשטרת נתניה.

ניצה רימון

● **55 אלף דולר — דמי סולחה**

55 אלף דולר שולמו כדמי סולחה בין שתי חמולות מכפר [illegible] שליד נצרת הטקס נערך ביום ו' בהשתתפות אלפי אנשים מכל רחבי הארץ בעקבות הריגתו של נער מחמולת חמדאן על־ידי נער מחמולת בלאן.

בני חמולת בלאן, שהוגלו מאז הקרח, חזרו לבתיהם לאחר הטקס.

בטקס השתתפו חברי כנסת ערביים ומפקד המחוז הצפוני של המשטרה ומפקד מרחב העמקים ואנשי כמורה נוצריים ואנשי דת מוסלמים.

הסכום ששולם הוא גבוה מאוד ביחס לסכומים ששולמו במקרים דומים. (שע"ה)

● **מכונית הוצתה בכביש גהה**

רכב פרטי מסוג „אופל קאדט" עלה באש אתמול אחר הצהריים בכביש ליד גשר פתח־תקווה בכביש גהה.

זהו הרכב השני שנשרף במקום [illegible] חוקר מכבי האש הגיע למקום וקבע שהמדובר בהצתה.

החקירה המשטרה העלתה כי הרכב נגנב מכפר הס. (עתי"ם)

● **שוטר הותקף ע"י קולגה לשעבר**

משטרת נתניה עצרה שוטר לשעבר החשוד בהכשלת שוטר בתפקידו בהתפרעות ובריונות.

רוני בוקל בן 35 מחדרה ששירת בעבר במשטרת ישראל הבחין בשוטר הרושם דו"ח חניה למכונית, שחנתה שלא כחוק בכיכר העצמאות בנתניה. השוטר ביקש מרוני בוקל להזדהות אולם הוא סירב והחל לתקוף את השוטר. כשהודיע לו השוטר שהוא עצור, החל להימלט מן המקום. בוקל אותר ונתפס ביום שישי [illegible] בניידת המשטרה. בפני השלום הוא שוחרר בבית־משפט השלום בנתניה בערבות עצמית של 3000 ש"ח.

ניצה רימון

יחידת סילוק פצצות של חיל ההנדסה השלימה היערכות לנושא טיפול בפצצות ובנפלים בתנאים של זיהום אב"כ. היחידה מבוססת על חיילים מתנדבים בעלי מיומנות מקצועית גבוהה ונדרשת כל הזמן להשתכלל לאיומים המוצבים ע"י האויב והמחבלים. (צילום: עופר קרני יחידת דובר צה"ל)

קצין תעסוקת אסירים לשעבר באבו־כביר מואשם בשוחד

מי שהיה קצין תעסוקת אסירים בבית המעצר באבו־כביר הואשם ביום ו' בעבירות של לקיחת שוחד, לפי כתב־האישום שהוגש נגדו לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב. השופט יעקב קדמי הורה לעצור את הנאשם עד תום משפטו.

התובע, עו"ד אברהם טל, מציין בכתב־האישום, כי הנאשם, מרדכי שחר בן 41 מראשון־לציון, קיבל בהזדמנויות רבות בין השנים 1983 ו־1986 סכומי־כסף ניכרים וחפצים יקרי ערך מאסירי־עבודה בבית־המעצר באבו־כביר, שעליהם היה אחראי בתוקף תפקידו. תמורת הכספים האלה, נאמר בכתב־האישום, העניק להם מרדכי שחר חופשות, ובמיקרים אחרים האריך חופשות. וכל זאת ללא אישור שירות בתי־הסוהר ובלי שתיאם זאת עם השירות. עוד נאמר, כי חלק מהצ'קים שניתנו לו הופקדו בחשבונו בבנק, ואילו חפצי־הערך שניתנו לו כשוחד נתפסו בביתו ובמשרדו בבית המעצר. התובע מציין, כי בתקופת הזמן לקח הנאשם כ־1100 דולר במזומן ויותר מ־10000 ש"ח.

בבקשו את השופט לעצור את הנאשם עד תום משפטו הדגיש התובע, כי העבירות הן חמורות, הנאשם ניצל לרעה במשך 3 שנים את האמון שנתנו בו שלטונות בתי־הסוהר וכן ניצל את מצוקת האסירים. התובע הוכיח, כי אם ישוחרר הנאשם בערבות יוכל להשפיע על עדים בדרכים פסולות, שיחזרו בהם מהודעותיהם שמסרו במשטרה.

הסניגור עו"ד נתנאל רובינשטיין ביקש להחות את הדיון בבקשה כדי לעיין בחומר הראיות. אך השופט קבע כי נוכח אופיים של המעשים המתוארים בכתב־האישום יישאר הנאשם במעצר עד תום משפטו והדיון בעניינו בבקשה יהיה ביום ו' 2 במאי. (עתי"ם)

„המהמרים על תוצאות המשחק שמים כספם על קרן הרמאי"

אמר השופט בעוצרו עד תום ההליכים את הנאשם בנסיון לשחד שחקני כדורגל

„כל התערבות זדה המכוונת להשפיע על תוצאות תחרות ספורט, אם להצלחה ואם לכשלון, פסולה בתכלית ויש להתייחס אליה כאל תופעה מבוערת וכאל גילוי של שחיתות, שמקומו לא יכירנו אצלנו". זאת אמר ביום ו' שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, יעקב קדמי, כאשר הורה לעצור עד תום ההליכים המשפטיים את יעקב הרץ, בן 29 מתל־אביב, המואשם בנסיון לשחד שחקני כדורגל.

כזכור, ביקשה פרקליטות מחוז תל־אביב לעצור את הרץ עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. אך שופט השלום דחה את הבקשה ושיחרר את הרץ בערבות. על כך עירערה הפרקליטות בפני בית־המשפט המחוזי בתל־אביב. בעירעור צויין, כי בכתב־האישום מופיעים 8 סעיפים ובהם מוזכרים שחקני כדורגל מקבוצות שונות, שהנאשם יעקב הרץ הציע להם סכומי כסף ניכרים בדולרים, כדי שיגרמו לקבוצותיהם להפסיד במשחקים. ואילו במיקרים אחרים הציע סכומים ניכרים כדי שהשחקנים יתאמצו וינצחו במשחק.

„תמריץ" מקובל

הסניגור, עו"ד דוד מועלם, טען, כי ההצעות של מרשו לשלם כסף לשחקנים אם יתאמצו לא היו אלא „תמריץ", שהוא מעשה מותר ונוהג מקובל. אשר להאשמה כי הציע לשחקנים אחרים כסף כדי שיפסידו במשחק, אמר הסניגור: „ימצא שהדבר הזה אסור — אין בכך כדי להצדיק ענישה מראש והחזקת שולחי במעצר כבר בעת".

השופט דחה את טענות הסניגור ואמר בהחלטתו, כי עיניהם של שחקני כדורגל נשואות לפרסים. אך המרחק בין פרס כשר לבין הצעת שוחד הוא שמפריד בין מותר לאסור. לדעת השופט, כל סטייה מהיושר ההגון הופכת את התחרות להתגוששות של רמייה והתגוששות כזו אינה בגדר של התגוששות. „כי בעיני הצופים רואות במגרש הספורט איננה תחרות אלא מיבחן של כוחות. משום שהמהמרים ביותר על תוצאת התחרות שמים את כספם על קרן הרמאי".

בהחליטו לעצור את הנאשם עד תום משפטו הדגיש השופט את חומרת המעשים והעניין הציבורי שיש לציבור בתגובה נחרצת על מעשים כאלה.

עם זאת הסכים השופט לעכב את ביצוע המעצר ויעקב הרץ יתייצב רק ביום [illegible] בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב לתחילת מעצרו.

בשם התביעה הופיעה פרק' רבקה קמינסקי. (עתי"ם)

שני פורצים נלכדו בשעת מעשה בירושלים

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

שני פורצים נלכדו אמש בשעה שניסו לפרוץ לחנות תכשיטים בירושלים. השניים פרצו לחנות סמוכה לחנות התכשיטים ונלכדו בידי המשטרה בשעה שניסו להבקיע פירצה בקיר המשותף לשתי החנויות.

אתמול סמוך לשעה 10 בבוקר החלה מערכת האזעקה בחנות התכשיטים „תבור" שבמרכז העיר לפעול. תושב העיר שעבר במקום, שהוא קרוב משפחתו של בעל החנות, דיווח על כך בטלפון לבעל החנות וזה הזעיק את המשטרה.

ראש מחלק פריצות במרחב משטרת ירושלים, נפקה בן־ציון לוי, הגיע למקום וגילה כי בחנות הסריגה הסמוכה לחנות התכשיטים [illegible] כדי להכשיר את הפריצה. הקצין החליט להציב מארב בחנויות והזעיק תגבורת. עם ירידת החשכה הבחינו אנשי המשטרה בשני צעירים מצוידים בתיק גדול פונים לעבר חנות הסריגה, [illegible] ונכנסים פנימה. [illegible]

שני הצעירים הוציאו ציוד פריצה והחלו להרים בקיר המפריד בין חנות הסריגה ובין חנות התכשיטים. כאן לא עמדו השוטרים מנגד [illegible] את השניים „על חם".

היום יובאו שני הצעירים לשופט לשם הארכת מעצרם ובמשטרה בודקים אם אין הם קשורים בשורה של התפרצויות נועזות בסגנון דומה שארעו באחרונה בחנויות במרכז העיר של ירושלים.

ריצה את גופו על ריקע דיילול כבוד המשפחה

[illegible]

3 דרוזים נאשמים בתקיפת „משתף פעולה"

מאת כתב „על המשמר" בנצרת

3 דרוזים מהגליל נאשמים בתקיפת גאדין צפדי בן 43, שהיה חשוד בעיניהם במשתף פעולה עם המשטרה, [illegible]

[illegible]

הוארך מעצר החשודים ברצח האסיר בחופשה

מאת זהבה מיוס בתכת „על המשמר"

[illegible]

נאשם בגניבת נשק — למעצר עד תום משפטו

מאת כתב „על המשמר" בנצרת

[illegible]

לחברתנו עדינה חרס ובני משפחתה
משתתפים בצערכם במות האחות
איטה זוסמן
קיבוץ מסילות

במלאת שנה לפטירתה של אמנו לבבתנו
נדיה אייזנר—זידינר ז"ל
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה
ביום שני 28 באפריל בשעה 15.30
המשפחה וקיבוץ מעגית

לחברנו יהודה גוטמן ולמשפחה
משתתפים באבלכם עם פטירת
האח
קיבוץ דליה

לאלזה, קוטי והמשפחה
אנו משתתפים בצערכם במות האחות
בטי
בניכר
בית כפר־מנחם